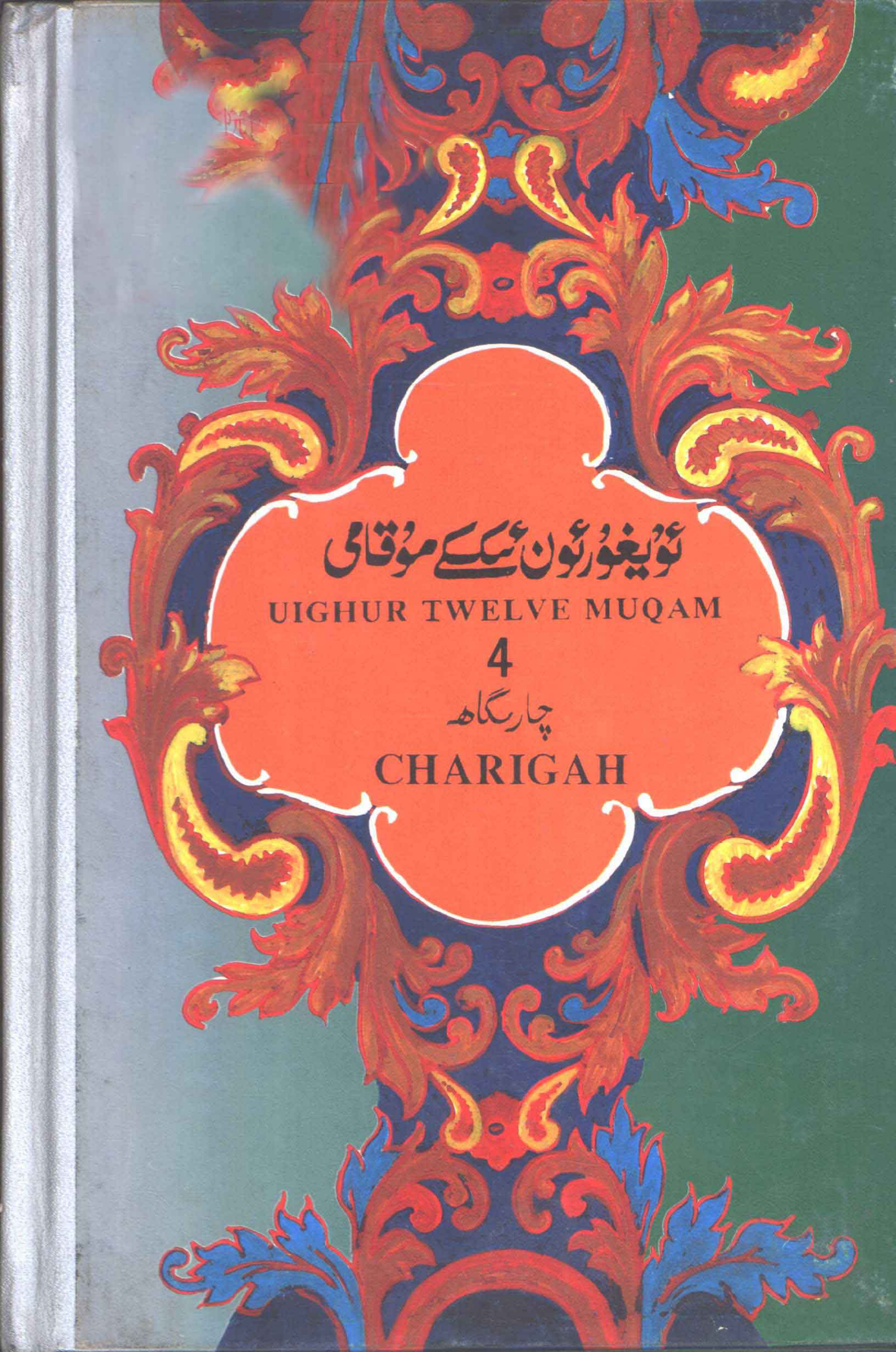
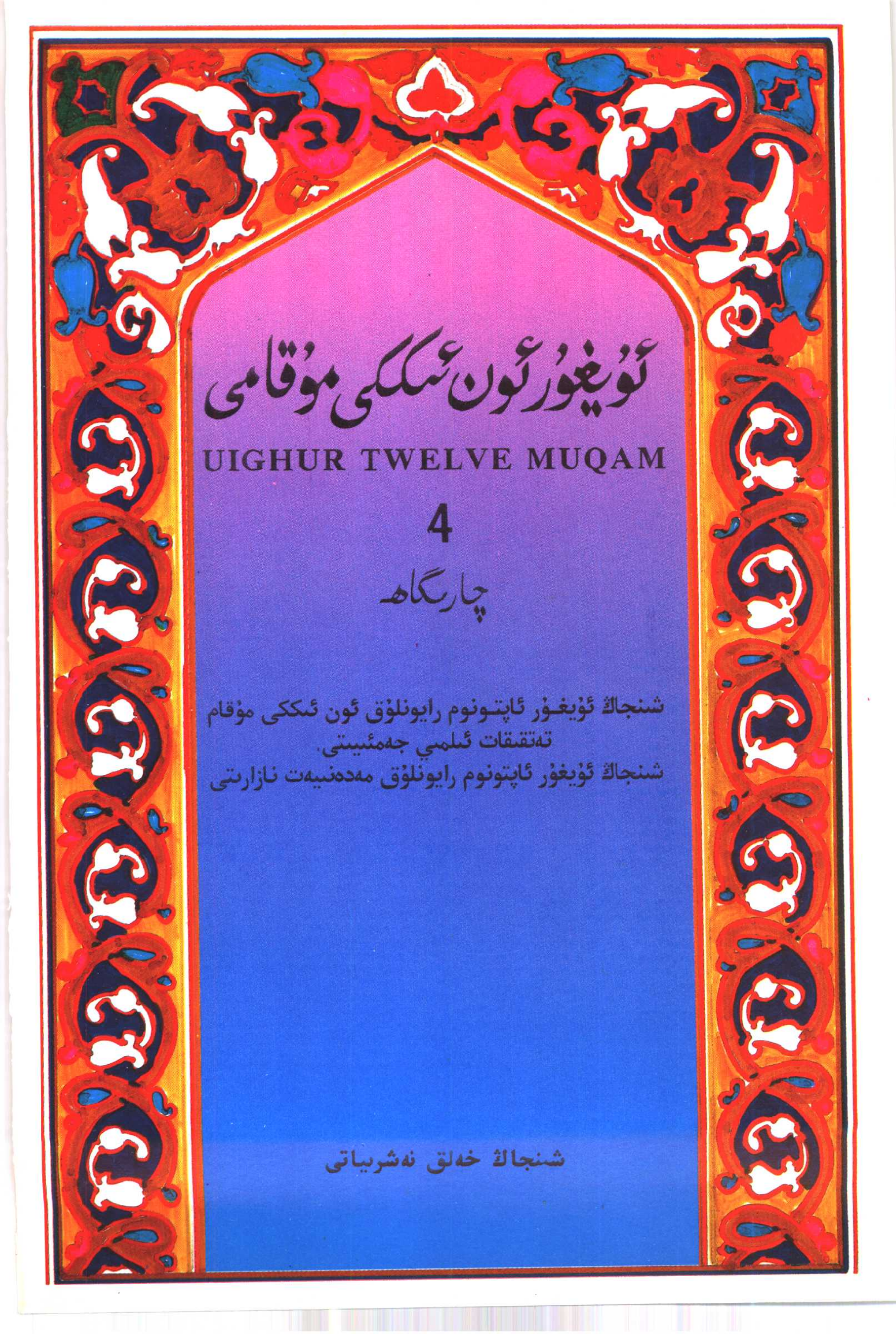
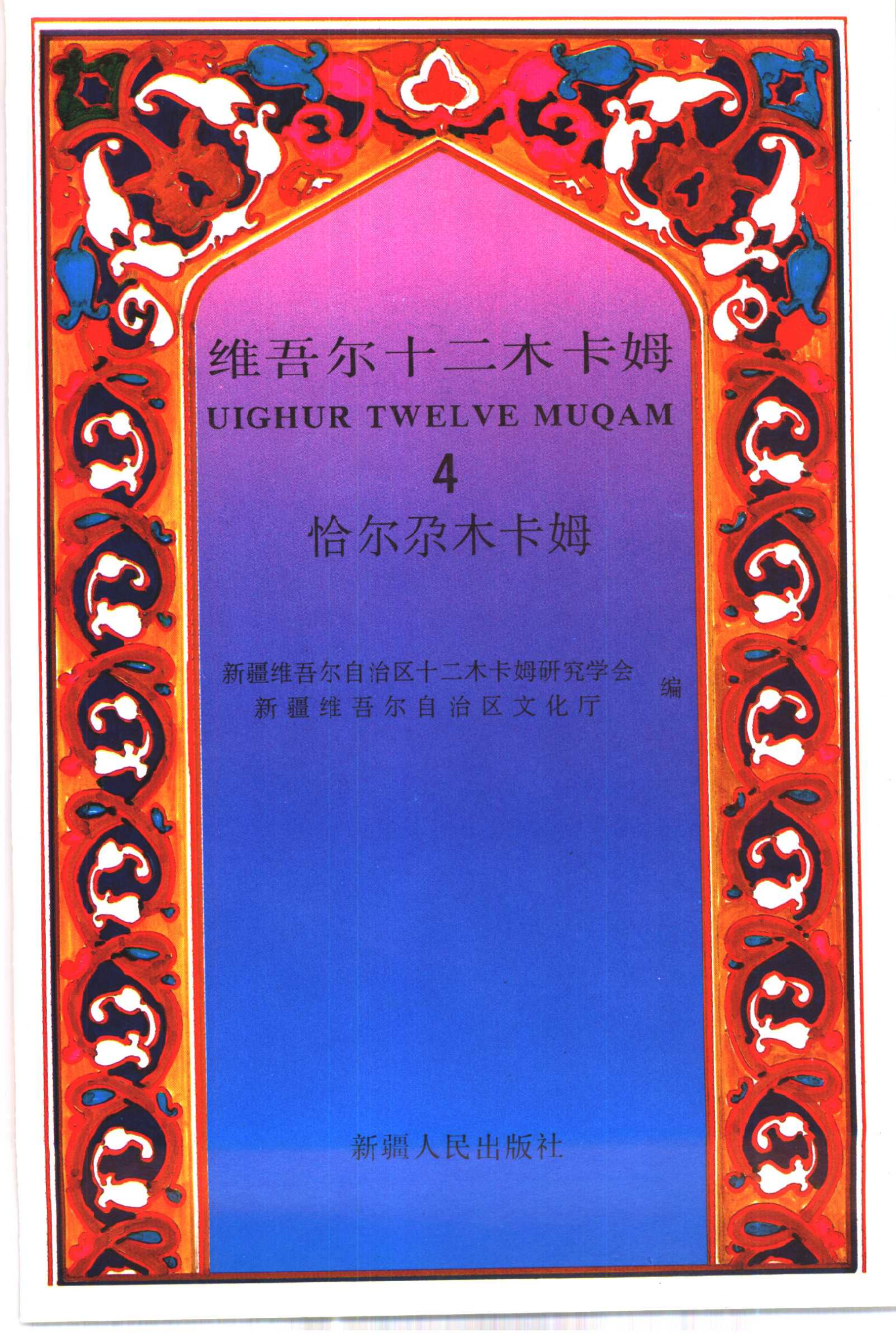

ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامى
UIGHUR TWELVE MUQAM
4
چارىگاھ
CHARIGAH

ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامى
UIGHUR TWELVE MUQAM
4
چارگاھ
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئون ئىككى مۇقام
تەتقىقات ئىلمىي جەمئىيىتى،
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت نازارىتى
شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

维吾尔十二木卡姆
UIGHUR TWELVE MUQAM
4
恰尔尕木卡姆
新疆维吾尔自治区十二木卡姆研究学会
新疆维吾尔自治区文化厅
编
新疆人民出版社

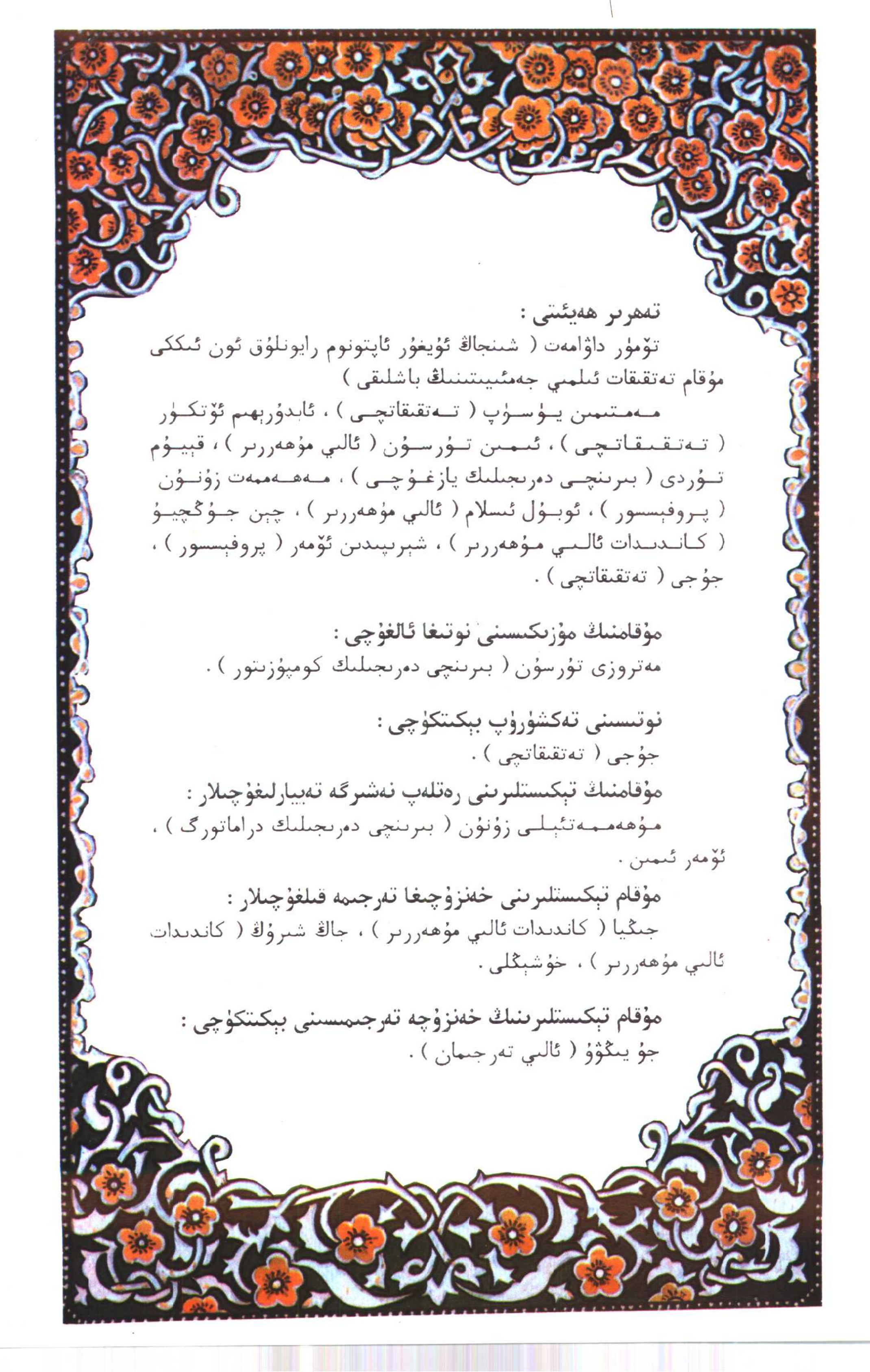
责任编辑：阿布都肉苏里·吾马尔　李春华
整体设计：热孜婉·吐尔迪

维吾尔十二木卡姆(维、汉文)
恰尔尕木卡姆(第四木卡姆)

新疆维吾尔自治区十二木卡姆研究学会
新疆维吾尔自治区文化厅　编

新疆人民出版社出版发行
(乌鲁木齐市建中路54号　邮政编码830001)
计算机制谱:北京现代艺术开发工程公司
歌词排版:新疆人民出版社微机室
新疆新华印刷厂印刷
850×1168毫米　32开本　4.75印张　8插页
1993年12月第1版　1994年4月第1次印刷
印数:1—1 800

ISBN7—228—02955—O/J·139　定价:12.00元

تەھرىر ھەيئىتى :

تۆمۈر داۋامەت (شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئون ئىككى مۇقام تەتقىقات ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ باشلىقى)

مەمتىمىن يۈسۈپ (تەتقىقاتچى) ، ئابدۇرېھىم ئۆتكۈر (تەتقىقاتچى) ، ئىمىن تۇرسۇن (ئالىي مۇھەررىر) ، قېيۇم تۇردى (بىرىنچى دەرىجىلىك يازغۇچى) ، مەھەممەت زۇنۇن (پروفېسسور) ، ئوبۇل ئىسلام (ئالىي مۇھەررىر) ، چېن جۇڭچيۇ (كاندىدات ئالىي مۇھەررىر) ، شېرىپىدىن ئۆمەر (پروفېسسور) ، جۇجى (تەتقىقاتچى) .

مۇقامنىڭ مۇزىكىسىنى نوتىغا ئالغۇچى :

مەتروزى تۇرسۇن (بىرىنچى دەرىجىلىك كومپوزىتور) .

نوتىسىنى تەكشۈرۈپ بېكىتكۈچى :

جۇجى (تەتقىقاتچى) .

مۇقامنىڭ تېكىستلىرىنى رەتلەپ نەشرگە تەييارلىغۇچىلار :

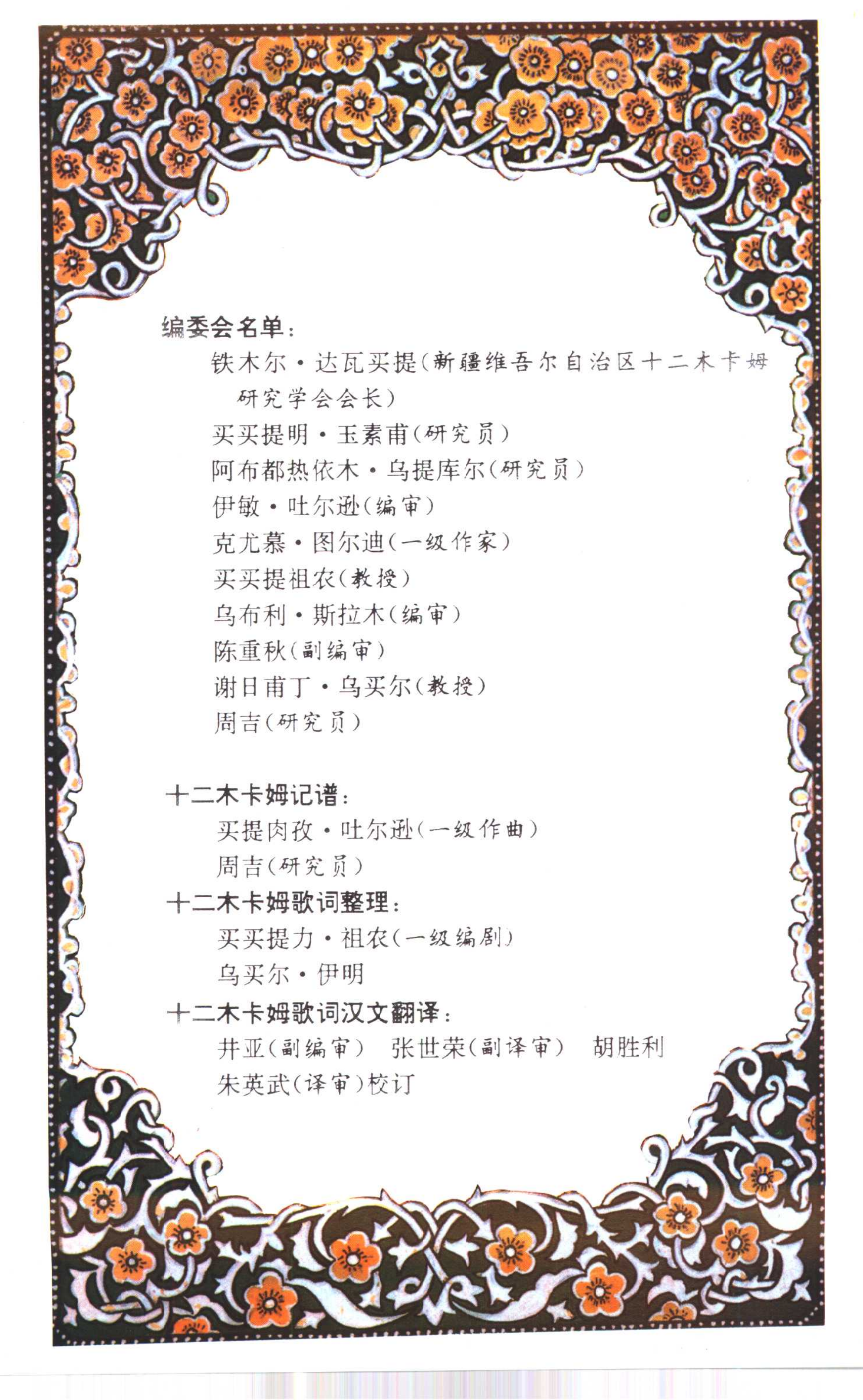
مۇھەممەتئېلى زۇنۇن (بىرىنچى دەرىجىلىك دراماتورگ) ، ئۆمەر ئىمىن .

مۇقام تېكىستلىرىنى خەنزۇچىغا تەرجىمە قىلغۇچىلار :

جىڭيا (كاندىدات ئالىي مۇھەررىر) ، جاڭ شىرۇڭ (كاندىدات ئالىي مۇھەررىر) ، خۇشېڭلى .

مۇقام تېكىستلىرىنىڭ خەنزۇچە تەرجىمىسىنى بېكىتكۈچى :

جۇ يىگۇ (ئالىي تەرجىمان) .

编委会名单：

铁木尔·达瓦买提（新疆维吾尔自治区十二木卡姆研究学会会长）
买买提明·玉素甫（研究员）
阿布都热依木·乌提库尔（研究员）
伊敏·吐尔逊（编审）
克尤慕·图尔迪（一级作家）
买买提祖农（教授）
乌布利·斯拉木（编审）
陈重秋（副编审）
谢日甫丁·乌买尔（教授）
周吉（研究员）

十二木卡姆记谱：

买提肉孜·吐尔逊（一级作曲）
周吉（研究员）

十二木卡姆歌词整理：

买买提力·祖农（一级编剧）
乌买尔·伊明

十二木卡姆歌词汉文翻译：

井亚（副编审） 张世荣（副译审） 胡胜利
朱英武（译审）校订

ئامانىنساخاننىڭ ھەيكىلى ئالدىدا

阿曼尼莎汗塑像前

阿曼尼莎汗陵墓前

ئامانىنساخاننىڭ قەبرىگاھى ئالدىدا

ئاتاقلىق مۇقام ئۇستازى تۇردى ئاخۇن

著名木卡姆大师吐尔地阿訇

乌孜哈勒木卡姆演奏场面　ئورۇنلىنىۋاتقان ئۆز هال مۇقامدىن بىر كۆرۈنۈش

كىرىش سۆز

ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامى — ئۇيغۇر خەلقى جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ پارلاق مەدەنىيىتىگە قوشقان زور تۆھپە؛ ئۇلۇغ ۋەتىنىمىزنىڭ سەنئەت خەزىنىسىدىكى مىسلىسىز چاقناپ تۇرغان گۆھەر. ئۇنىڭدا ئۇيغۇر خەلقىنىڭ تۇرمۇشىنىڭ رەڭدارلىقى ۋە گۈزەل مەنىۋىيىتى، ئىستەك - ئىنتىلىشلىرى، تارىخىي رېئاللىقتىن ھاسىل قىلغان مۇھەببەت - نەپرەتلىرى مۇزىكا، ئەدەبىيات، ئۇسسۇل قاتارلىق خىلمۇ - خىل تىل شەكىللىرى بىلەن ئىپادىلەپ بېرىلگەن. ئۇنىڭدا ئاكۇستىك مۇزىكا، چالغۇ مۇزىكىسى، بەدىئىي ئەدەبىيات، دراما، ئۇسسۇل شەكىللىرى مۇجەسسەملەشتۈرۈلگەن، لىرىكا بىلەن ئېپىكا بىرلەشتۈرۈلگەن. بۇنداق مۇزىكا شەكلى دۇنيا مىللەتلىرىنىڭ سەنئەت تارىخىدا ئالاھىدە ئۆزگىچە بولغان مۆجىزىدۇر.

مۇقامنىڭ تارىخى ئۇزۇن ۋە ئارقا كۆرۈنۈشمۇ كەڭ ۋە چوڭقۇر، ئۇ ئۇيغۇر خەلقىنىڭ تارىخىي دەۋرلىرى بىلەن ھەمقەدەمدۇر. ئۇيغۇر خەلقىنىڭ ئېتنىك تەركىبىگە كىرگەن قەبىلىلەر كۆپ ۋە كەڭ دائىرىلىك بولغاچقا، مۇزىكا مەدەنىيىتىمۇ كۆپ قاتلاملىق، كۆپ مەنبەلىك، لېكىن ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىكى بىلەن باشقا مىللەتلەرنىڭ مۇزىكىلىرىدىن پەرقلىنىدۇ.

ئون ئىككى مۇقامنىڭ مەنبەسى زامان ۋە ماكان ئامىللىرى بويىچە ئاساسەن ئىككى: بىرى، قەدىمدىن كېلىۋاتقان يىر - كۈيلەرنىڭ ئەنئەنىۋى ئالاھىدىلىكلىرى ئاساسىدا راۋاج تاپقان بىر يۈرۈش ناخشا - مۇزىكىلار؛ يەنە بىرى، مۇزىكا شۆبىلىرى، يەنى كۇچا، قەشقەر، قوجۇ (تۇرپان)، ئىشۇرغول (قۇمۇل) ۋە ئۇدۇن (خوتەن) ناخشا - مۇزىكىلىرى ۋە دولان ناخشا - مۇزىكىلىرى. بۇ زامان ۋە ماكان ئامىللىرى

ئۆزئارا گىرەلىشىپ كەتكەن بولۇپ، بىر - بىرىنى تەقەززا قىلىدۇ. ئۇنىڭدا ئۇيغۇر خەلقىنىڭ ياشاش شەكلى، مىللىي خاراكتېرى، ئەدەپ - ئەخلاق چۈشەنچىلىرى، پسىخولوگىيىسىدىن كېلىپ چىققان مىللىي مەلودىيىلىك ئالاھىدىلىك بار. بۇ ئالاھىدىلىك ئۆزگىچە مۇزىكىلىق شەكىللەر، ئورۇنداش ئادەتلىرى، جۈملىدىن خاس چالغۇلار بىلەن گەۋدىلىنىدۇ.

مۇقام ئېتنولوگىيىلىك مەنىسىدىن قەتئىينەزەر، مەلۇم سىستېمىغا سېلىنغان بىر يۈرۈش مۇزىكا مۇجەسسەمىنى بىلدۈرىدىغان خاس نام. ئون ئىككى مۇقامنىڭ تۈزۈلۈشى ۋە ناملىرى 16 - ئەسىردە، مۇزىكا ئۇستازلىرىمىزدىن قىدىرخان، ئامانىنساخان (نەفسى) لارنىڭ يېتەكچىلىكىدە، كۆپلىگەن ئەلنەغمىچىلەرنىڭ قېزىشى، توپلىشى ۋە رەتلىشى بىلەن هازىرقى هالەتتە قېلىپلاشتۇرۇلغان. ئون ئىككى مۇقام راك، چەبىيات، مۇشاۋىرەك، چارگاھ، پەنجىگاھ، ئۆزهال، ئەجەم، ئۇششاق، ناۋا، بايات، سىگاھ، ئىراقلاردىن ئىبارەت. ئون ئىككى مۇقامنىڭ يەرلىك ۋاريانتلىرىمۇ بار، بۇلاردىن مەشھۇرراقلىرى ۋە مەلۇم ئالاھىدىلىكى بولغانلىرى دولان مۇقاملىرى ۋە قۇمۇل مۇقاملىرىدۇر.

ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامدا هەر بىر مۇقام چوڭ نەغمە، داستان، مەشرەپ دېگەن چوڭ ئۈچ قىسىمغا بۆلۈنگەن؛ هەر بىر قىسىم تۆت ئاساسىي سۇتۇق ۋە بىر قانچە تۇرلەنمە (ئىنىۋېرسىيە) كۈيلەردىن تەركىب تاپقان. بۇ كۈيلەرنىڭ هەر بىرى مەزكۇر مۇقامدىكى ئاساسىي كۈينىڭ شۆبىسى بولۇش بىللە، يەنە گارمونىيىلىك هالدا ئۆز ئالدىغا مۇستەقىل كۈيمۇ بولالايدۇ.

ئۇيغۇر مۇقاملىرى ئۇيغۇر شېئىرىيىتىنىڭ مۇزىكىلىق ئىپادىسىدۇر. مۇقاملار ئاجايىپ چوڭقۇر مەنىلىك، باي مەزمۇنلۇق، رەڭمۇ - رەڭ تۇسلۇك، بەدىئىي پاساھەتلىك، يەڭگىل هەم ئېيتىشقا ئەپلىك كلاسسىك شېئىرلار، غەزەل، بېيىت - قوشاقلار بىلەن جانلىنىدۇ، بولۇپمۇ شېئىرىيىتىمىزنىڭ ئەڭ ئاھاڭدار بەدىئىي شەكلى بولغان غەزەللەرنىڭ 18 خىل بەھرى بىلەن يېڭى تۈسكە كىرىدۇ.

ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامىنى رەتلەش، تولۇقلاش ۋە تەتقىق قىلىش جەھەتتە بىر مۇنچىلىغان ئۇنۇملۇك خىزمەتلەر ئىشلىنىپ مەدەنىيەت خەزىنىمىزنىڭ بۇ بىباھا گۆھىرى بىر قەدەر مۇكەممەل، يارقىن تۇسكە كىردى. «ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامى» نى نەشرگە تەييارلاشتا يەنىلا مەشھۇر مۇقام ئۇستازى تۇردى ئاخۇن ئاكا بىزگە قالدۇرۇپ كەتكەن مۇقام نەغمىلىرى، مۇقام تېكىستلىرى ئاساس قىلىنغان بولسىمۇ، بىر قىسىم مۇقام نەغمىلىرى تولۇقلاندى. تەكرارلانغان تېكىستلەر، مۇزىكا رىتىمىگە ماسلاشمايدىغان تېكىستلەر ئورنىغا ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتىدا ئالاھىدە ئورۇن تۇتقان ئاتاقلىق شائىرلارنىڭ نادىر نەزمىلىرى تاللاپ كىرگۈزۈلدى.

تۇردى ئاخۇن ئاكا ئېيتقان ئون ئىككى مۇقام نەغمىلىرى 245، مۇقام تېكىستلىرى 2482 مىسرا ئىدى. بۇ قېتىم رەتلەش، تولۇقلاش ئارقىلىق 320 نەغمە بىلەن 2990 مىسرا تېكىست بېكىتىپ چىقىلدى.

بۇ قېتىم ئاتاقلىق كلاسسىك شائىرلىرىمىزدىن ئاتايى، سەككاكى، لۇتپى، سەئىدى، رەشىدى، نەفسى، قىدىرخان، گۇمنام، زەلىلى، نۆبىتى، نىزارى، قەلەندەر، مەشھۇرى، موللا بىلال قاتارلىقلارنىڭ ئەسەرلىرىگە ئون ئىككى مۇقام نەغمىلىرى ئىچىدىن ئالاھىدە ئورۇن بېرىلدى.

ئىلگىرى رەتلەنگەن مۇقام تېكىستلىرى ئىچىدىكى خەلق داستانلىرى ۋە خەلق قوشاقلىرى 518 مىسرا، مەنبەسىز تەرمە مىسرالار 162 مىسرا ئىدى. بۇ قېتىمقى رەتلەشتە مەنبەسىز مىسرالار قالدۇرۇلۇپ، ئۇلارنىڭ ئورنىغا خەلق داستان - قوشاقلىرىدىن 1053 مىسرا كىرگۈزۈلدى.

خىلمۇ - خىل ئىجتىمائىي سەۋەبلەر ۋە ئوقۇش - ئورۇنلاش جەھەتتىكى سەۋەنلىكلەر تۈپەيلىدىن بۇزۇلغان ياكى بۇزۇۋېتىلگەن تېكىستلەر ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى.

ناخشا — ئالاھىدە بىر خىل سەنئەت. ئۇنىڭ تېكىستلىرى خەلق تىلىغا قانچە يېقىن بولسا، خەلققە بېرىدىغان مەنىۋى لەززىتى شۇنچە

ئاشـــدۇ . شـۇ سـەۋەبـتىن ئون ئىككى مۇقامنى ئورۇنلىغۇچى ۋە ئاڭلىغۇ-
چىلاردا چۇشەنمەسلىك - تېڭىرقاش ھالەتلىرىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان
بـەزى قـەدىمكى ئۇيغۇرچە ، ئەرەبچە - پارىسچە سۆزلەر ئاممىباب ئۇيغۇرچە
يـاكـى ئۆزلـۈشۈپ كەتكەن ئەرەبچە - پارىسچە سۆزلەرگە ئالماشتۇرۇلۇپ ،
تېكـىـستلەرنىڭ مەزمۇنى ئوچۇقلاشتۇرۇلدى . ئوچۇقلاشتۇرۇش مۇمكىن
بولمىغان 70 نەچچە سۆزگە ئىزاھات بېرىلدى .

ئون ئىـكـكـى مـۇقـامـنى نوتىغا ئېلىشتا ، شىنجاڭ مۇقام ئانسامبلى
چېلىپ ئورۇنلىغان ، شىنجاڭ ئۈن - سـىن نـەشرىياتـى نـەشر قىلغان
« ئۇيغـۇر ئون ئـىـكـكـى مـۇقـامـى » نىڭ ئۈنئالغـۇ لېنتىسـى (نومۇرى
100 – XL) ئاساس قىلىندى .

مـۇقـامـنـى نوتىغا ئېلىشتا ئەنئەنىۋى بەش سىزىقلىق نوتىغا ئېلىش
قـائىـدىـسى بويىچە ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامىنىڭ مۇزىكىلىق ئالاھىدىلىكى
نەزەردە تۇتۇلدى .

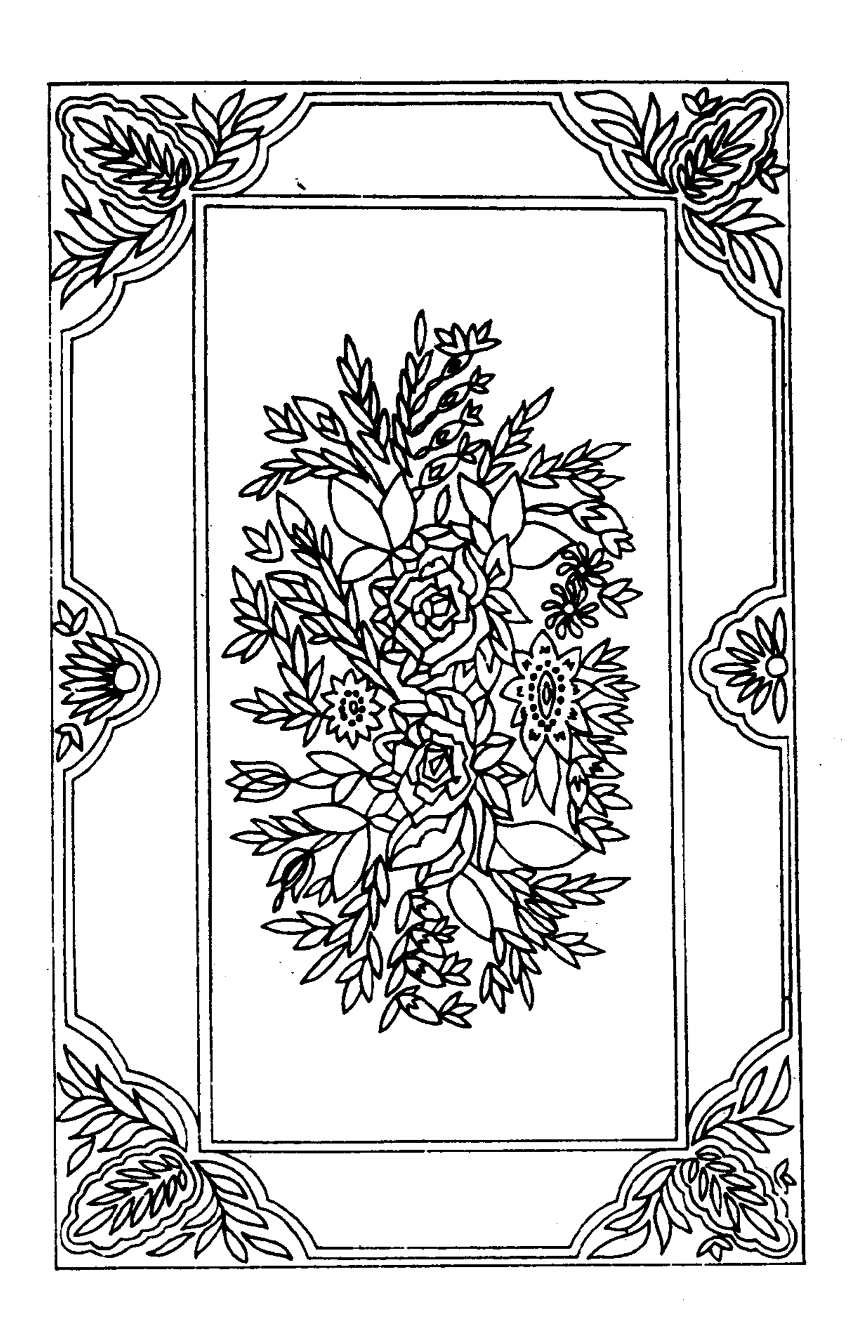
ئۇيغـۇر ئون ئـىـكـكـى مـۇقـامـىـنىڭ نوتىسىنى ئىلمىي جەھەتتىن
تـەكـشۈرۈپ بـېـكـىـتىشكە جۇڭگو سەنئەت ئاكادېمىيىسى مۇزىكا تەتقىقات
ئورنـىـنـىـڭ رىـيـاسـەتـچـىـلـىـكـىـدە ، جـۇڭگو ئەنئەنىۋى مۇزىكا ئىلمىي
جـەمئـىـيـىتىنىڭ باشلىقى ، جۇڭگو سەنئەت ئاكادېمىيىسى مۇزىكا تەتقىقات
ئورنـىـنـىـڭ تەتقىقاتچىسى خۇاڭ شياڭپېڭ ؛ جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەر
مـۇزىـكـا ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ، مەركىزىي مۇزىكا ئىنىس-
تـىـتۇتىنىڭ پروفېسسورى تيەن ليەنتاۋ ؛ جۇڭگو ئەنئەنىۋى مۇزىكا ئىلمىي
جـەمئـىـيـىتىنىڭ باشلىقى ، جۇڭگو سەنئەت ئاكادېمىيىسى مۇزىكا تەتقىقات
ئورنـىـنـىـڭ بـاشـلـىـقى ، تەتقىقاتچى چياۋ شـۇەنجـۇڭ ؛ خـەلق مـۇزىكا
نەشرىياتـى 2 - تەھرىر ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى ، كاندىدات ئالىي مۇھەررىر
چاڭ شۇپېڭ ؛ « جۇڭگو مۇزىكا يادىكارلىقلىرى بۈيۈك تەزكىرىسى » نىڭ
مۇئاۋىن باش مۇھەررىرى ، جۇڭگو سەنئەت ئاكادېمىيىسى مۇزىكا تەتقىقات
ئورنـىـنىڭ كاندىدات تەتقىقاتچىسى ۋاڭ زىچۇ ؛ جۇڭگو سەنئەت ئاكادېمى-
يـىـسى مۇزىكا تەتقىقات ئورنىنىڭ كاندىدات تەتقىقاتچىسى ، دوكتور خەن
باۋچياڭ قاتارلىق مۇتەخەسسىسلەر قاتناشتى .

ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامىنىڭ تېكىستلىرىنى مۇشۇ كىتابنىڭ تەھرىر ھەيئىتى ئىلمىي جەھەتتىن تەكشۈرۈپ بېكىتتى.

« ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامى » نىڭ نەشرى قىلىنىشى پەخىرلىنىشكە ئەرزىيدىغان تارىخىي ئەھمىيەتلىك زور ئىش. ئىشىنىمىزكى، ئۇ جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ سەنئەت خەزىنىسىنى تېخىمۇ بېيىتىپ خەلقىمىزگە تېخىمۇ كۆپ مەنىۋى ئوزۇق بېغىشلايدۇ.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئون ئىككى

مۇقام تەتقىقات ئىلمىي جەمئىيىتى

前　言

维吾尔十二木卡姆，是维吾尔族人民对中华民族灿烂的文化所作的重大贡献，是我们伟大祖国艺术宝库中的一颗闪耀璀璨光芒的珍稀瑰宝。她运用音乐、文学、舞蹈、戏剧等各种语言和艺术形式表现了维吾尔族人民绚丽的生活和高尚的情操，反映了他们的理想和追求以及当时的历史条件下所产生的喜怒哀乐。她集传统音乐、演奏音乐、文学艺术、戏剧、舞蹈于一身，具有抒情性和叙事性相结合的特点。这种音乐形式在世界各民族的艺术史上独树一帜，堪称一绝。

木卡姆历史渊源流长，背景广阔而深远，与维吾尔族人民的历史时代同步发展。尽管属于维吾尔族民俗范畴的部落众多，地域辽阔，其音乐文化也具有多层次多源流的特点，但她仍以自己独特的风格而有别于其他民族的音乐。

十二木卡姆的源流，从时代和地域因素上讲主要有两点，一是由古代流传下来的传统音乐的基础上发展成的套曲和歌曲；二是地方音乐，即库车、喀什、吐鲁番、哈

密和和田音乐以及刀郎音乐。这种时代和地域因素相互交织渗透，浑然一体，形成产生于维吾尔族人民的生活方式、民族特征、道德观念及其心理素质的民族调式特点。这种特点则是通过独特的音乐形式、演奏方法以及独特的演奏乐器加以体现的。

无论“木卡姆”在名称学上有何含义，它只表示经过规整的某个音乐套曲的专用名称。从16世纪开始，在音乐大师克迪尔罕·雅尔坎迪、阿曼尼莎罕（乃菲丝）等人的引导下，经过众多民间乐师的挖掘、收集和整理，终于形成现在的规模和样式。维吾尔十二木卡姆包括拉克、且比亚特、木夏吾莱克、恰尔尕、潘吉尕、乌孜哈勒、艾且、乌夏克、巴雅提、纳瓦、斯尕、依拉克等木卡姆。十二木卡姆还有一些地域性变体，其中比较有名且具一定特色的当属刀郎木卡姆和哈密木卡姆。

维吾尔十二木卡姆的每一个木卡姆均分为大乃额曼、达斯坦和麦西热甫等三大部分；每一个部分又由四个主旋律和若干变奏曲组成。其中每一首乐曲既是木卡姆主旋律的有机组成部分，同时，又是具有和声特色的独立乐曲。

维吾尔木卡姆是维吾尔诗歌的音乐表达形式。每个木卡姆配上那些含义隽永、内容丰富、色彩斑斓、朗朗上口、轻松活泼、便于演唱的古典诗词以及格则勒（双行诗）、民谣而显得情趣盎然，生机勃勃。尤其是维吾尔诗词中那最富韵味的格则勒的十八种格律更使木卡姆乐曲显得新颖而别致。

由于在整理、补充和研究维吾尔十二木卡姆方面做了大量卓有成效的工作，从而使文化宝库中的这颗无价之宝日臻完美，光彩照人。在整理出版《维吾尔十二木卡姆》中，仍以著名木卡姆大师吐尔迪阿洪留下的木卡姆乐曲和歌词为主，同时，补充了部分木卡姆乐曲。对十二木卡姆的歌词，删去了一些重复和不合音乐节拍的歌词，补充了部分在维吾尔古曲文学中占有特殊地位的著名诗人的经典力作。

吐尔迪阿洪演唱的十二木卡姆共计 245 首乐曲和 2 482行歌词。在这次整理补充中，审定收录乐曲 320 首，歌词 2 990 行。

在这次定稿中，著名古典诗人阿塔依、赛卡克、鲁菲提、赛迪、热西提、乃菲丝、克迪尔汗·古木纳姆、纳扎尔、凯兰代尔、麦西呼尔、毛拉比拉勒等人的作品在十二木卡姆的歌词中占有显著地位。

原先整理的木卡姆歌词中民间叙事诗和民歌有 518 行，轶名歌谣有 162 行。在这次整理中，删去轶名歌谣，补充了民歌民谣 1 053 行。

由于各种社会原因和演唱中的失误而讹传和走样的歌词在这次修订中也恢复了其原貌。

歌曲是在演唱中无法给予注释的一种特殊的艺术。歌词用语越接近民众的语言，越能为民众所接受和喜爱。基于这个原因，我们尽可能地剔除那些使木卡姆演奏者和听众无法理解、感到困惑的一些古维吾尔语、阿拉伯语和波斯语词汇，换上通俗易懂的维吾尔语或已经为人们

所吸收的阿拉伯语和波斯语词汇，使歌词内容更加清晰明朗。

对一些无法剔除、又不能用通俗的词语取代的某些艰涩难懂的古维吾尔语词汇，我们做了多条注释。

在中国艺术研究院音乐研究所主持下，由中国传统音乐学会会长、中国艺术研究院音乐研究所研究员黄翔鹏，中国少数民族音乐学会副会长、中央音乐学院教授田联韬，中国传统音乐学会副会长、中国艺术研究院音乐研究所所长、研究员乔建中，人民音乐出版社二编室主任、副编审常树蓬，《中国音乐文物大系》副主编、中国艺术研究院音乐研究所副研究员王子初，中国艺术研究院音乐研究所副研究员韩宝强博士等有关专家参加了对维吾尔十二木卡姆乐谱的学术鉴定工作。

《维吾尔十二木卡姆》的出版是值得我们引以为自豪的一件具有历史意义的大事。我们相信，她将进一步丰富中华民族的艺术宝库，为人民奉献更多的精神食粮。

新疆维吾尔自治区十二木卡姆研究学会

ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامىغا تېكىستلىرى كىرگەن شائىرلار

ئاتايى — 15 ـ ئەسىر ئۇيغۇر ئەدەبىياتىنىڭ ئەڭ مەشھۇر ۋەكىللىرىدىن بىرى . نەۋائى ئۆزىنىڭ « مەجالىسۇن نەفائىس » دېگەن ئەسىرىدە ئاتايى ھەققىدىمۇ توختالغان . ئۇنىڭ مۇبارەك نامى لۇتپى ، سەككاكىلار بىلەن بىللە تىلغا ئېلىنىدۇ . ئۇ سۆيگۈ ـ مۇھەببەتنى ، رېئال ھايات گۈزەللىكىنى كۈيلىگەن .

لۇتپى — مەۋلانا ئەبەيدۇللا لۇتپى (1366 ـ 1465) ئۇيغۇر ئەدەبىياتىنىڭ نەۋائىغا قەدەر يېتىشكەن مەشھۇر ۋەكىللىرىدىن بىرى . نەۋائى تەرىپىدىن « مالىكۇل كالام » (سۆز پادىشاھى) دەپ تەرىپلەنگەن بۇ كىشى « دىۋان لۇتپى » ماۋزۇلۇق شېئىر توپلىمى بىلەن 2400 مىسرالىق « گۈل ۋە نەۋرۇز » داستانىنىڭ ھۆرمەتلىك مۇئەللىپى .

سەككاكى — 14 ـ ئەسىرنىڭ ئاخىرى ۋە 15 ـ ئەسىرنىڭ باشلىرىدا ئۆتكەن ئاتاقلىق ئۇيغۇر شائىرى . نەۋائى بۇ كىشىنى « ئۇيغۇر ئىبارىلىرىنىڭ ماھىرى ، تۈرك تىلىنىڭ ئۇستىسى » دەپ تەرىپلىگەن .

سەككاكى 15 ـ ئەسىر ئۇيغۇر ئەدەبىياتىدا قەسىدە ژانىرىنى يۈكسەكلىككە كۆتۈرگەن .

نەۋائى — ئەلىشىر نەۋائى (1441 ـ 1501) ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتىنىڭ ئالتۇن دەۋرىنى ياراتقان ئۇلۇغ شائىر ، مۇتەپەككۇر ، دۆلەت ۋە جامائەت ئەربابى . ئۇنىڭ 44800مىسرا شېئىردىن تۈزۈلگەن « خەزائىنۇل مەئانى » (مەنالار خەزىنىسى) دىۋانى بىلەن « ھەيرەتۇلئەبرار » ، « پەرھاد ـ شىرىن » ، « لەيلى ـ مەجنۇن » ، « سەبئەئى سەييارە » ، « سەددى ئىسكەندەر » قاتارلىق بەش داستاندىن تۈزۈلگەن « خەمسە » سى ئۇيغۇر

كلاسسىك ئەدەبىياتىنىڭ ئەڭ بۈيۈك نەمۇنىلىرىدۇر . ھەزرىتى نەۋائىنىڭ يەنە « مەجالىسۇن نەفائىس » (گۈزەللەر مەجلىسى) ، « مۇھاكىمە تۇل لۇغەتەين » (ئىككى تىل ھەققىدە مۇھاكىمە) ، « مەنتىقۇتتەير » (قۇشلار تىلى) قاتارلىق بىباھا ئەسەرلىرى بار .

سەئىدى ــ سۇلتان سەئىدخان (1484 ــ 1535) ئۇ ، 1514 ــ يىلدىن 1678 ــ يىلغىچە ھۆكۈم سۈرگەن سەئىدىيە خانلىقىنىڭ قۇرغۇچىسى ، ئاتاقلىق سىياسىئون ، ھەربىي قوماندان ، شائىر .

رەشىدى ــ ئابدۇرەشىدخان (1520 ــ 1569) سەئىدىيە خانلىقىنىڭ ئىككىنچى پادىشاھى ، سۇلتان سەئىدخاننىڭ ئوغلى ، 27 يىل تەختتە ئولتۇرۇپ ، خوتەندە ۋاپات بولغان .

رەشىدخان ــ ئادالەتپەرۋەر شاھ ، قابىل سەركەردە ، ئاتاقلىق شائىر . ئۇ « دىۋان رەشىدى » ، « مەشۇقنامە » قاتارلىق شېئىر ــ داستان توپلاملىرىنىڭ مۇئەللىپى .

قىدىرخان ــ يۈسۈپ قىدىرخان يەركەندى ــ ئابدۇرەشىدخان دەۋرىدىكى ئەڭ داڭلىق مۇزىكشۇناس ، شائىر . « تارىخىي مۇسىقىيون » دېگەن كىتابتا « مۇزىكا ئىلمىنىڭ ئون ئۈچىنچى پىرى » دەپ تەرىپلەنگەن بۇ كىشى ئون ئىككى مۇقامنىڭ رەتلىنىپ يۈرۈشلەشتۈرۈلۈشىگە بېتەكچىلىك قىلغان ، « دىۋان قىدىرى » ماۋزۇلۇق توپلامنىڭ مۇئەللىپى .

نەفىسى ــ مەلىكە ئامانىسا خېنىم (1533 ــ 1567) پادىشاھ ئابدۇرەشىدخاننىڭ خانىشى ، مەشھۇر مۇقامشۇناس ، شائىرە . ئون ئىككى مۇقامنىڭ رەتلىنىپ سىستېمىلاشتۇرۇلۇشى ئۈچۈن ئۆچمەس تۆھپە قوشقان ئۇنتۇلماس شەخس . ئۇ ، « ئەخلاقى جەمىلە » (گۈزەل ئەخلاق) ، « شورۇل قۇلۇپ » (قەلبلەر ھېكمىتى) قاتارلىق ئەسەرلەرنى يازغان .

مەشرەپ ــ بابارەھىم مەشرەپ (1641 ــ 1711) ئۆزبېكىستاننىڭ نەمەنگان شەھرىدە تۇغۇلغان . 40 نەچچە يىللىق ئۆمرى قەشقەر ، خوتەن ، جۇڭغار دالىلىرىدا ئۆتكەن . مۇتەئەسسىپ يۇقىرى تەبىقە پېتىنخورلىرىنىڭ زىيانكەشلىكى تۈپەيلىدىن بەلخ ھاكىمىنىڭ ئەمرى بىلەن دارغا ئېسىل-

غان . ئاشىق شائىر شاھ مەشرەپ خەلقىمىز ئارىسىدا يۈقىرى ھۆرمەت ـ ئىناۋەتكە ئىگە .

گۇمنام ــ مۇھەممەت ئىمىن خوجام قۇلى ئوغلى خىرقىتى (1634 ـ 1724) ئاتاقلىق ئۇيغۇر شائىرى ، مۇتەپەككۇرى . ئۇ ، 1670 ـ يىللىرى يازغان « مۇھەببەتنامە ـــ مىھنەتكامە » ماۋزۇلۇق داستانىنى « خىرقىتى » تەخەللۇسى بىلەن يازغان بولسا ، پۈتۈن لىرىك غەزەل ، مۇخەممەسلىرىنى « گۇمنام » تەخەللۇسى بىلەن يازغان .

زەلىلى ــ مۇھەممەت سىدىق زەلىلى ـــ ئاتاقلىق ئۇيغۇر شائىرى . ئۇ 1674 ـ يىلى يەكەندە تۇغۇلغان ، 80 يىل ئۆمۈر سۈرگەن . ئۇنىڭ 133 غەزەل ، 19 مۇخەممەس ، 5 مۇستەھزاد ، 16 رۇبائىي ۋە پارس تىلىدا يازغان 46 غەزەلنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بىر دىۋانى ، 2800 مىسرالىق « سەپەرنامە » داستانى ، 524 مىسرالىق « تەزكىرە چىلتەن » رىۋايىتى ، 1540 مىسرالىق « تەزكىرە خوجامۇھەممەت شېرىپ » قاتارلىق ئەسەرلىرى بار .

ئابىد قۇمۇلى ــ 17 ـ ئەسىرنىڭ ئاخىرىدا قۇمۇل دىيارىدا ياشاپ ئۆتكەن تالانتلىق ئۇيغۇر شائىرى . ئۇنىڭ ئىجادىيەت مىۋىلىرىدىن ھازىرغىچە بىزگە مەلۇم بولغىنى 34 غەزەل بىلەن 69 رۇبائىدىن ئىبارەت .

نۆبىتى ــ 18 ـ ئەسىردە ئۆتكەن ئاتاقلىق ئۇيغۇر شائىرى . خوتەندە تۇغۇلغان ، يەكەن ، قەشقەرلەردە بىلىم تەھسىل قىلغان . 1750 ـ يىلى ۋاپات بولغان .

نۆبىتى ئۆز ئۆمرىدە نۇرغۇن غەزەل ـ مۇخەممەس يازغان بولسىمۇ ، بىزنىڭ دەۋرىمىزگىچە يېتىپ كەلگىنى « دىۋان نۆبىتى » ماۋزۇلۇق بىرلا توپلام . ئۇنىڭغا 108 پارچە غەزەل ، ئۈچ مۇخەممەس ، 26 رۇبائىي كىرگۈزۈلگەن .

نىزارى ــ ئابدۇرەھىم نىزارى ـــ ئۇلۇغ ئۇيغۇر رېئالىزمچى شائىرى . ئۇ ، 1776 ـ يىلى قەشقەر شەھرىدە تۇغۇلغان . ئۇ ، « رابىيە ـ سەئىدىن » ، « ۋامۇق ـ ئۇزرا » ، « مەھزۇن ـ گۈلنىسا » ، « پەرھاد ـ شېرىن » ، « لەيلى ـ مەجنۇن » قاتارلىق داستانلارنى يازغان .

نىزارى ـــ ئەلىشىر نەۋائىدىن كېيىن « خەمسە » يازغانلار ئىچىدە

ئەڭ شۆھرەت قازانغان شائىر . ئۇ ، يەنە 1839 ـ يىللىرى « دۇرۇل-
ئىجاد » (ئىجادلىق ئۈنچىلىرى) ناملىق مەشھۇر ئەسەرنى يازغان .

ئەرشى ــ خوجاجاھان ئەرشى ــ 18 ـ ئەسىردە ياشىغان ئۇيغۇر شائىرى . ئۇ ، 1730 ـ يىلدىن 1756 ـ يىلغىچە ئالتە شەھەرنىڭ خانى بول-
غان . ئادالەت ۋە مەرىپەتپەرۋەرلىك بىلەن يۇرتنى گۈللەندۈرگەن . 1756 ـ يىلى جۇڭغارلارنىڭ ياردىمىگە تايانغان بۇرھانىدىن خوجا تەرىپىدىن پۈتۈن ئۇرۇق ـ جەمەتى بىلەن بىللە ئۆلتۈرۈۋېتىلگەن . شائىرنىڭ « دىۋان ئەرشى » ناملىق بىر توپلىمى بار .

فۇتۇھى ــ خوجا سىدىق فۇتۇھى ــ 18 ـ ئەسىردە ياشىغان ئۇيغۇر شائىرى . ئۇ ، جۇڭغارلارغا تايانغان ئاپئاق خوجا نەۋرىسى بۇرھانىدىن خوجا (خان خوجا) تەرىپىدىن ۋەھشىيانە ئۆلتۈرۈلگەن خەلقپەرۋەر پا-
دىشاھ ، شائىر خوجا جاھان ئەرشىنىڭ ئوغلى ، ئاتىسى بىلەن بىللە قەتلى قىلىنغان . ئۇنىڭ بىزنىڭ دەۋرىمىزگىچە يېتىپ كەلگەن غەزەل ـ مۇخەم-
مەسلىرىمۇ ئەرشى دىۋانىنىڭ ئاخىرىغا كۆچۈرۈلگەن .

قەلەندەر ــ 18 ـ ئەسىردە خوتەندە ياشاپ ئۆتكەن تالانتلىق ئۇيغۇر شائىرى . ئۇنىڭ ئىجادىيىتىدىن ھازىرغىچە بىزگە مەلۇم بولغانلىرى 149 غەزەل بىلەن 20 پارچە مۇخەممەس .

مەشھۇرى ــ ئىبراھىم مەشھۇرى ــ 18 ـ ئەسىردە يەكەندە تۇغۇلۇپ ، ياشاپ ئۆتكەن داڭلىق ئۇيغۇر شائىرى . 3960 مىسرا شېئىرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان « دىۋان مەشھۇرى » ماۋزۇلۇق توپلامنىڭ مۇئەللىپى .

نىيازى ــ موللا بوساق نىيازى ــ 18 ـ ئەسىرنىڭ ئاخىرىدا تۇرپاندا تۇغۇلغان ، مۇھەممەت ئەفرىدۇن ۋاڭ بىلەن بىللە قەشقەرگە كەتكەن . قەشقەر خەلق قوزغىلىڭى مەزگىلىدە ئىز ـ دېرەكسىز غايىپ بولغان . ئۇ-
نىڭ 1500 مىسرادىن كۆپرەك شېئىرى كىرگۈزۈلگەن 126 بەتلىك دىۋانى بار .

مەھزۇن ــ 18 ـ ئەسىردە ياشىغان ئۇيغۇر شائىرى . ئۇ ، خوتەندە تۇغۇلغان . ئۇنىڭ « دىۋان مەھزۇن » ماۋزۇلۇق توپلىمى بار .

سادايى ــ مىرھەسەن سادايى 1752 ـ يىلى قەشقەر شەھرىدە

تۇغۇلغان ئۇيغۇر شائىرى .

موللا بىلال ـــ موللا بىلال موللا يۇسۇپ ئوغلى (1823 ـ 1899) ئۇلۇغ ئۇيغۇر رېئالىستىك شائىرى . ئۇ ، « غەزەلىيات » ناملىق لىرىك غەزەللەر توپلىمى بىلەن « نۇزۇگۇم » « چاڭمۇزا يۇسۇپخان » ، « غازات دەر مۇلكى چىن » قاتارلىق تارىخىي داستانلارنىڭ مۇئەللىپى .

زوھۇرى ـــ زوھۇرىدىن ھېكىمبەگ ـــ تۇرپاندىكى ۋاڭ ئەۋلادلىرىدىن بولۇپ ، 1830 ـ 1840 ـ يىللار ئەتراپىدا قەشقەرنىڭ ھاكىمبېگى بولغان . بۇ مەزگىلدە ئۇيغۇر مەدەنىيەت ـ مائارىپىنىڭ يۈكسىلىشىگە مۇناسىپ تۆھپە قوشقان . ئۇنىڭ « دىۋان زوھۇرى » ناملىق 68 بەتلىك توپلىمى بار .

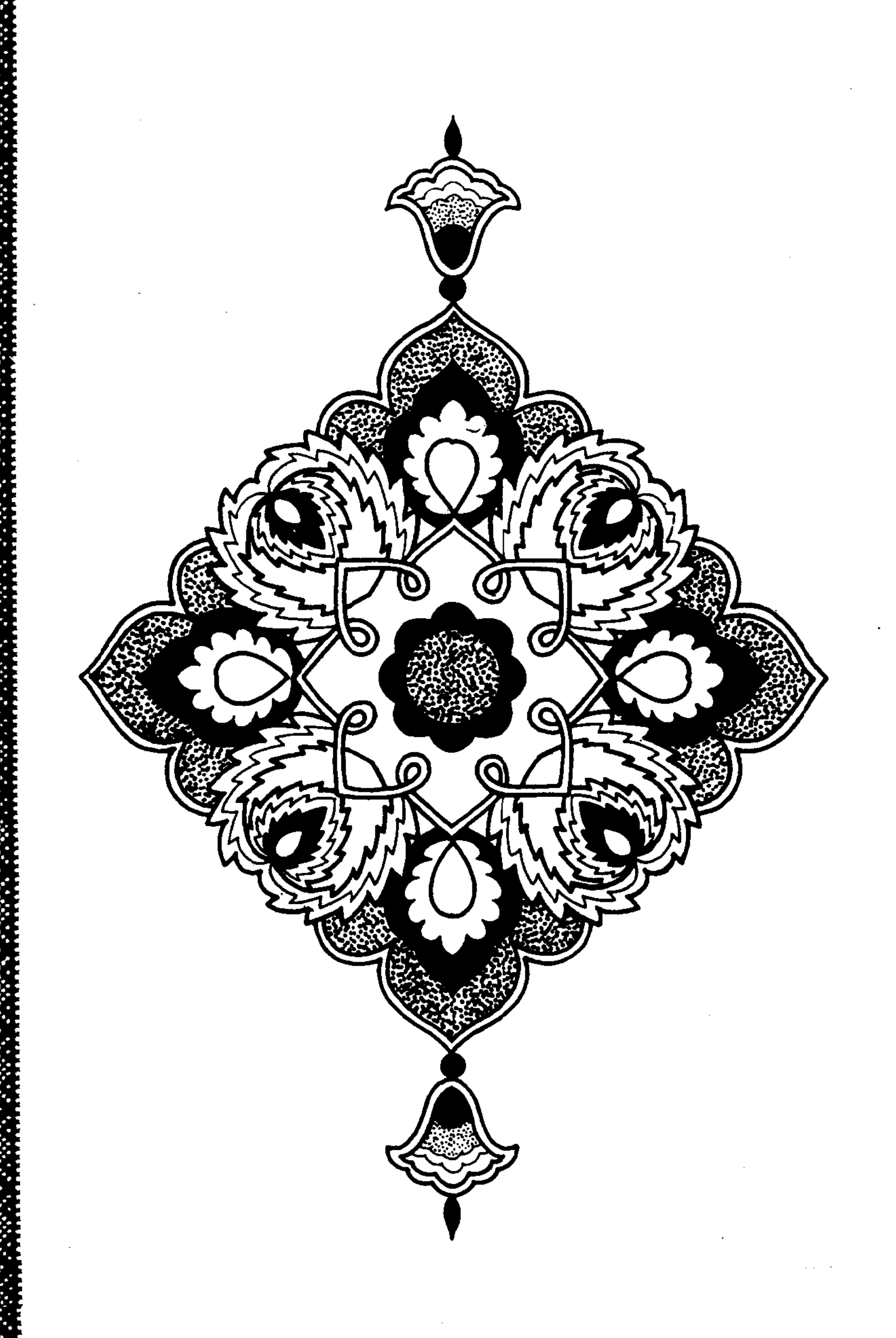
خۇشھال غەرىبى ـــ 19 ـ ئەسىرنىڭ باشلىرىدا قەشقەردە ياشاپ ئۆتكەن تالانتلىق ئۇيغۇر شائىرى . ئۇنىڭ 1845 ـ يىلى يېزىپ تاماملىغان « كۇللىيات غەرىبى » ناملىق دىۋانىغا 271 غەزەل ، 53 مەسنەۋى ، 37 رۇبائى ، 14 مۇخەممەس ، 14 ساقىنامە ، 3 مۇستەھزاد ، 31 قىتئە ، بىر تارىخ كىرگۈزۈلگەن .

فۇزۇلى ـــ مۇھەممەت سۇلايمان ئوغلى فۇزۇلى (1498 ـ 1556) ئۇلۇغ ئەزەربەيجان شائىرى .

ھۇۋەيدا ـــ خوجانەزەر غايىبنەزەر ھۇۋەيدا چاغاتاي تىلىدا كامالەتكە يەتكەن شېئىرلارنى يازغان مۇتەپەككۇر شائىر . ئۇ ، 1780 ـ يىلى ۋاپات بولغان .

شەيخ سەئدى ـــ 13 ـ ئەسىردە ئۆتكەن ئۇلۇغ پارس مۇتەپەككۇر شائىرى . ئۇنىڭ « گۈلىستان » ۋە « بوستان » ناملىق دۇنياۋى قىممەتكە ئىگە مەشھۇر ئەسەرلىرى ئۇيغۇر خەلقىغە ئەزەلدىنلا تونۇش .

گادايى ـــ 1403 ـ 1404 ـ يىللىرى تۇغۇلۇپ ، ھىراتتا ياشاپ ئۆتكەن مەشھۇر لىرىك شائىر .

歌词作者简介

阿塔依 15世纪维吾尔文学的杰出代表之一。纳瓦依的《珠宝集》一书中，对阿塔依的作品有很高的评价。

阿塔依与鲁菲提、赛卡克等诗人齐名，他以写抒情诗章见长。他的作品意味隽永、笔法细腻、语言流畅，其艺术成就很高。

鲁菲提—麦吾拉·艾伯都拉·鲁菲提 (1366～1465)维吾尔著名诗人之一，纳瓦依曾在《雅会》一书中，深怀敬意地论述过他。发表过《鲁菲提诗集》2 400行，长篇抒情诗《花与诺肉孜》。

赛卡克 生于14世纪末15世纪初叶，维吾尔著名诗人。纳瓦依对赛卡克的创作给予了极高的评价，称他为“维吾尔语言艺术上达到了炉火纯青地步的杰出诗人”。

在15世纪同辈诗人中，赛卡克在创作上有自己独特的风格，始终激情洋溢。

纳瓦依—艾里西尔·纳瓦依 (1441～1501)维吾尔在诗坛上有一座文学的丰碑，那就是伟大的诗人纳瓦依，他以杰出的贡献把维吾尔文学推到了一个新的高度，开创了维吾尔文学的崭新的历史时代。

纳瓦依在诗歌创作活动中成就显赫，仅诗歌就有44 800行。

其中最负盛名的是《五卷书》和《正直者的惊愕》、《帕尔哈迪与希琳》、《莱丽与麦吉侬》、《七星图》、《伊斯坎迪尔》等五部长诗。他的宏伟巨著充分显示出了非凡的诗才。除此以外，他还创作了《心灵的爱》、《鸟语》等，其思想性和艺术性均很高。

赛迪—苏里坦·赛迪汗　(1484～1535)曾任苏里坦·赛迪汗王。杰出的政治家、军事家、诗人。

热西提—阿不都热西提汗　(1520～1569)赛迪汗王的第二代汗王继承人(苏里坦·赛迪汗王的儿子)，在位27年，故于和田。

热西迪汗　公正的汗王，杰出的诗人，作品有《迪王热西迪》、《艾则勒亚提热西迪》、《斯拉提纳曼》、《麦秀克纳曼》等长诗。

克迪尔汗—尤素甫·克迪尔汗　莎车阿不都日西提汗王时期杰出的音乐家、诗人。著有《历史的凯歌》和《音乐知识》等，他着手整理过《维吾尔十二木卡姆》，此外还著有《迪王克迪尔》等诗集。

乃菲斯—阿曼尼莎汗　(1533～1567)阿不都日西提汗王的爱妻，音乐家、诗人。她为整理《维吾尔十二木卡姆》音乐巨著献出了自己一生的精力。著有《论道德》、《美的道德》、《智慧的钥匙》、《坎勒的统治》等。

麦西热甫—巴巴热合木·麦西热甫　(1641～1711)生于乌兹别克斯坦南满冈城。一生中40余年时间曾在喀什噶尔、和田、中亚一带度过。对当时的统治阶级腐败现象不满，被捕后绞刑而死。诗人善写爱情诗，在人民群众中享有盛名。

古木纳姆—默合麦提依明霍加·库力乌吾勒·古木纳姆(1634～1724)维吾尔著名诗人。1670年间,写出了著名长诗《劳动与爱情》。他的作品别具一格,以善于抒情而驰名中外。

则利勒—木合拜提·斯迪克·则利勒 维吾尔著名诗人。1674年生于莎车。写有格则勒133首,柔巴依26首,五行诗19首,长短体诗5首,波斯语格则勒46首。诗人的作品当不限于此。

阿比迪·库木勒 17世纪维吾尔著名诗人。至今搜集了诗人34首格则勒和69首柔巴依诗作。

诺比提 18世纪维吾尔著名诗人,生于和田,青年时代奔赴喀什噶尔求学,1750年病故。

诗人的创作以爱情诗为主,也写过不少劝人求知、忠诚向善和争取和平的诗作。《诺比提诗集》一书中,收入108首抒情诗,26首柔巴依诗,3首寓言诗。

纳扎尔—阿不都热依木·纳扎尔 维吾尔著名诗人。1776年生于喀什噶尔。著名作品有《爱情长诗集》,这部诗作是继伟大诗人纳瓦依《七美图》之后的最长诗作。长诗包括《热比亚与赛丁》、《瓦木克与乌祖拉》、《麦合逊与古丽尼莎》、《麦斯吾德与迪丽阿热》等,1839年间又创作了《杜茹丽加提》、《尼加提勒克花朵》两部诗集。

艾尔西—霍加江合·艾尔西 18世纪维吾尔诗人。1730～1756年曾是南疆六城的汗王。他在位时,公正、热爱和平,对家乡的繁荣起到了一定的作用。著有《艾尔西诗集》。

菲吐海—霍加斯迪克·菲吐海 生于18世纪,维吾尔诗人,

在中亚混战期间被当时的统治者阿巴霍加的儿子色尔汉丁霍加杀害。他的抒情诗在民间广为流传。

凯兰代尔 18 世纪生活在和田地区，维吾尔诗人。他的 149 首抒情诗和 20 首寓言诗长期流传在民间。

麦西呼尔—依不热合木·麦西呼尔 18 世纪生于莎车，维吾尔著名诗人。作品有《麦西呼尔诗集》(3 960 行)。

尼亚孜—毛拉布沙克·尼亚孜 18 世纪末生于吐鲁番。后随同麦合默提·艾合尔墩汗王前往喀什噶尔，他在喀什噶尔混战中死去。写有 1 500 行短诗。

麦合逊 18 世纪维吾尔诗人。生于和田，著有《麦合逊诗集》。

沙达依—米尔艾山·沙达依 1752 年生于喀什噶尔，维吾尔诗人。

毛拉比拉勒—毛拉比拉勒·尤素甫 (1823～1899)维吾尔著名抒情诗人。作品有《格则勒亚特》(抒情诗集)和《茹孜库姆》、《长帽子尤素甫汗》等长诗。

祖呼尔—祖呼尔丁·艾克木伯克 吐鲁番汗王的后代，1830～1840 年间曾任喀什噶尔官吏(伯克)，在任期间，对繁荣喀什噶尔文化有一定的贡献。作品有《祖呼尔诗集》。

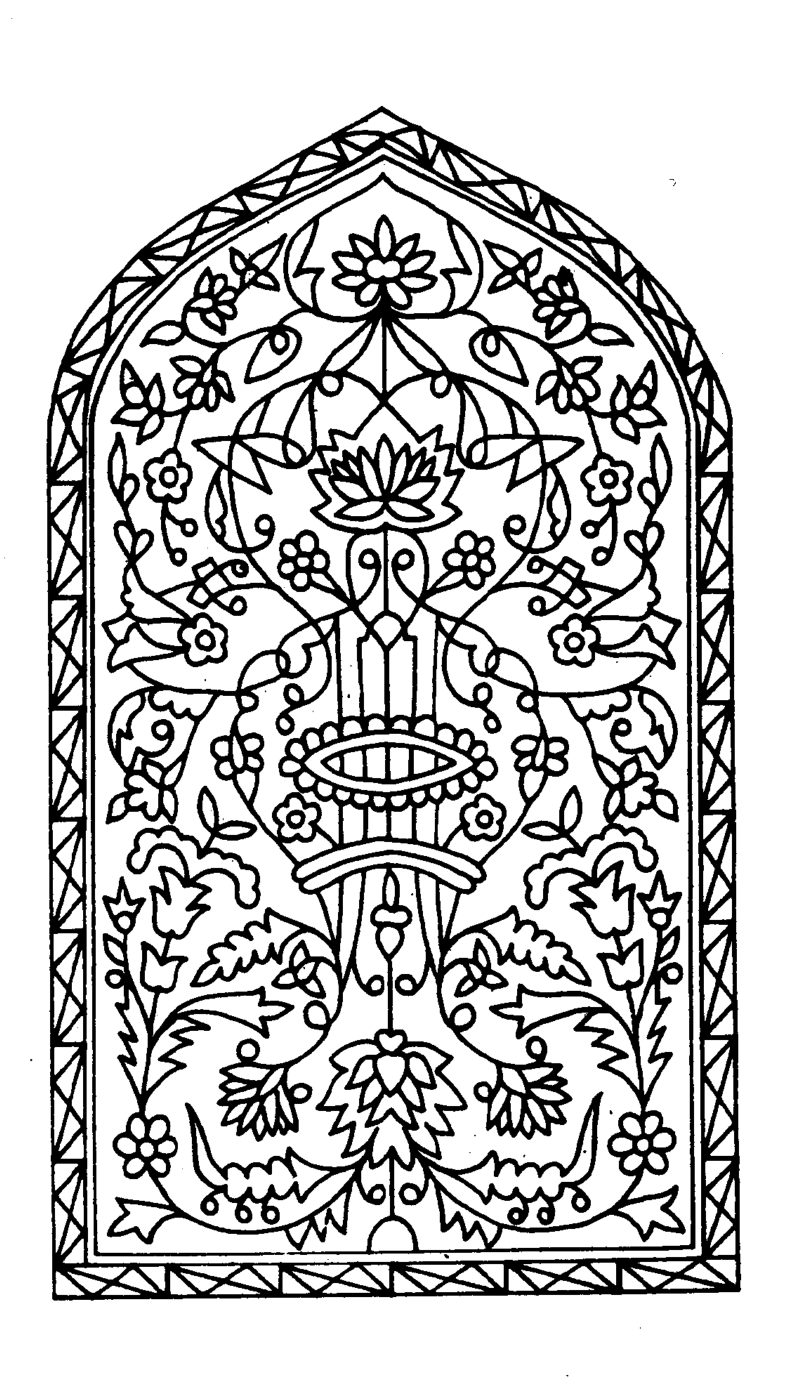
胡西哈里尔·艾尔比 19 世纪初生于喀什噶尔，维吾尔著名诗人。著有《库勒亚提艾力比》，诗集中包括 271 首抒情诗，53 首讽

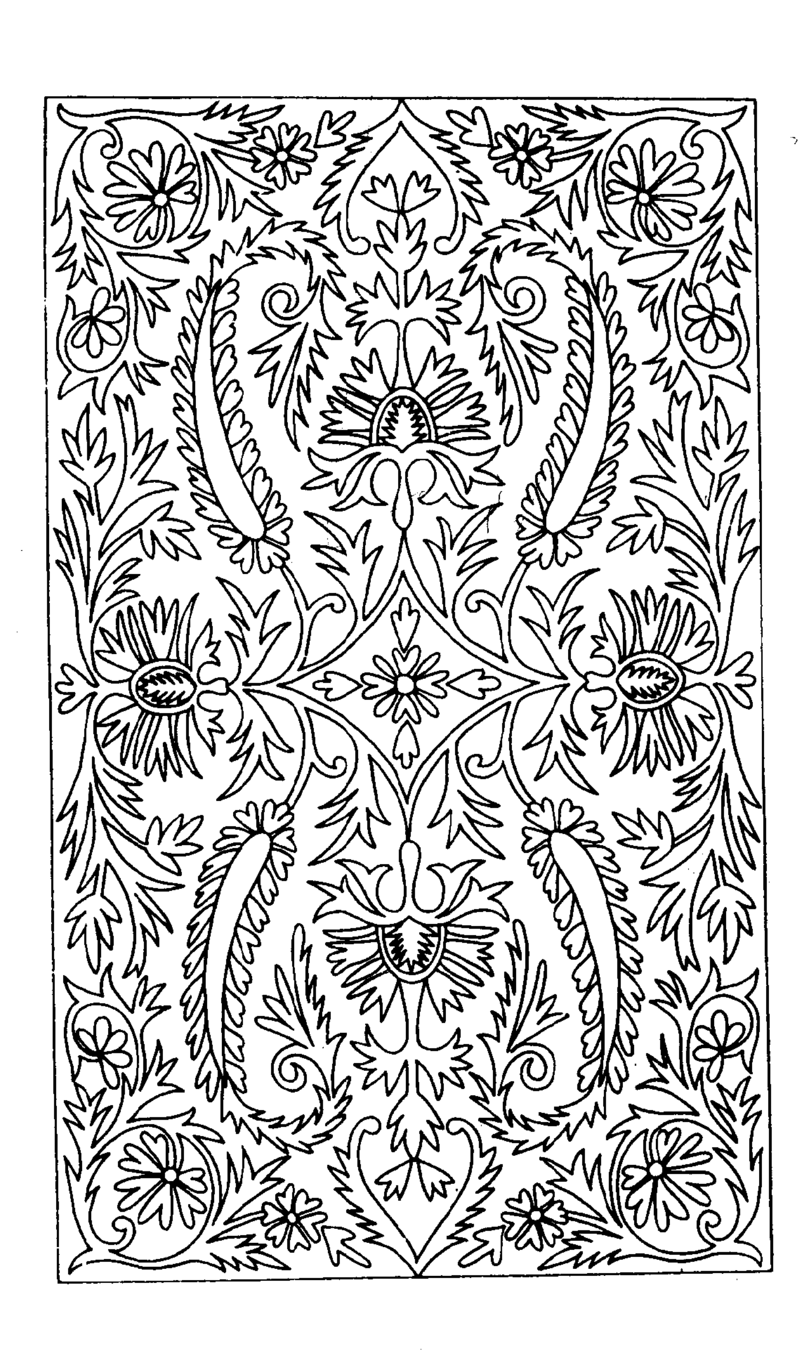
刺诗,37 首柔巴依,14 首寓言诗,14 首美德诗等。

甫祖勒—麦合默提·苏来依满·甫祖勒 (1498～1556)维吾尔著名诗人。

线依合·赛迪 生于 13 世纪,著名波斯诗人。写有巨著《蔷薇园》、《果园》,广为流传。

尕达依 生于 1403 或 1404 年,善于写抒情诗。

مۇندەرىجە

چوڭ نەغمە قىسمى

داستان قىسمى

مەشرەپ قىسمى

目　　录

穷乃额满部分

达斯坦部分

麦西热甫部分
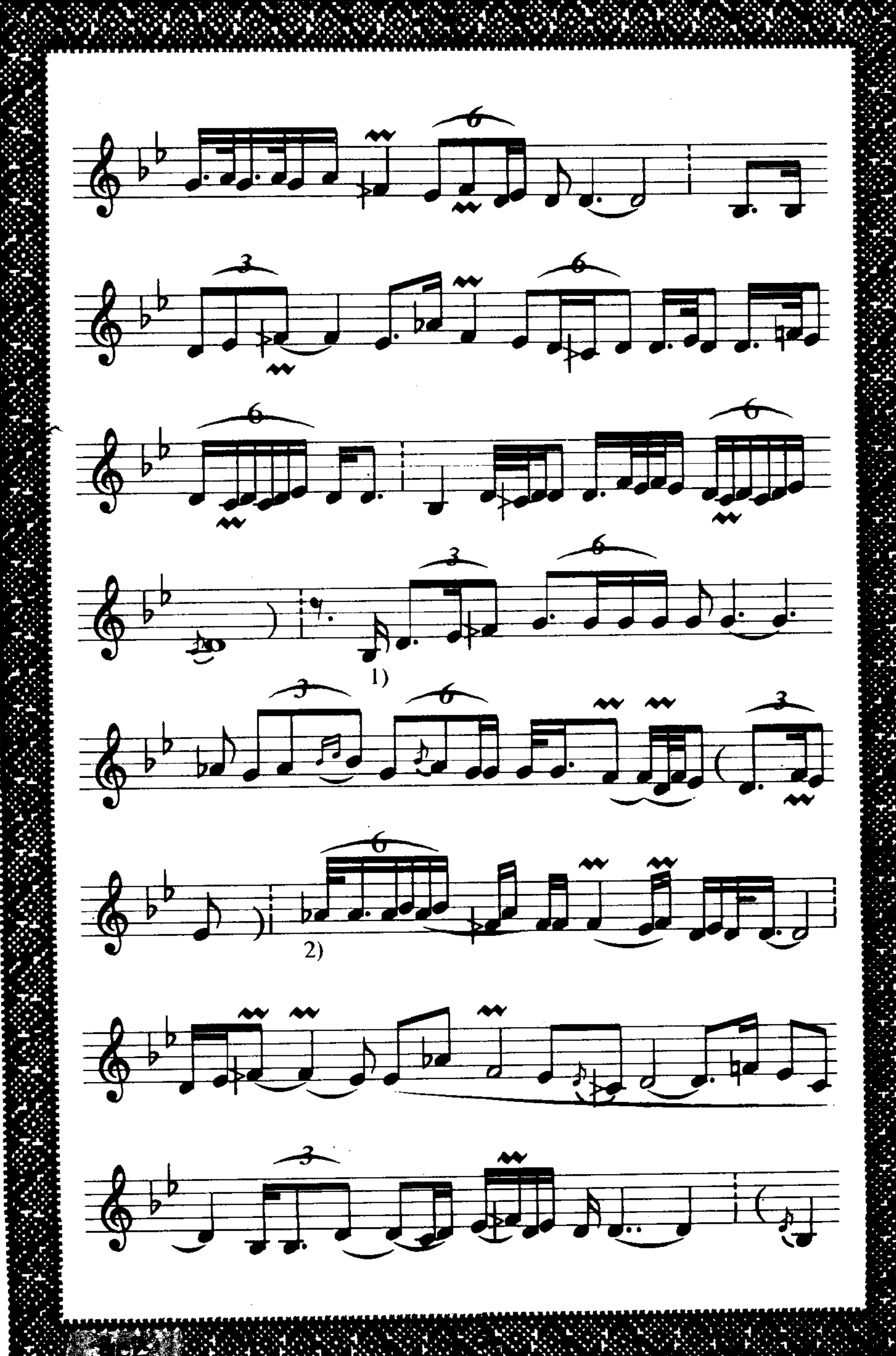

چوڭ نەغمە قىسمى
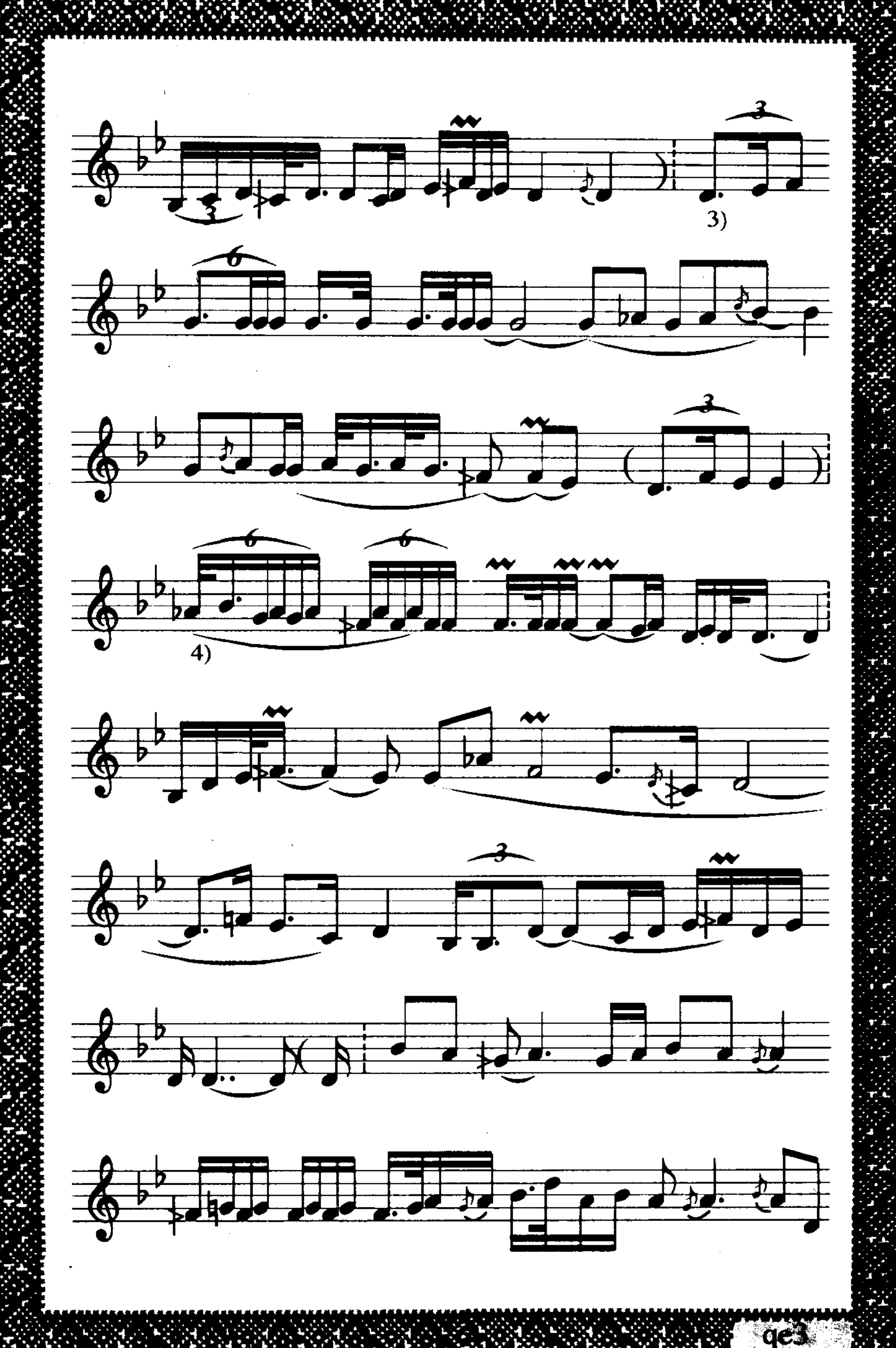
穷乃额满部分
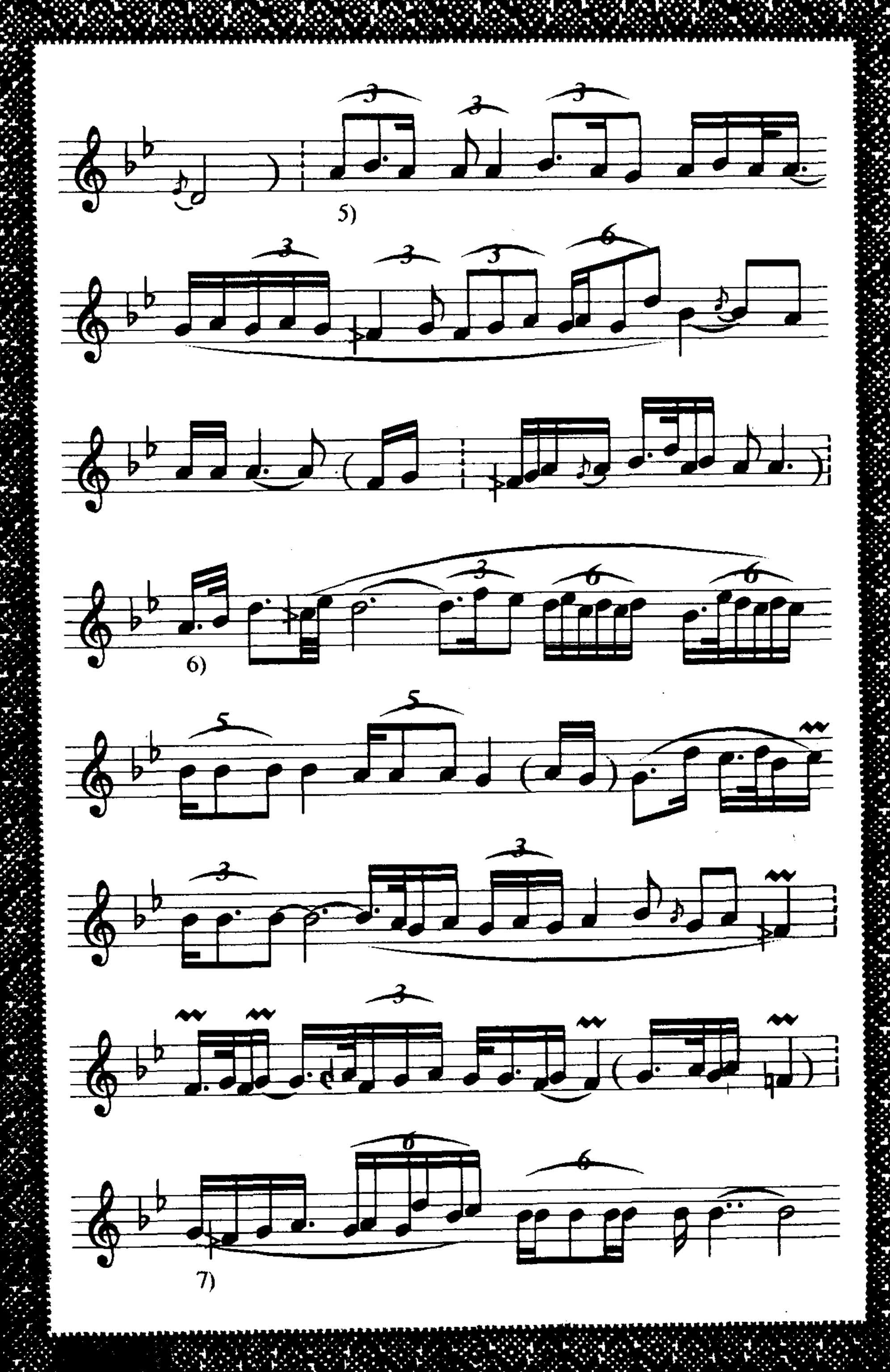
مۇقەددىمە

木坎迪满
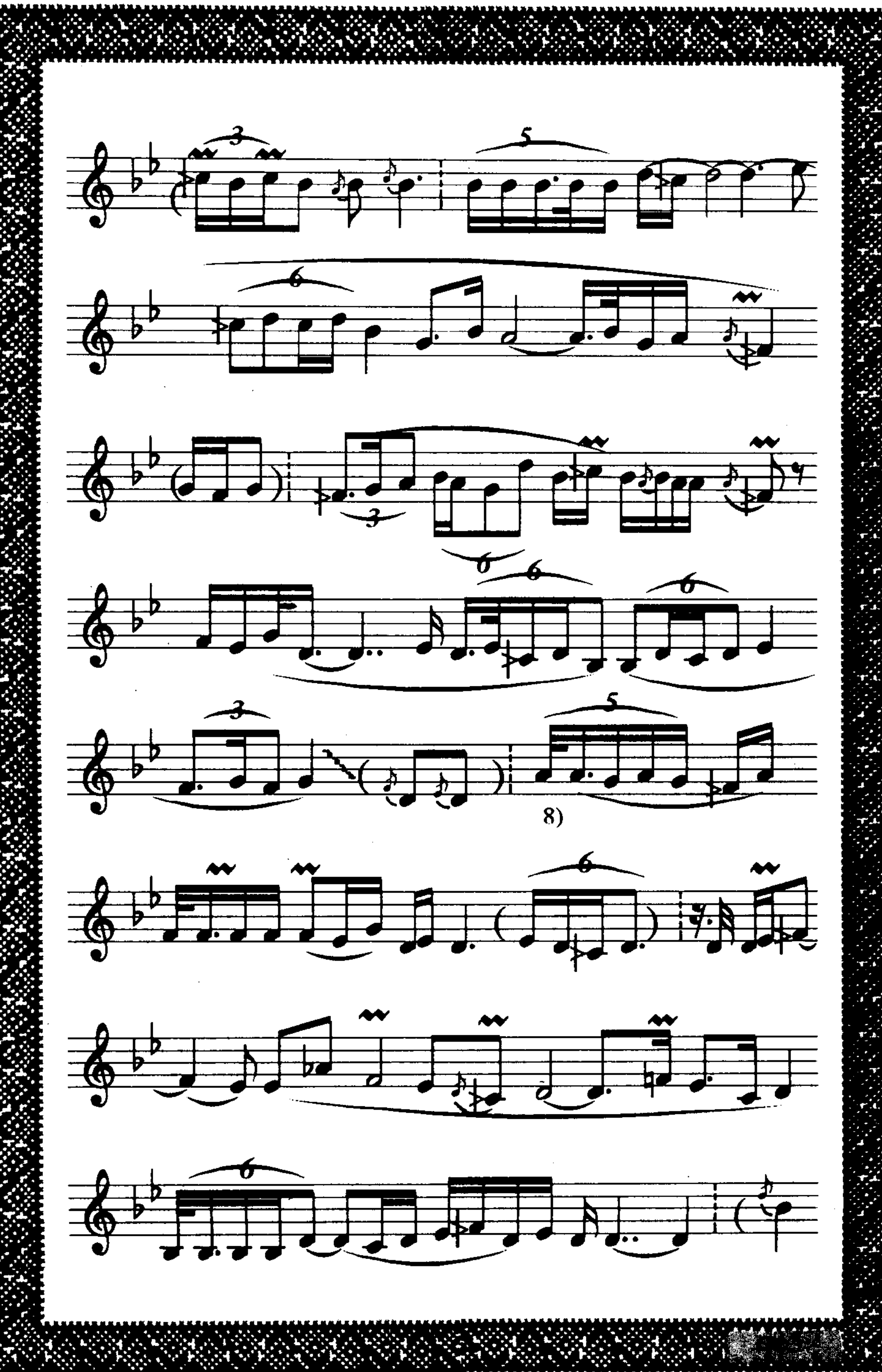
♩ = 66

1)
2)
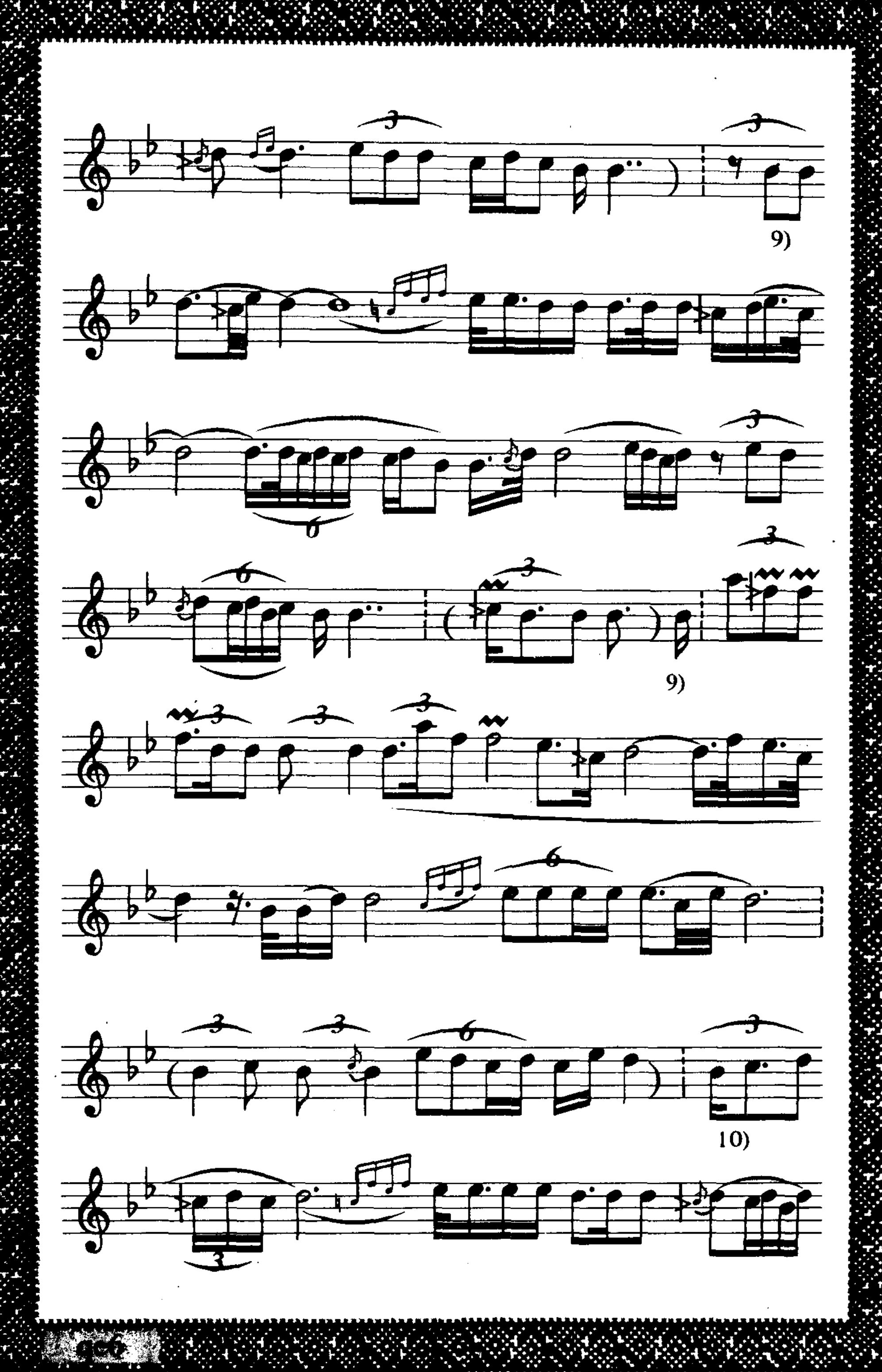

3)
4)
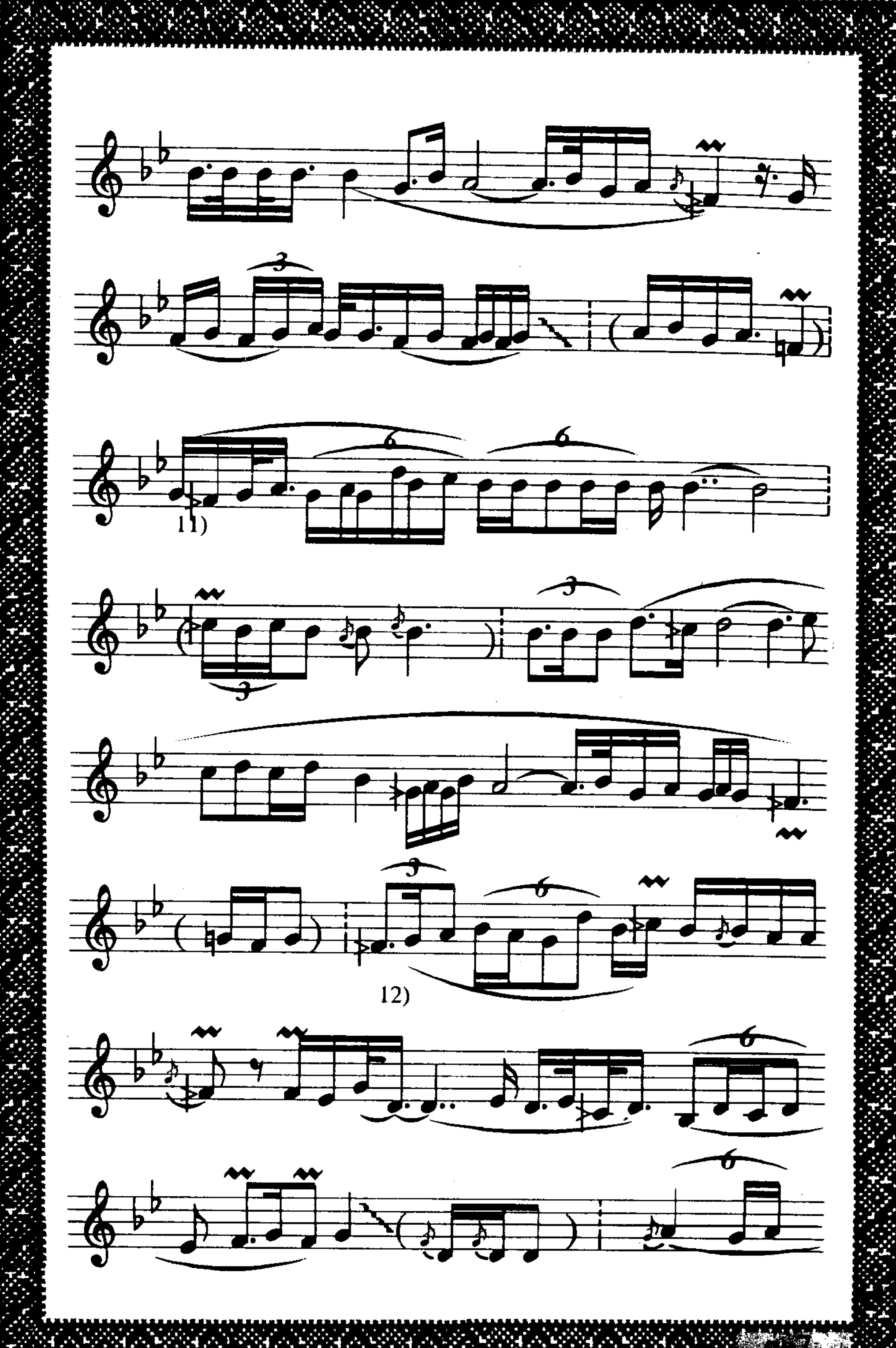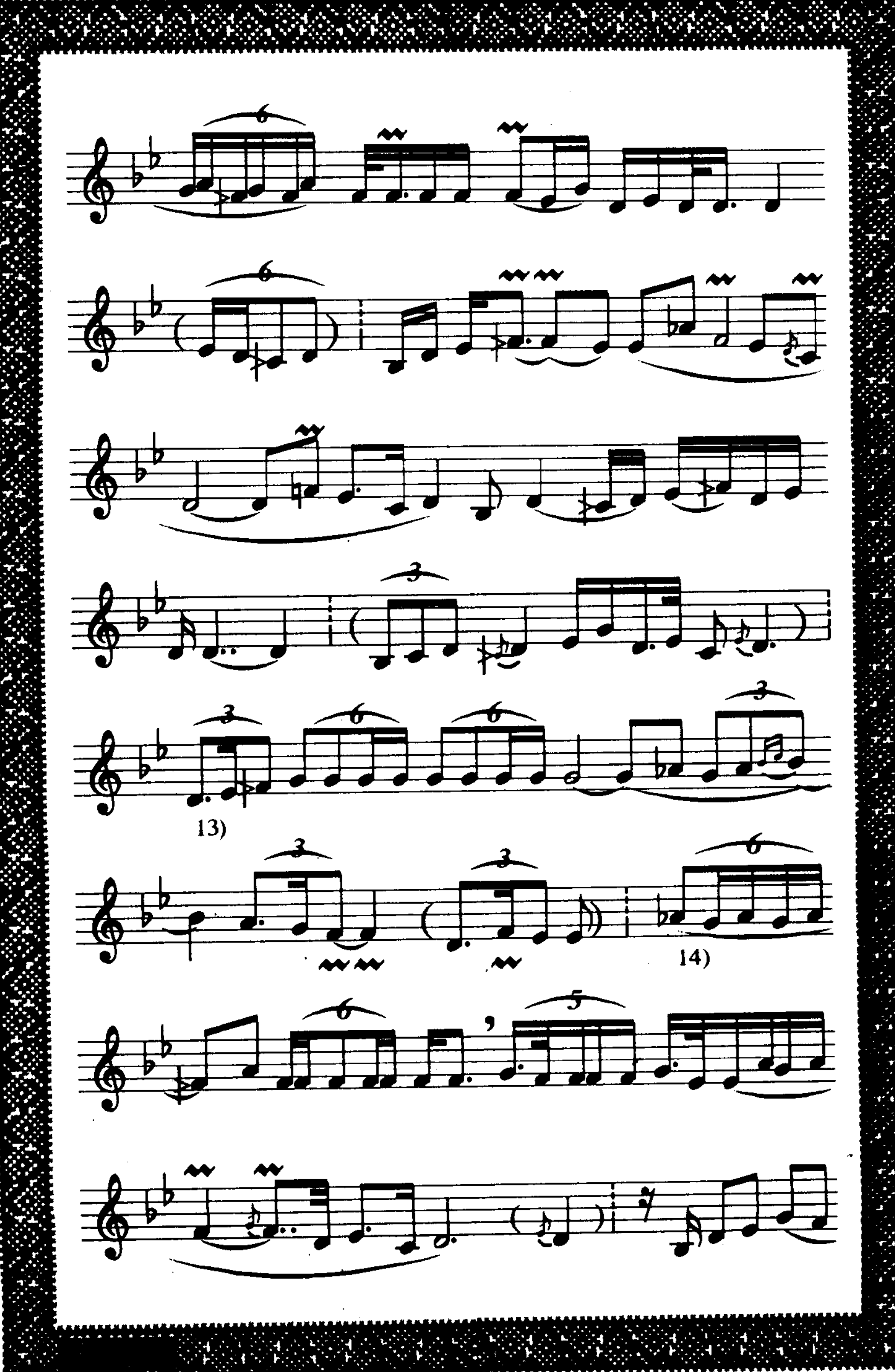

5)
6)
7)
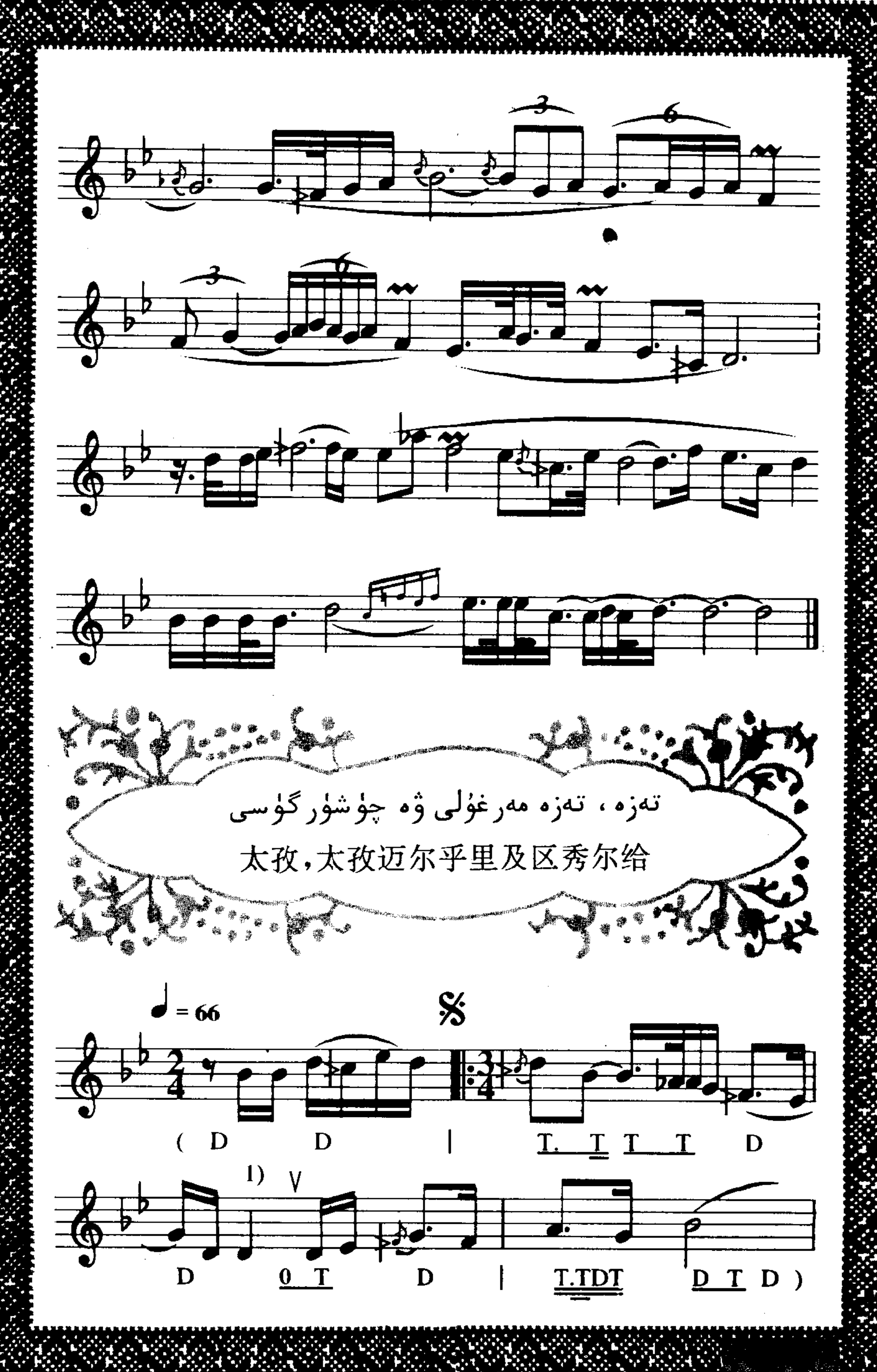

8)

9)
9)
10)
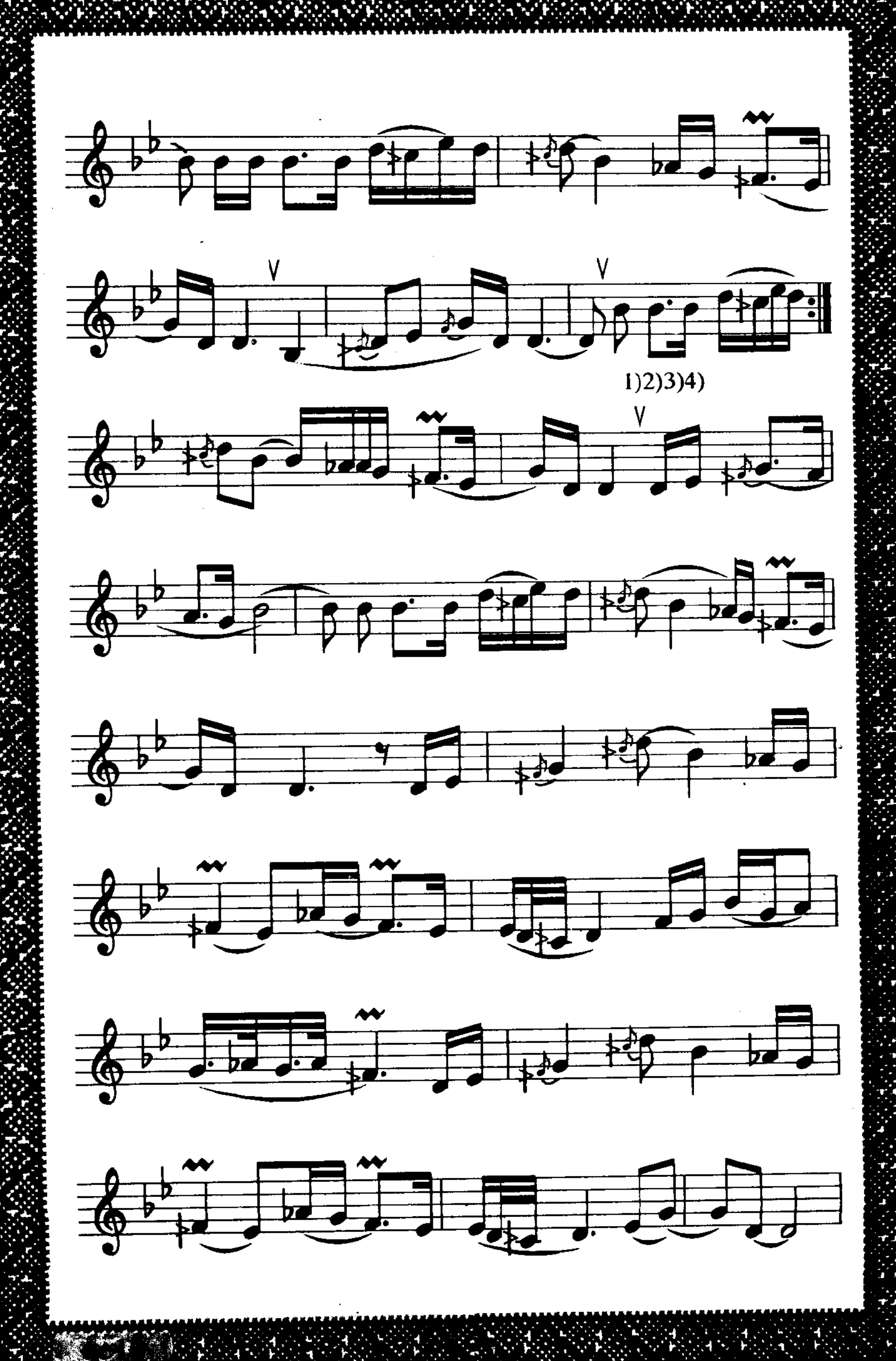

11)
12)
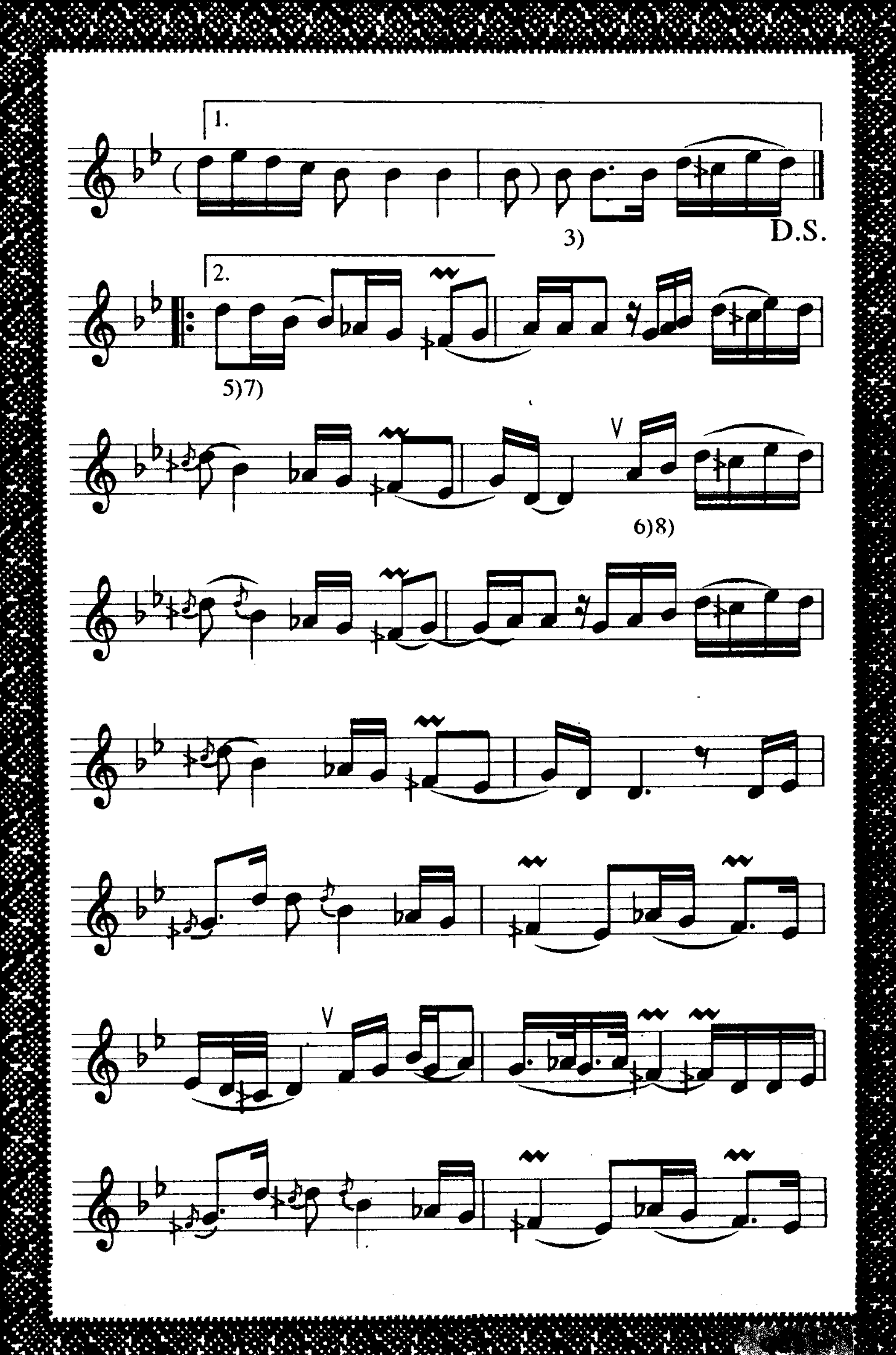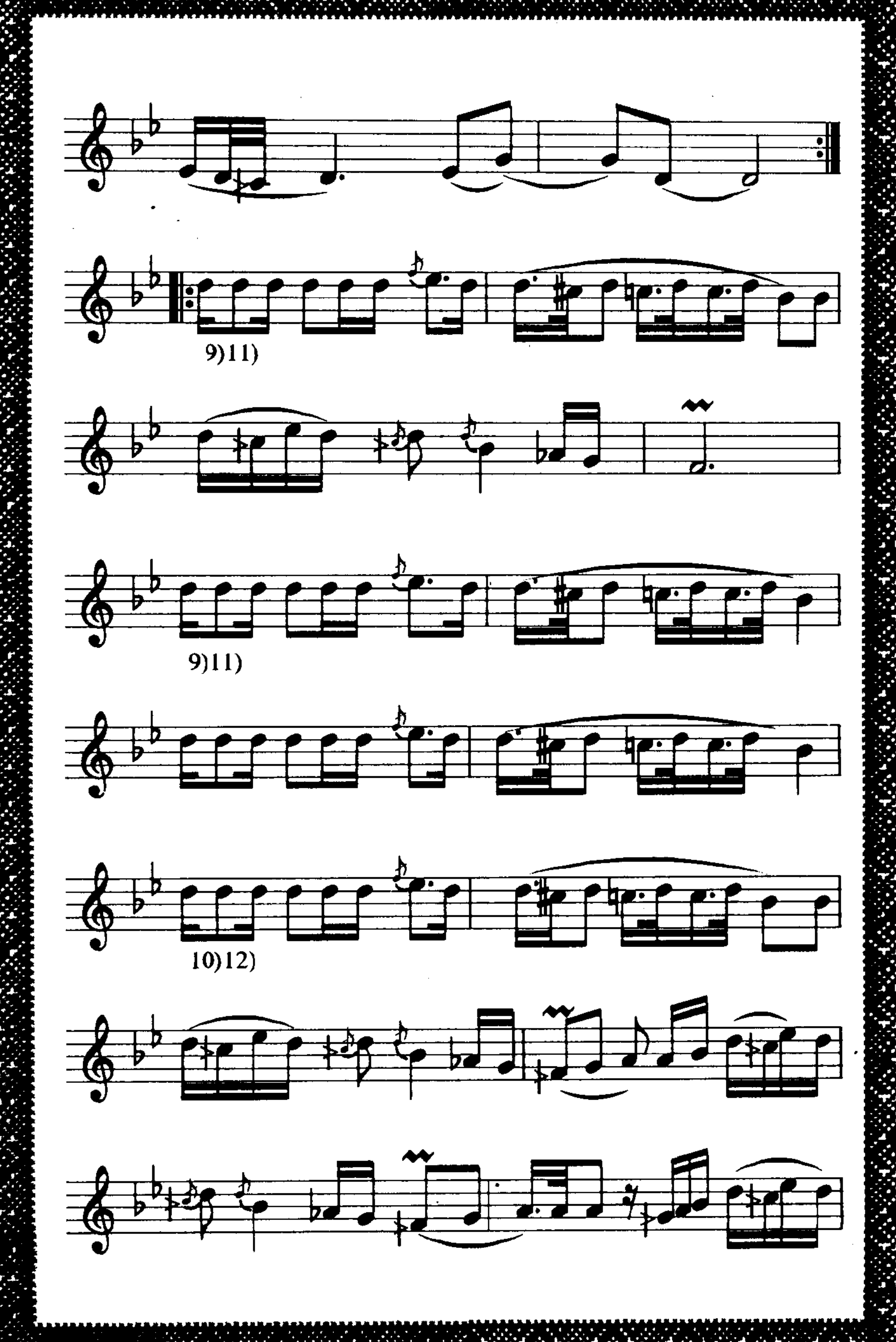

13)
14)
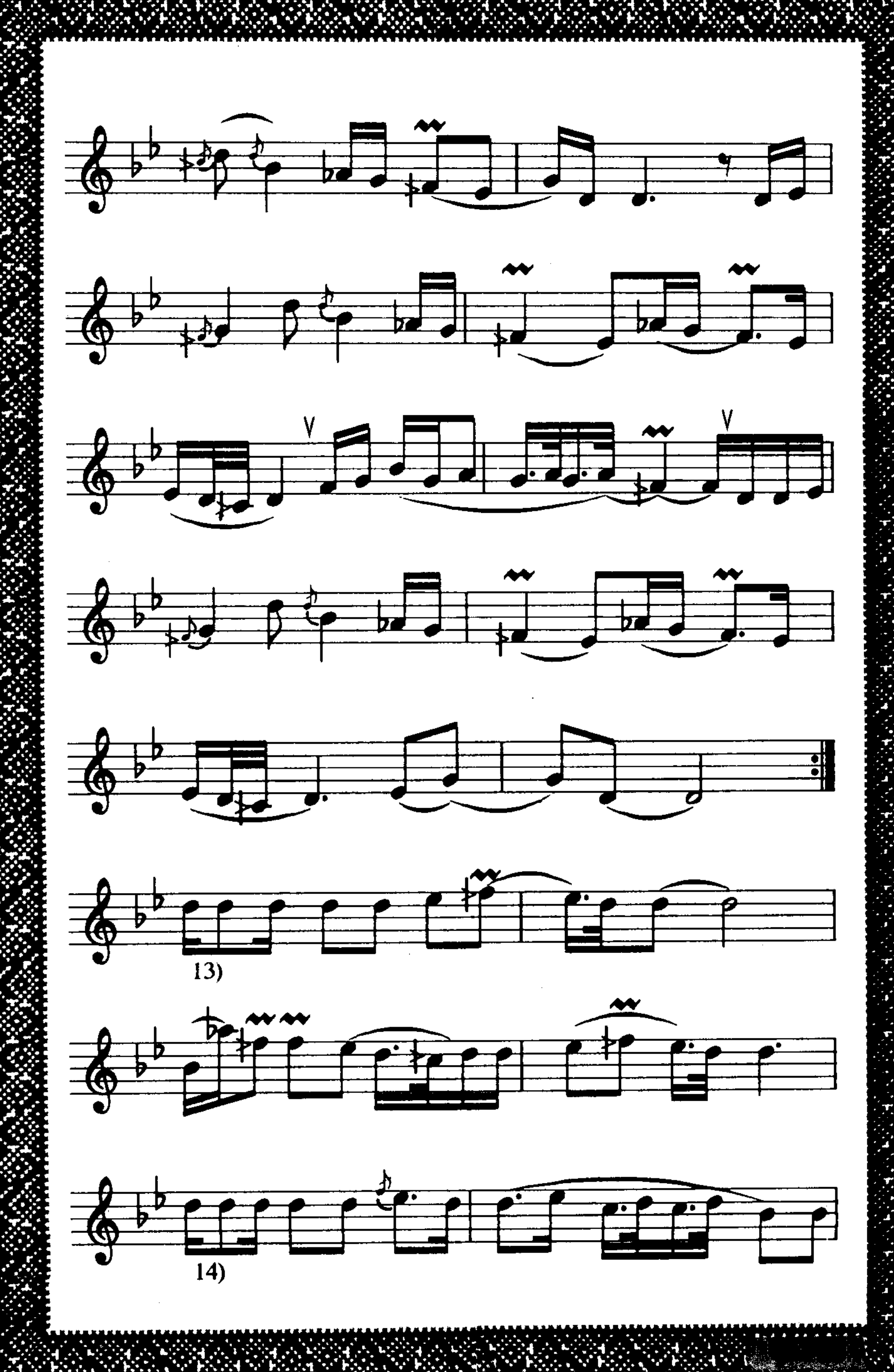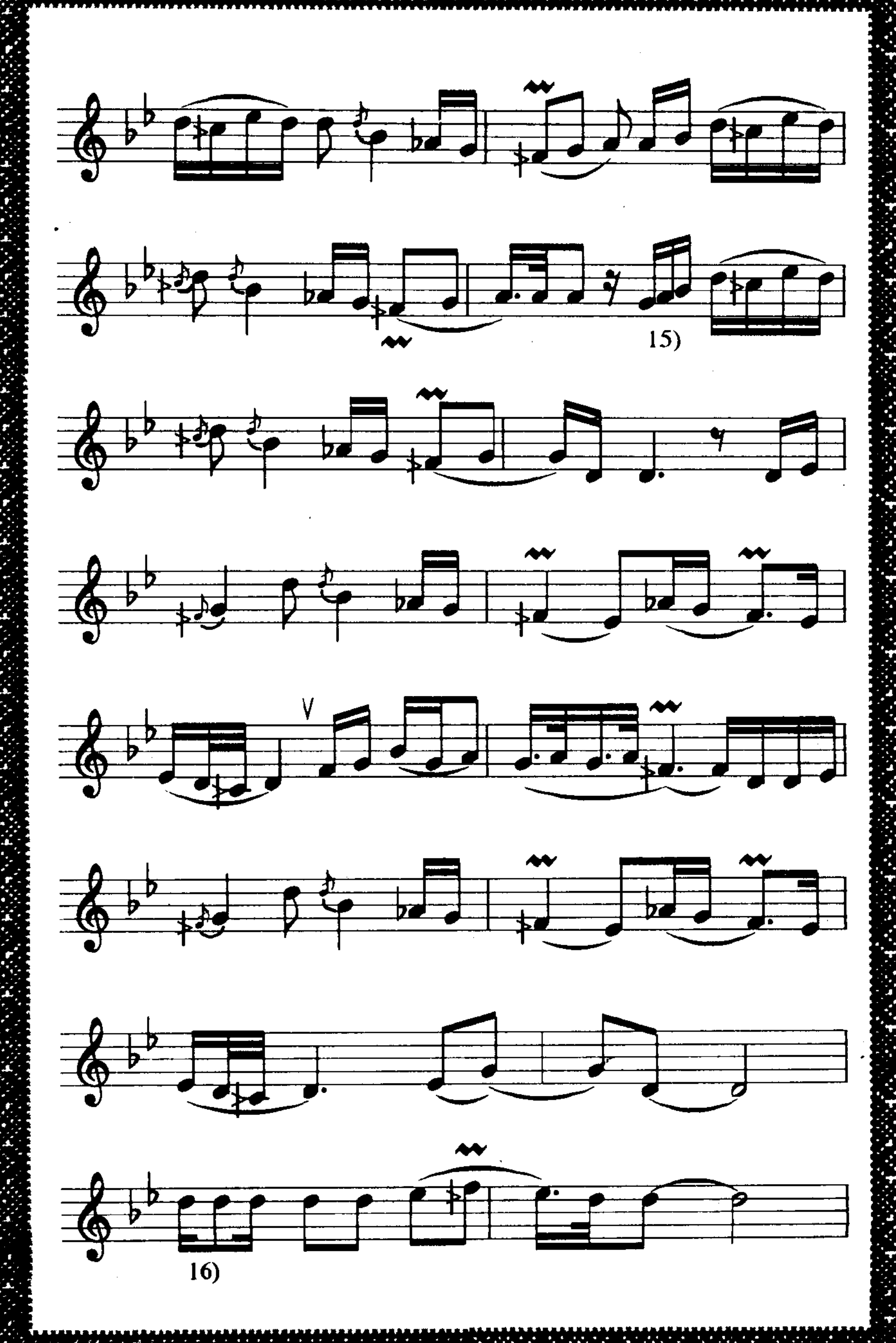

تەزە، تەزە مەرغۇلى ۋە چۇشۇرگۇسى
太孜,太孜迈尔乎里及区秀尔给
♩ = 66
(D D | T. T T T D
1)
D 0 T D | T.TDT D T D)

1)2)3)4)
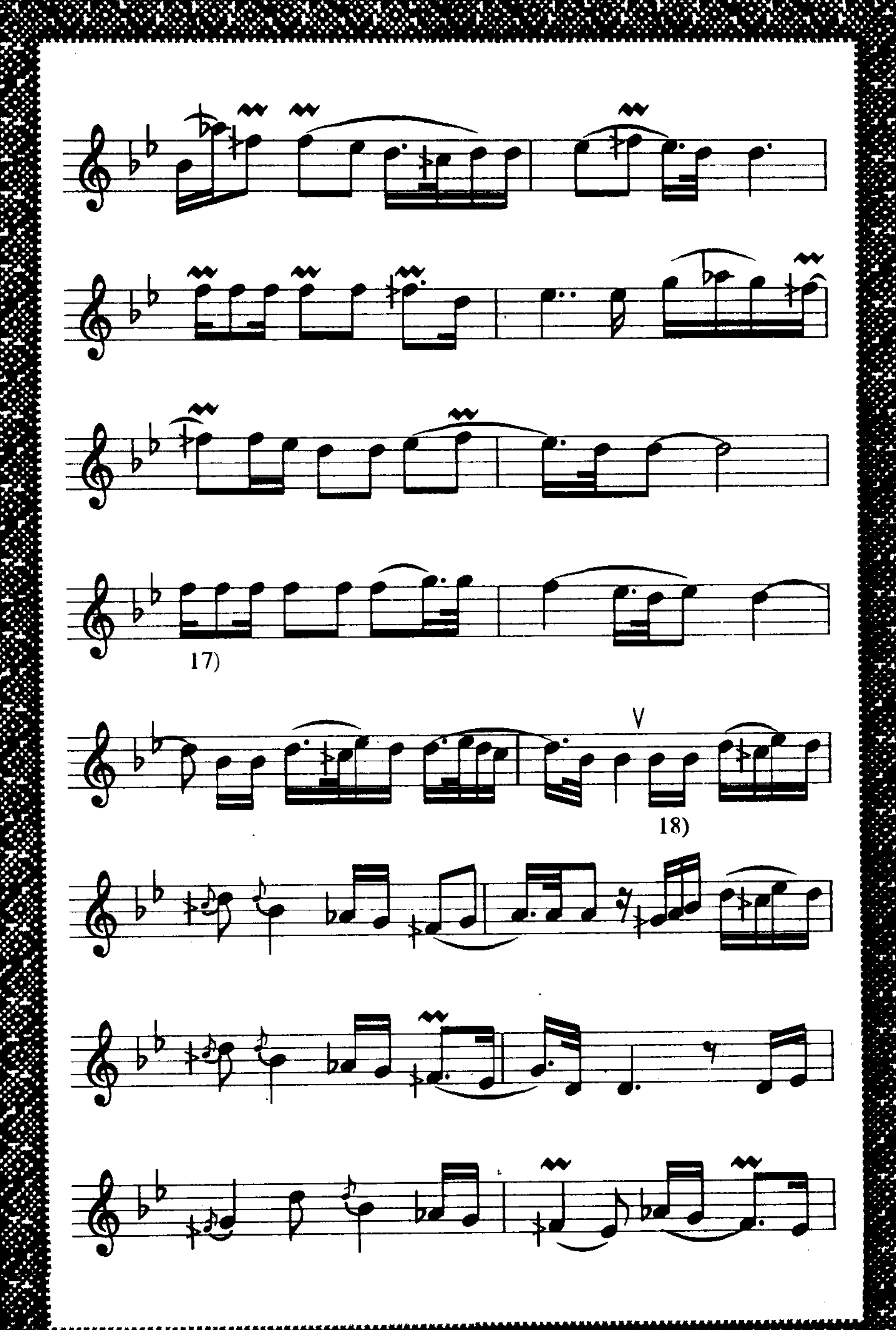

1.
3)
D.S.
2.
5)7)
6)8)
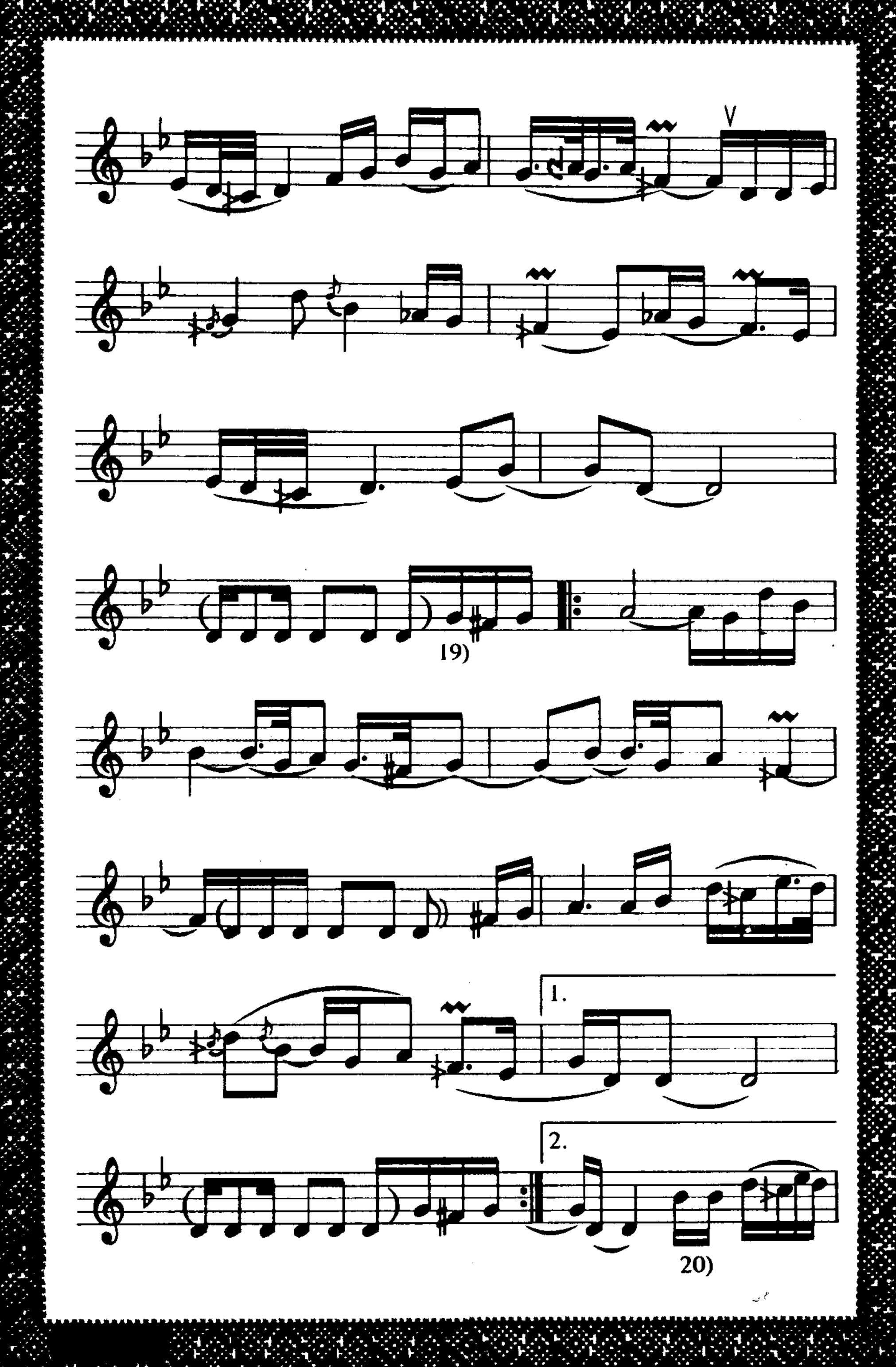

9)11)
9)11)
10)12)
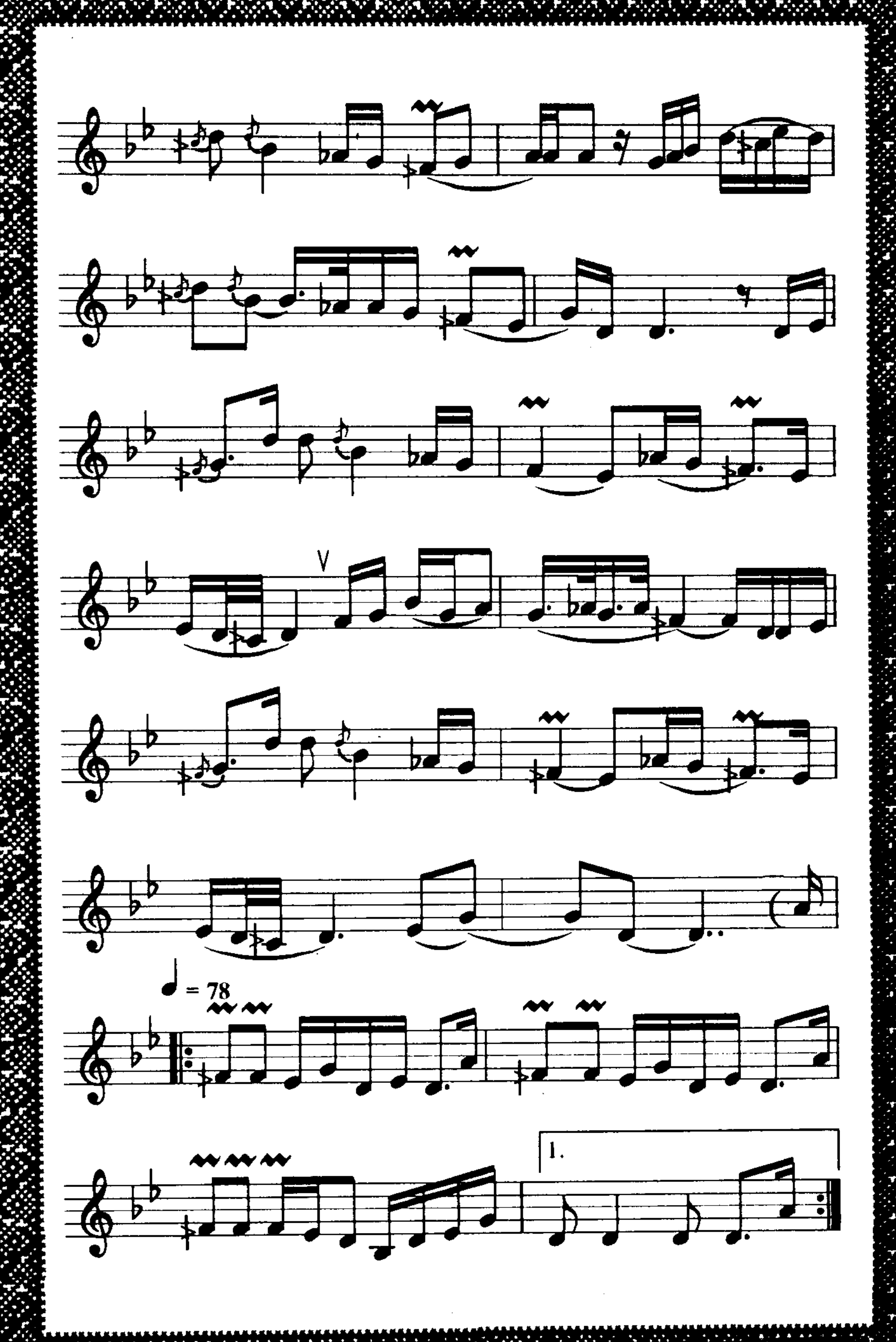

13)
14)
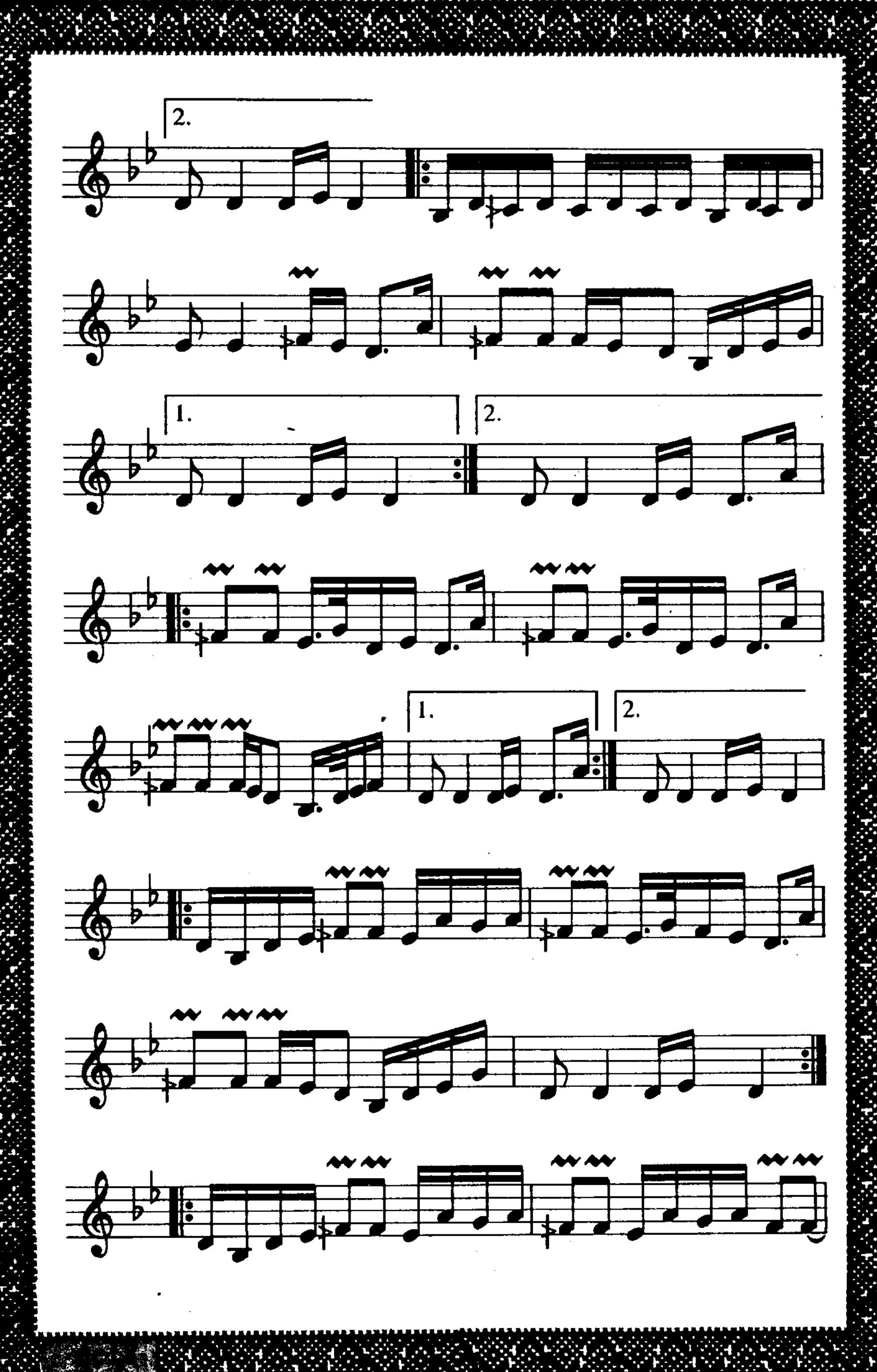

15)
V
16)

17)
18)
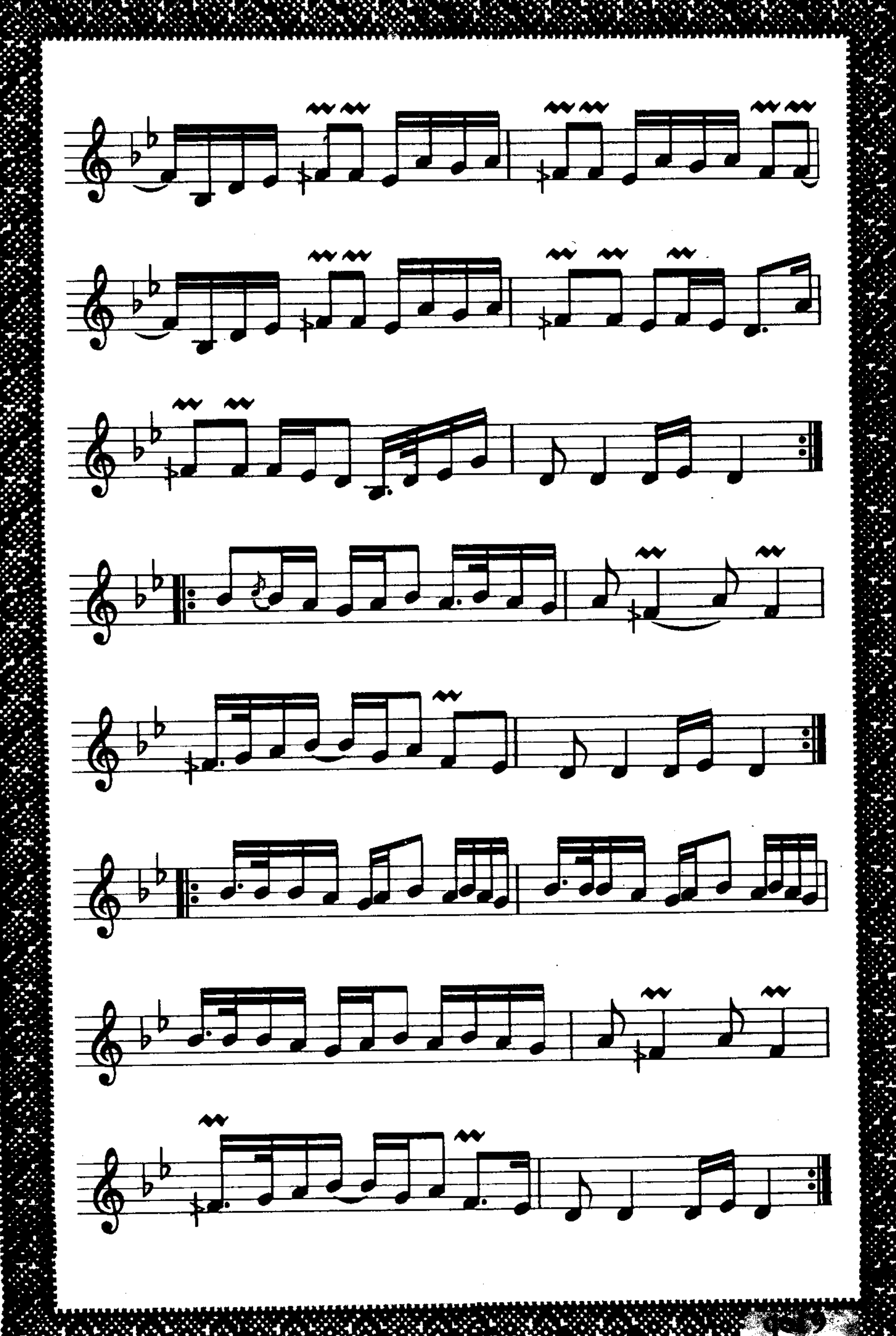

19)
1.
2.
20)
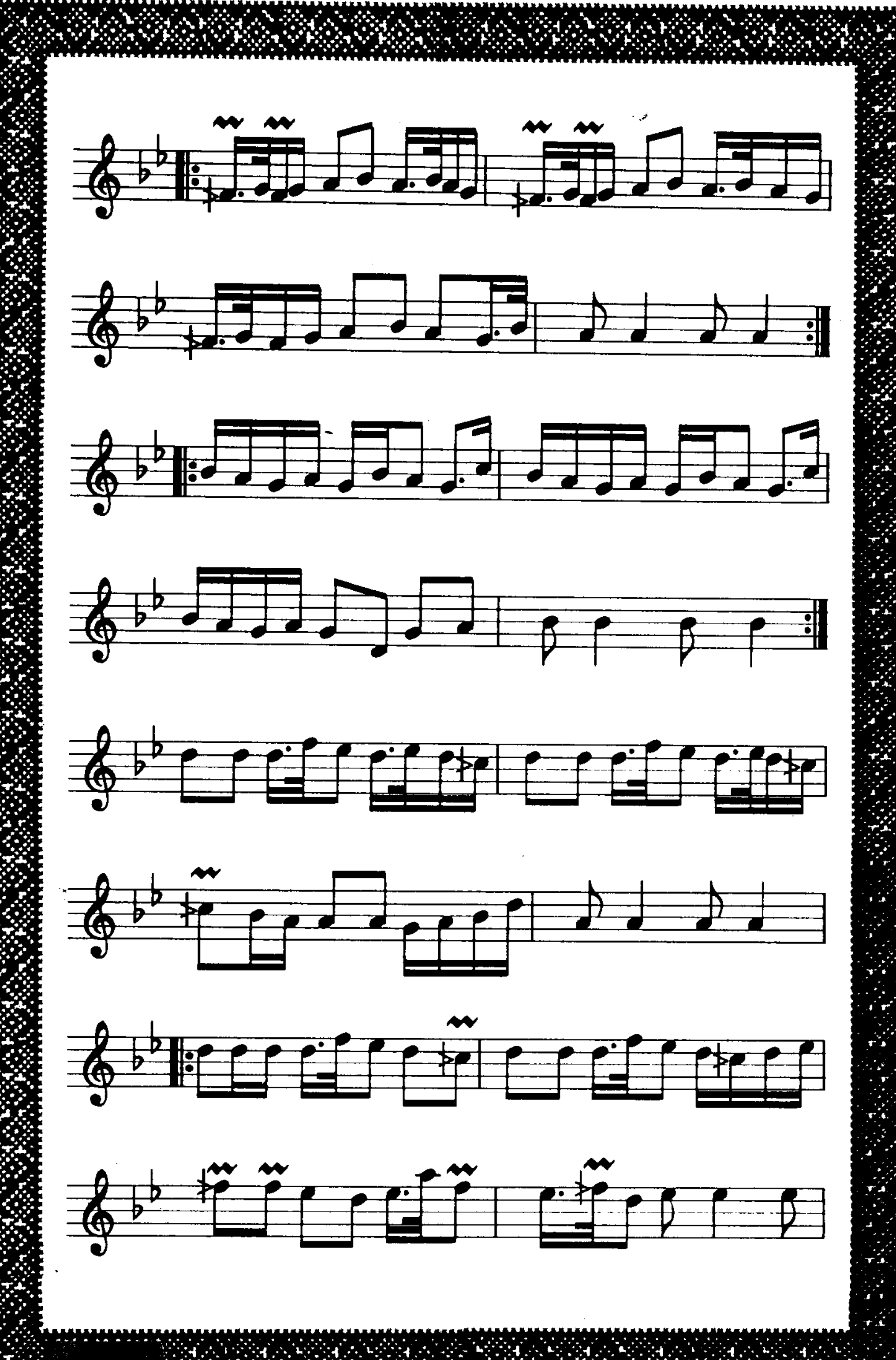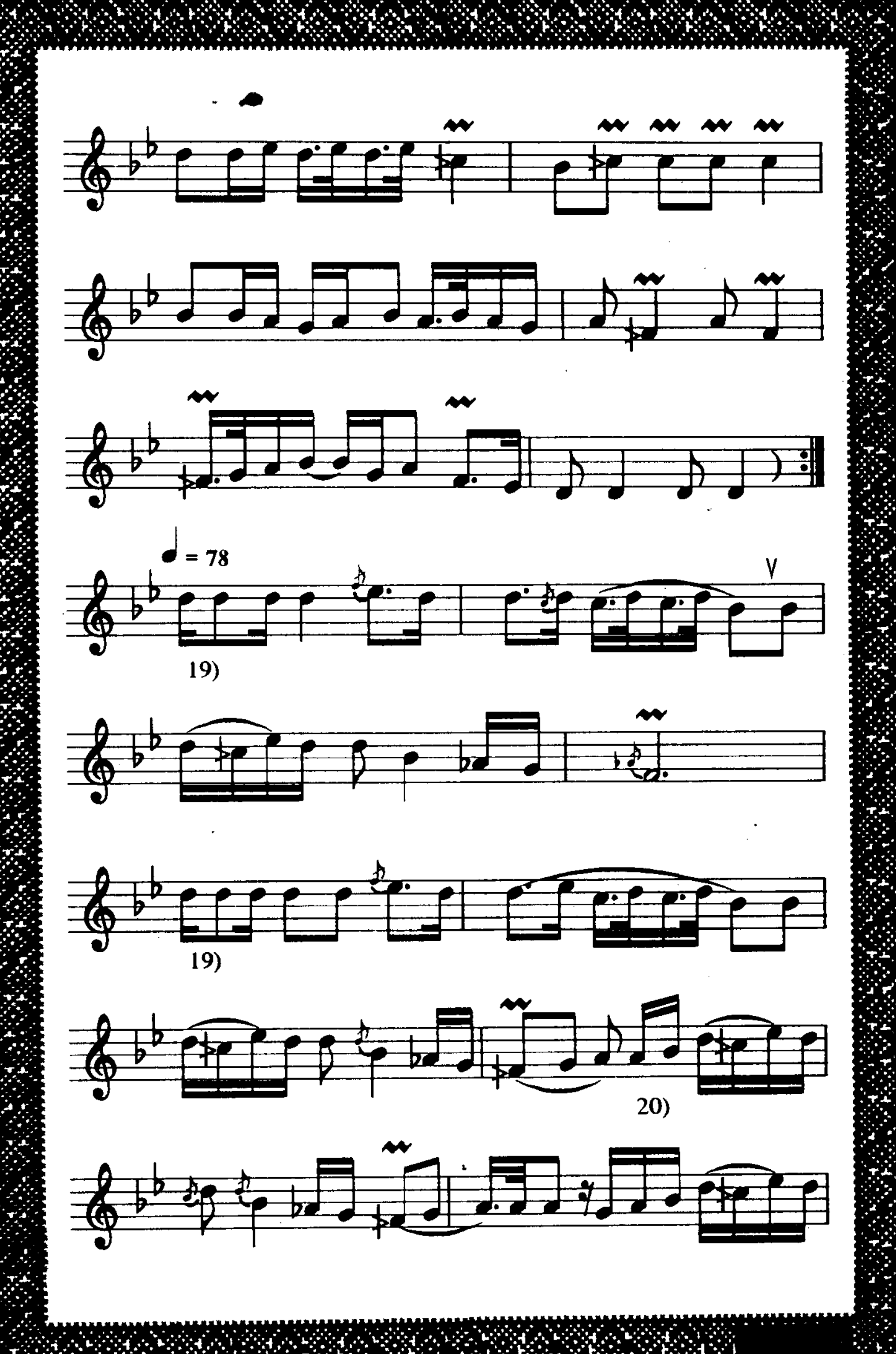

♩ = 78
1.
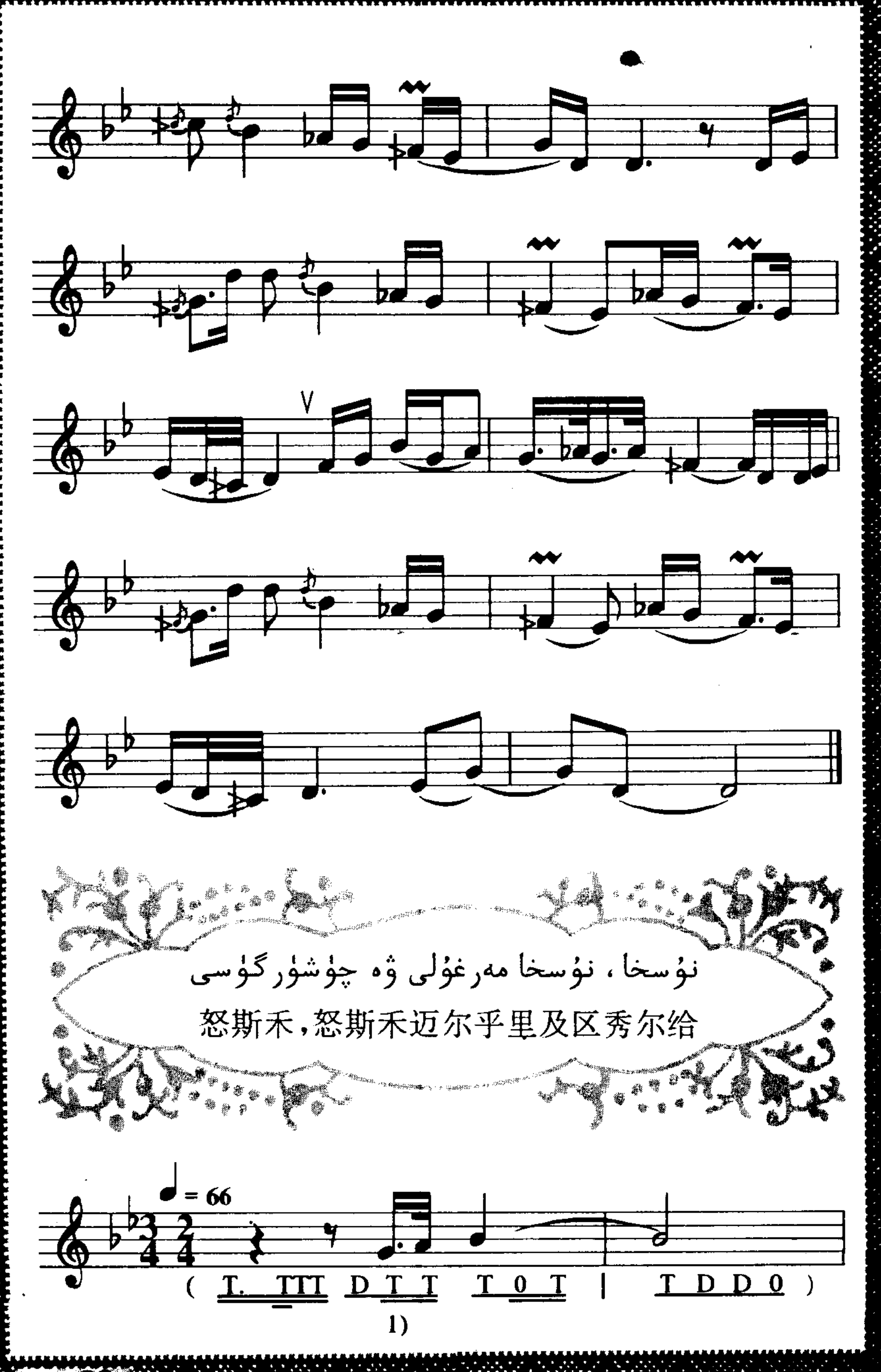

2.
1.
2.
1.
2.
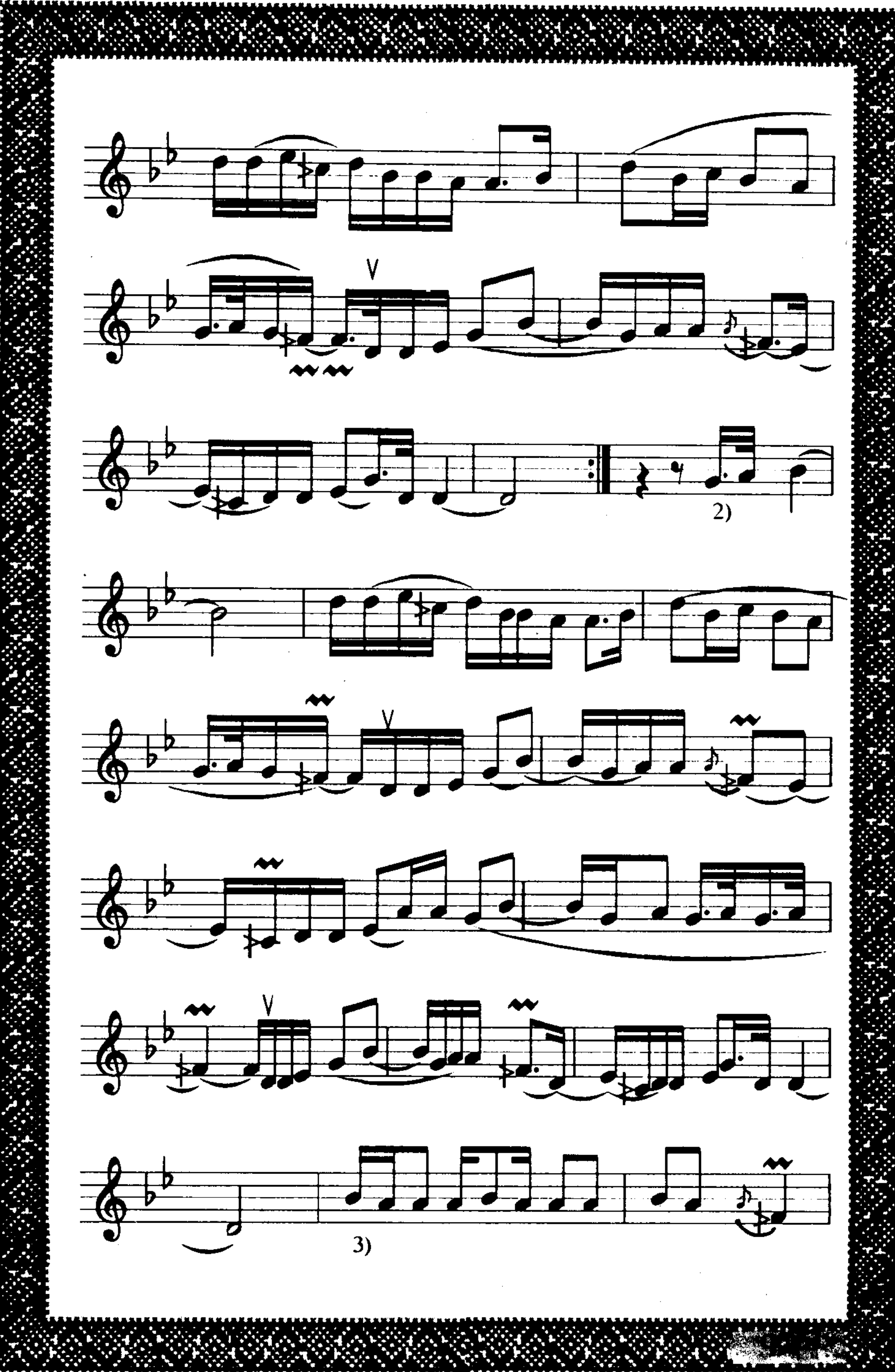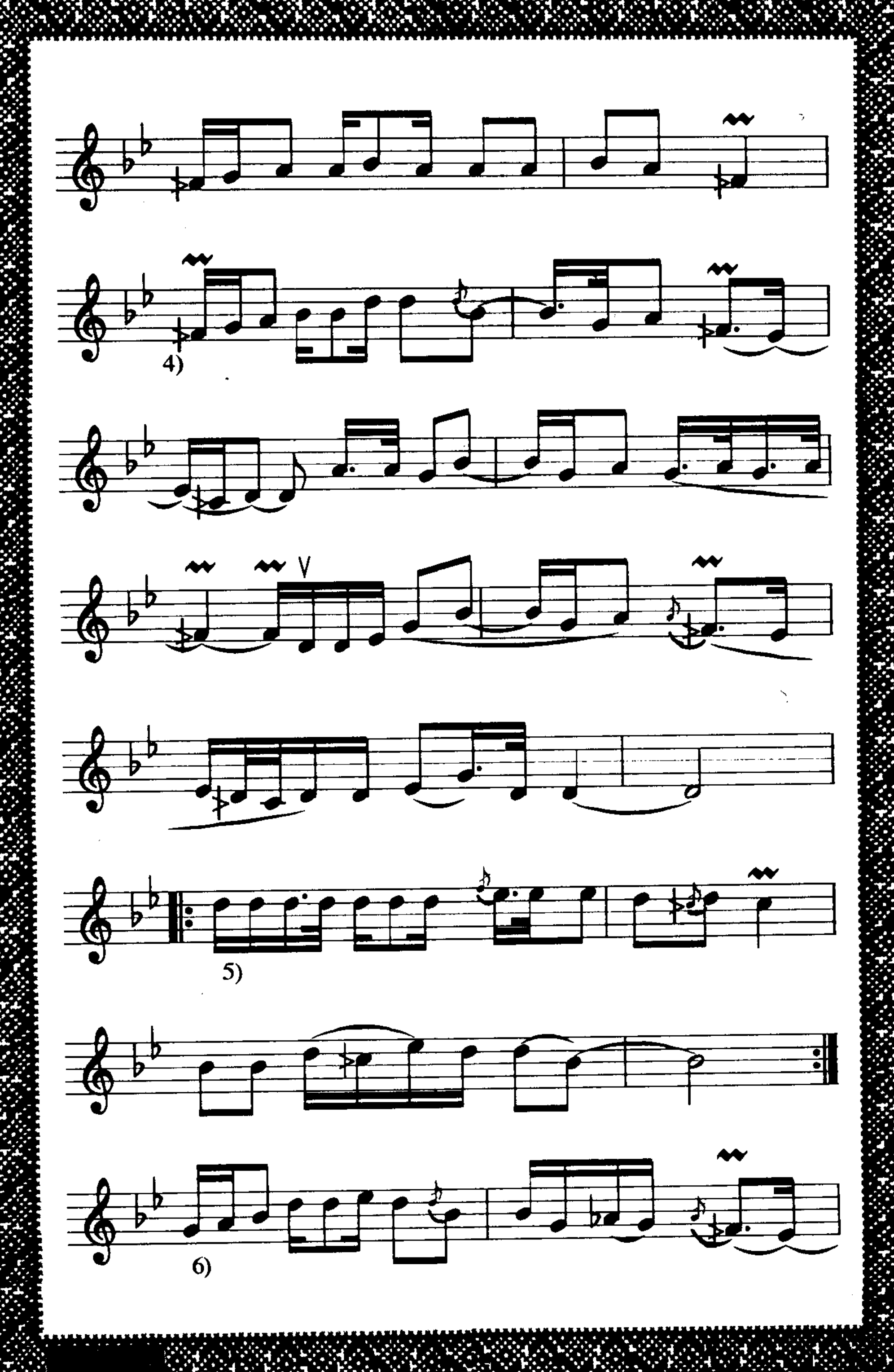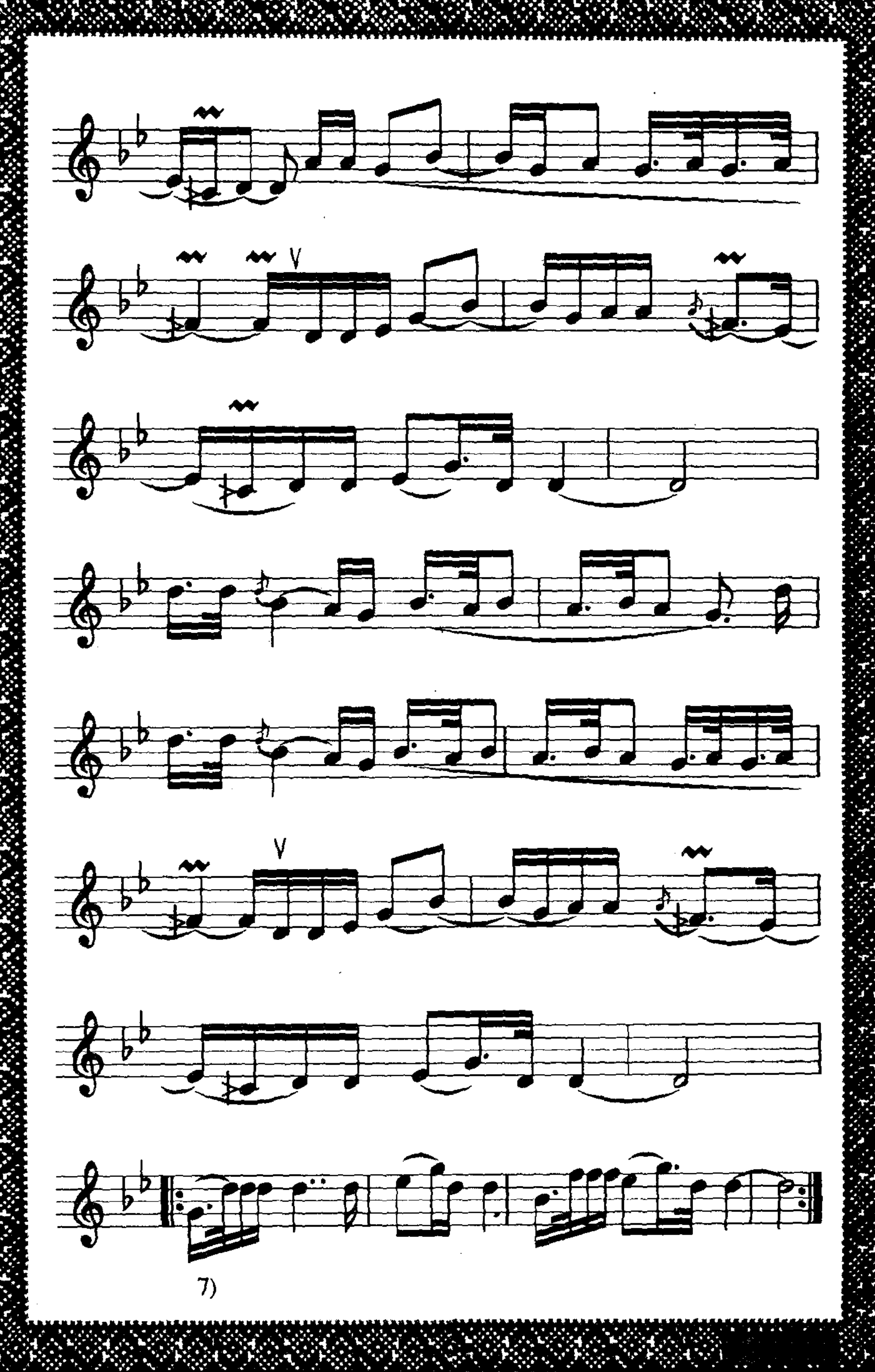

♩ = 78
19)
19)
20)
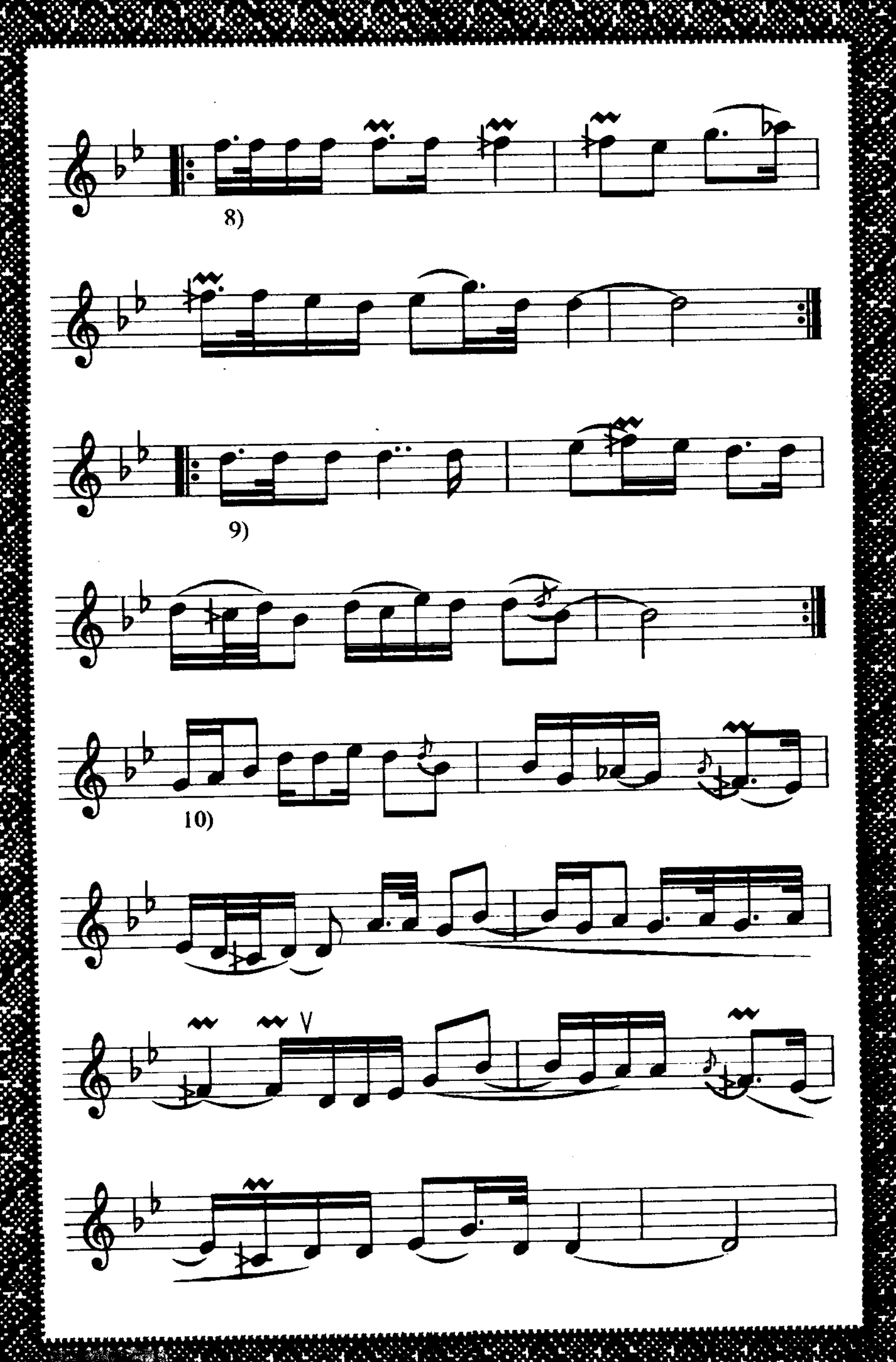

نۇسخا، نۇسخا مەرغۇلى ۋە چۇشۇرگۈسى
怒斯禾,怒斯禾迈尔乎里及区秀尔给
= 66
(T. TTT D T T T 0 T | T D D 0)
1)
qe22
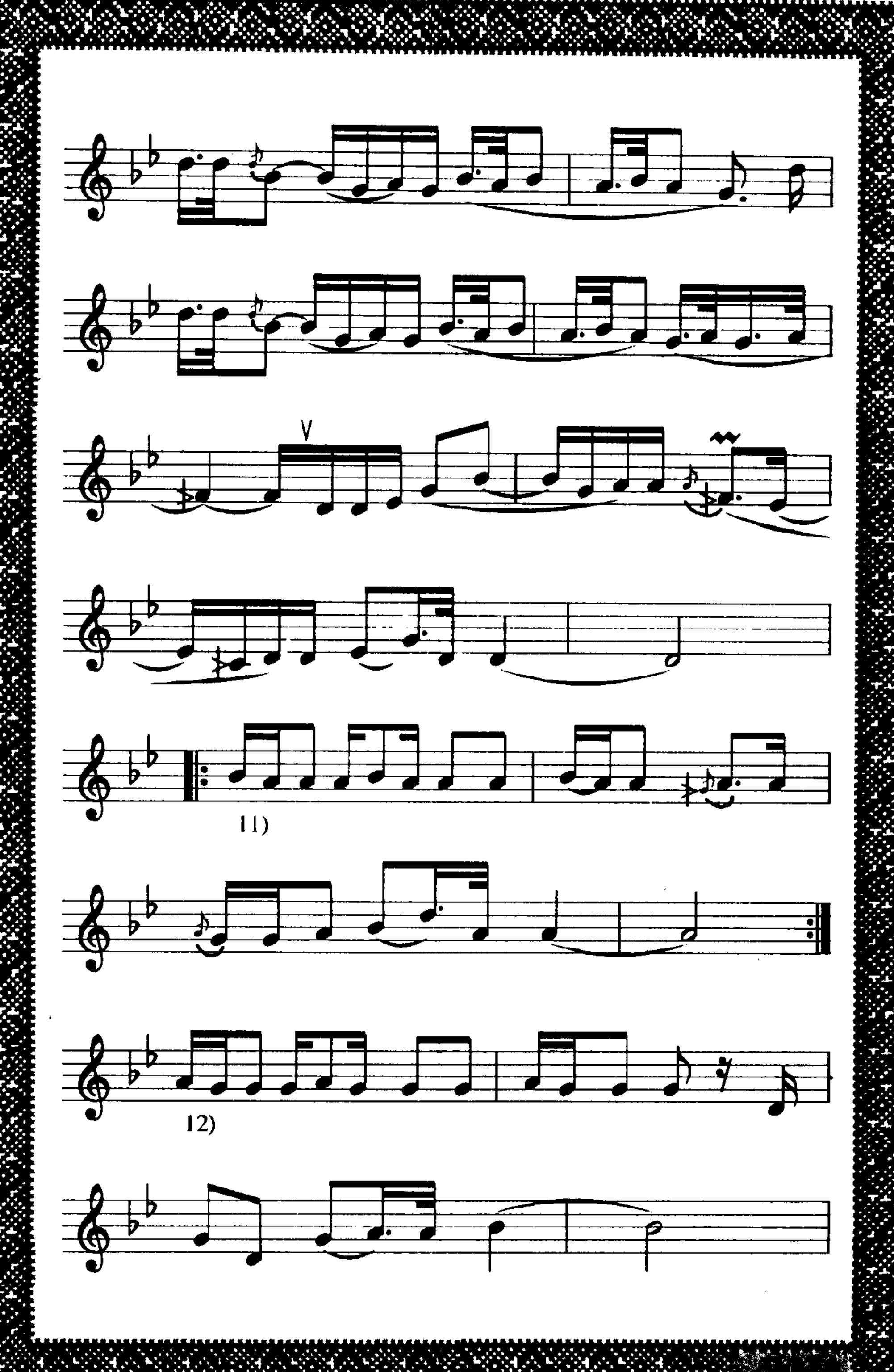

2)
3)
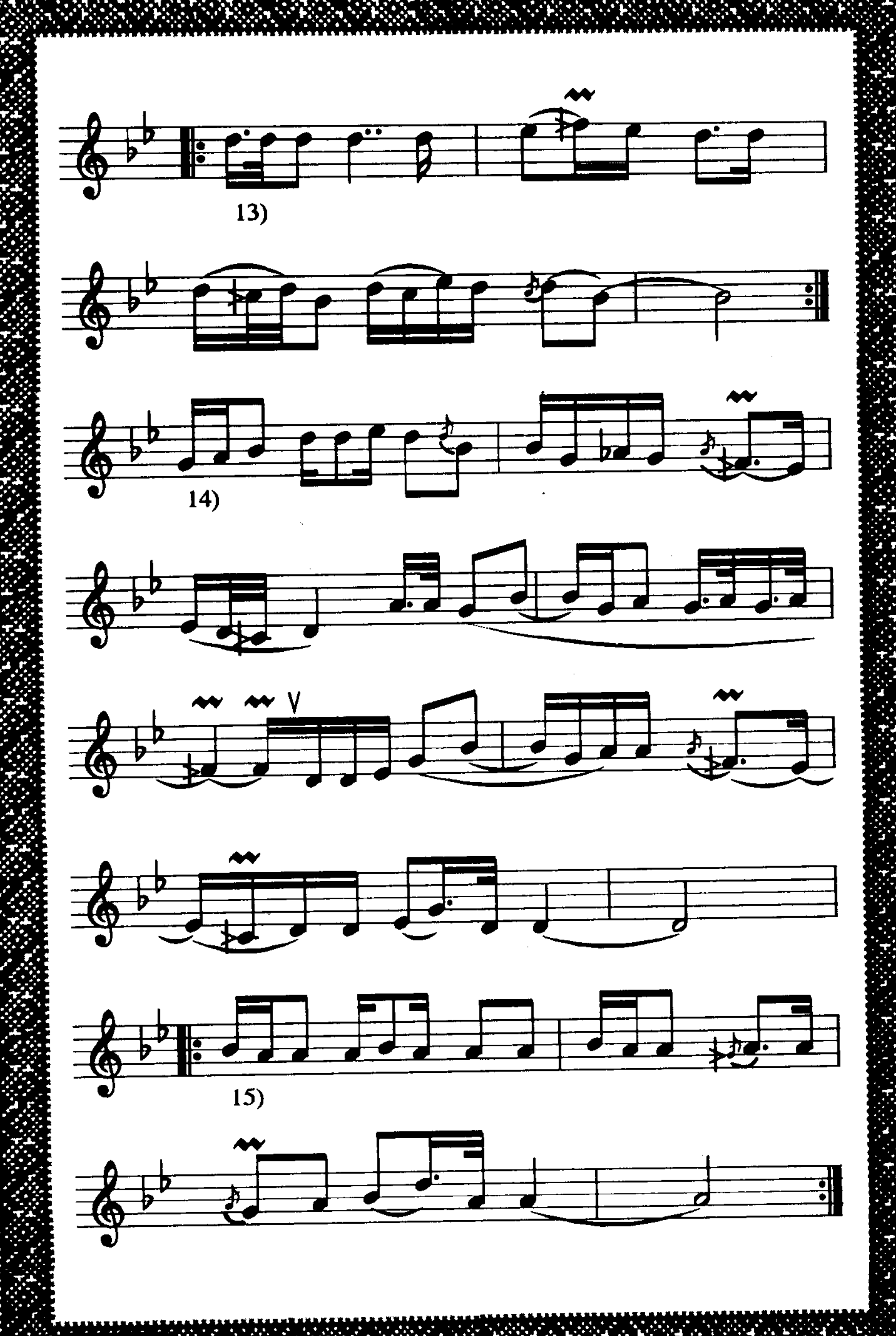

4)
5)
6)
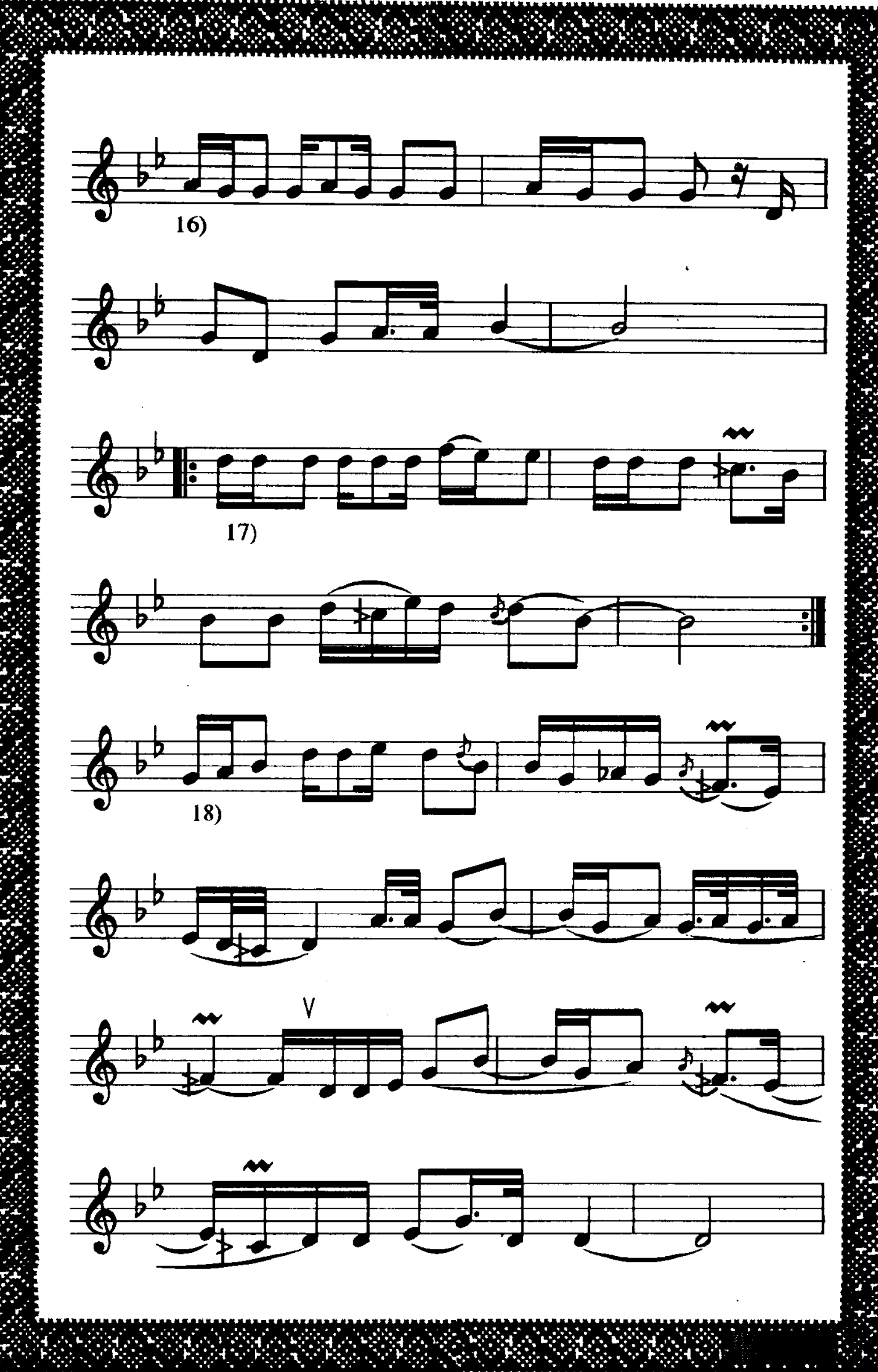

7)
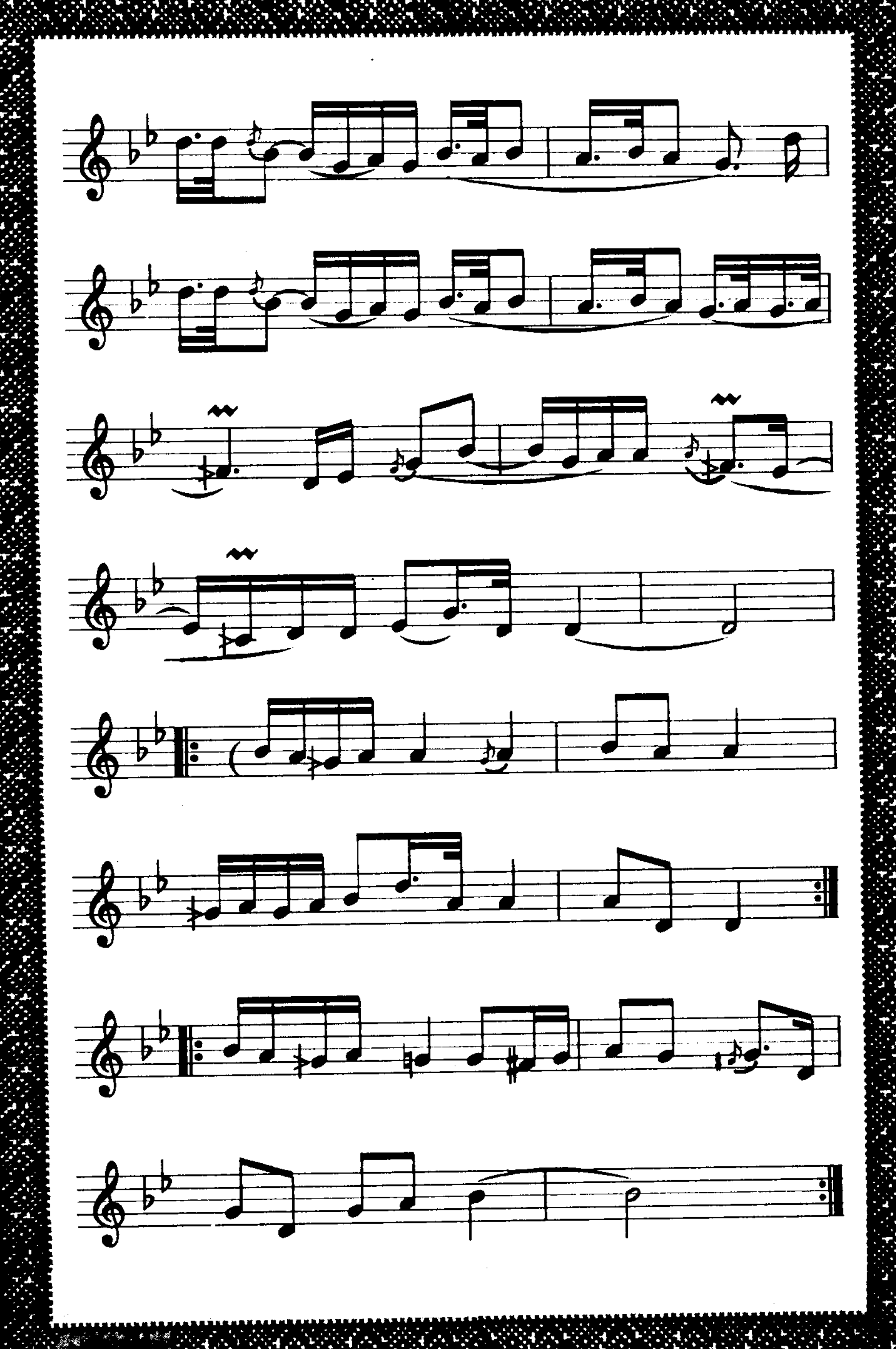

8)
9)
10)
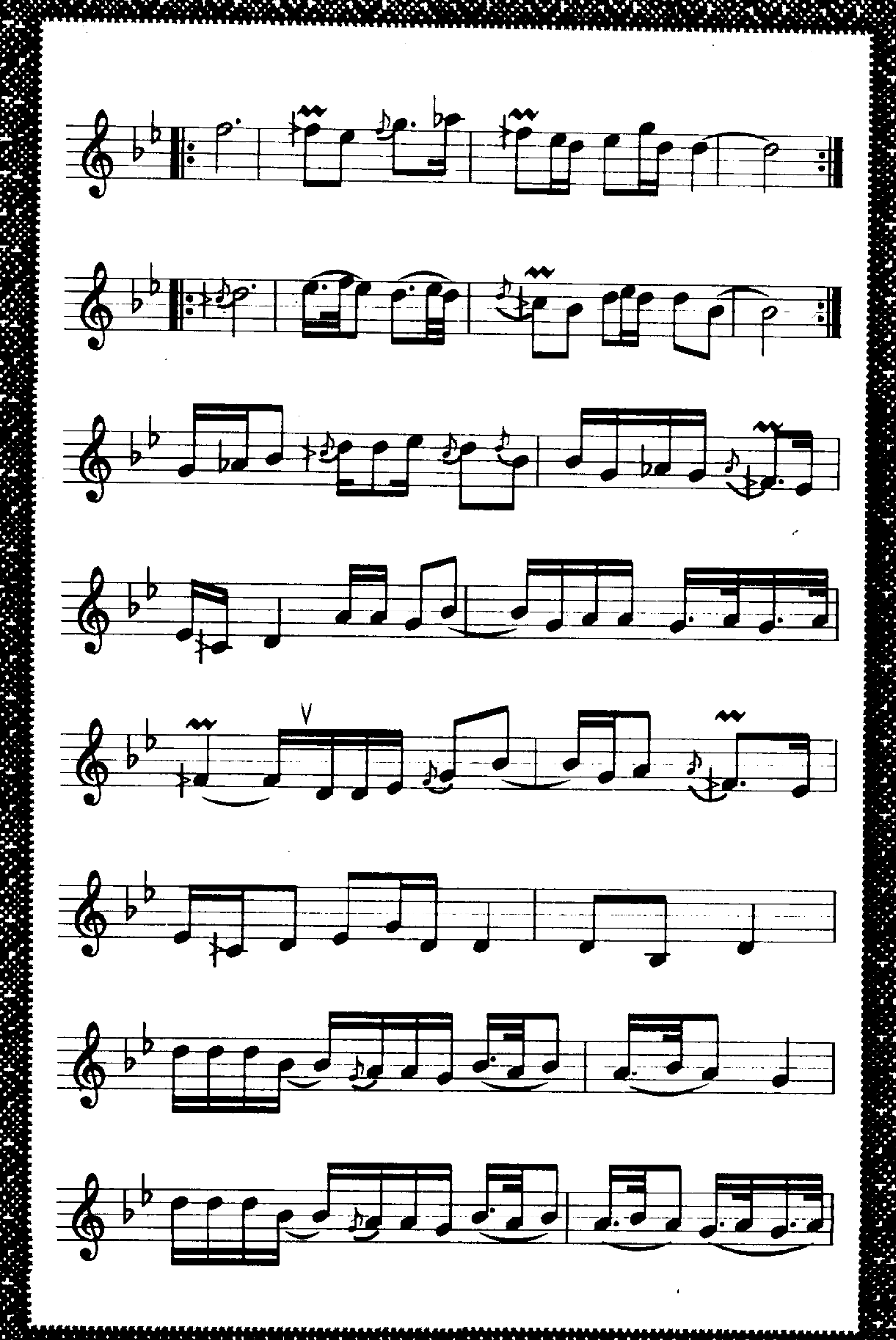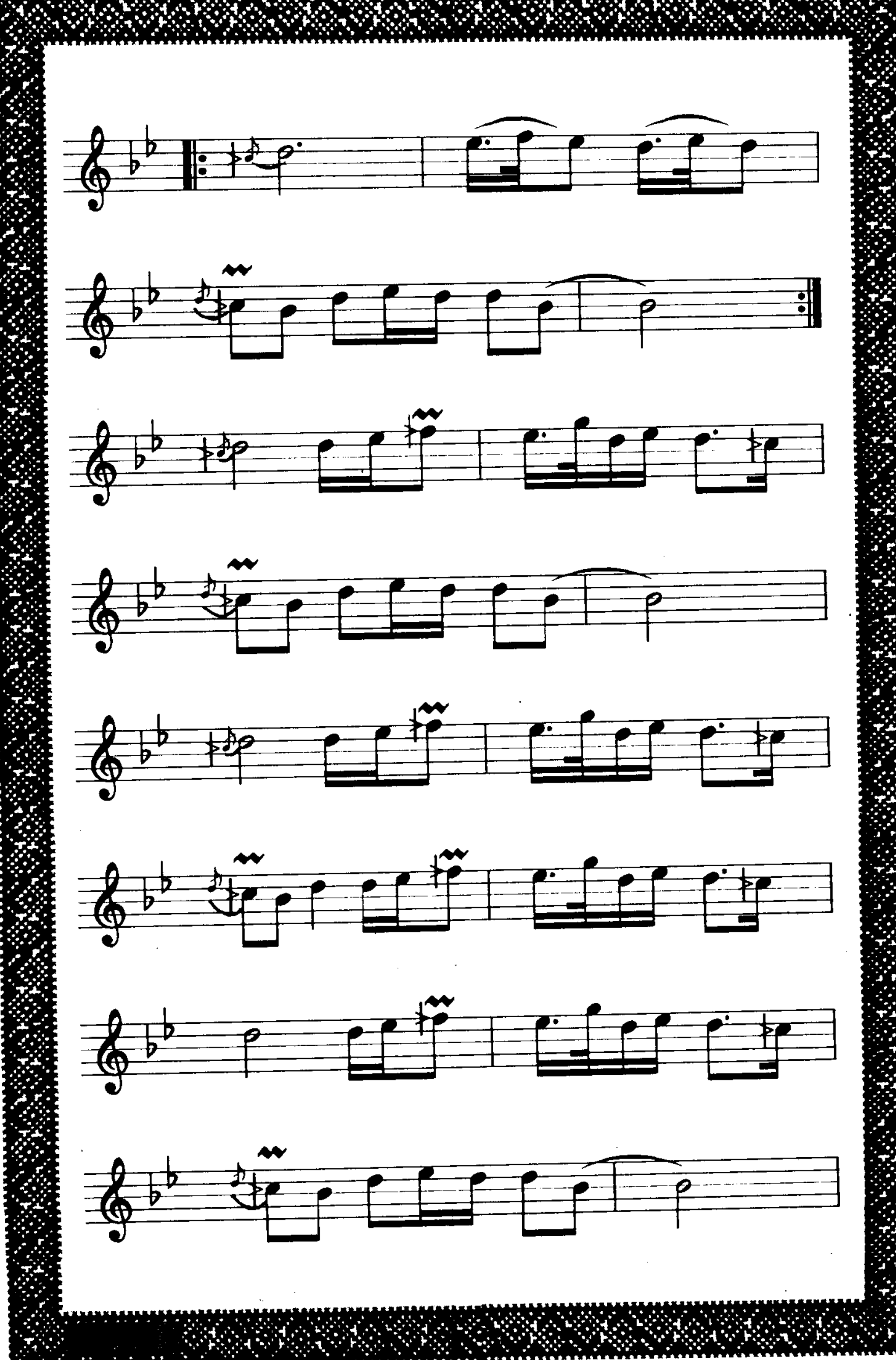

11)
12)
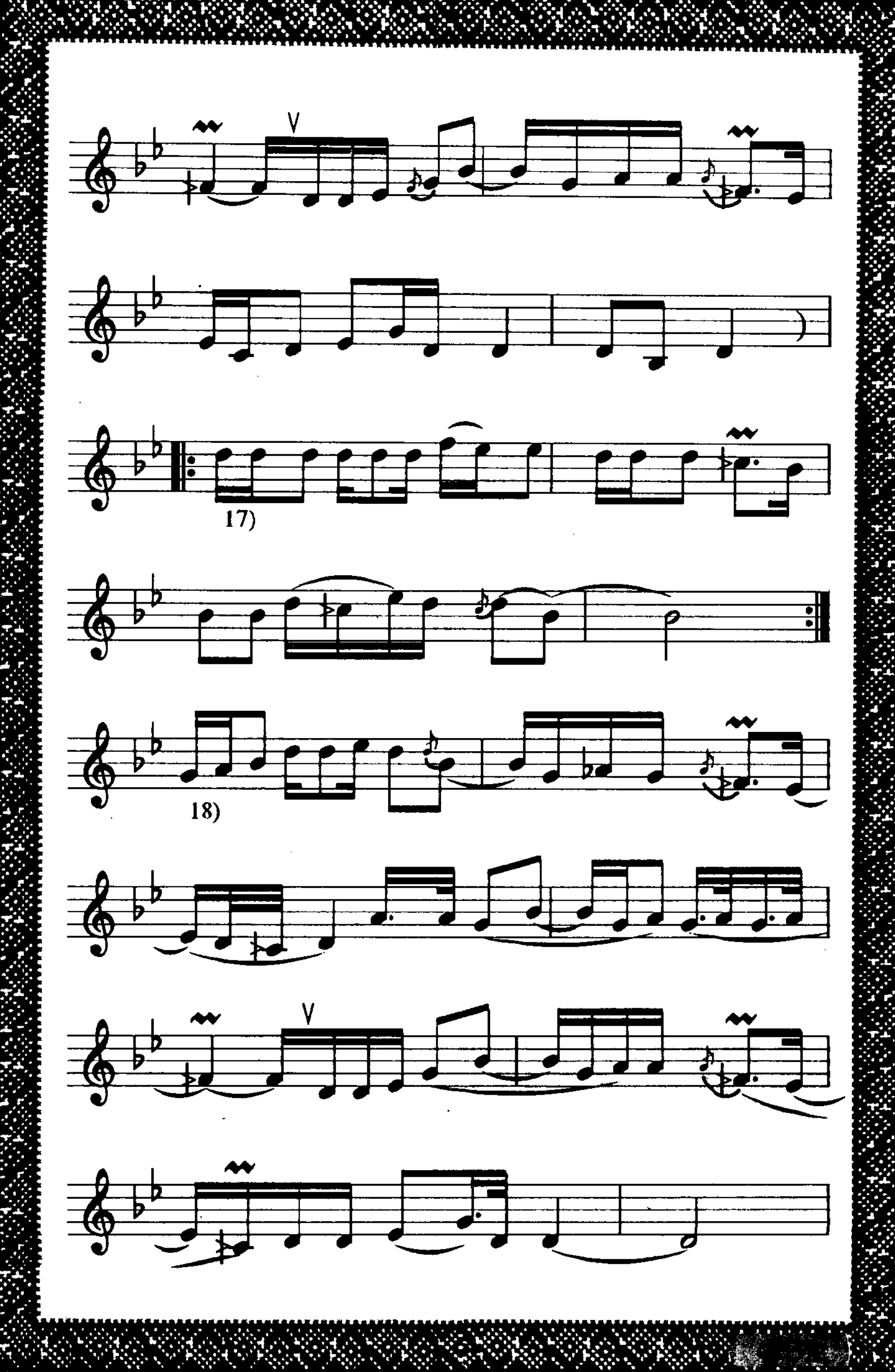

13)
14)
15)
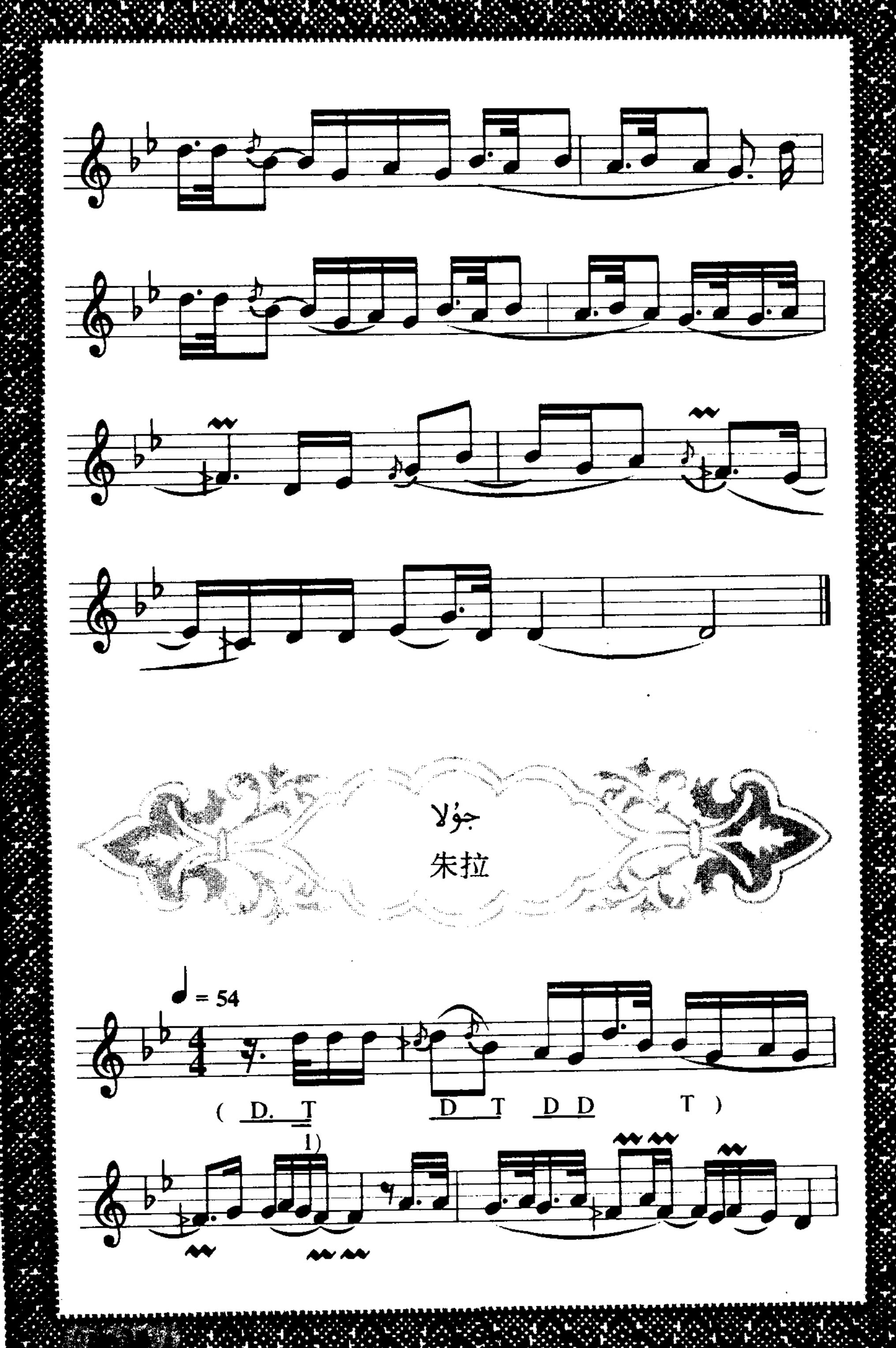

16)
17)
18)
V
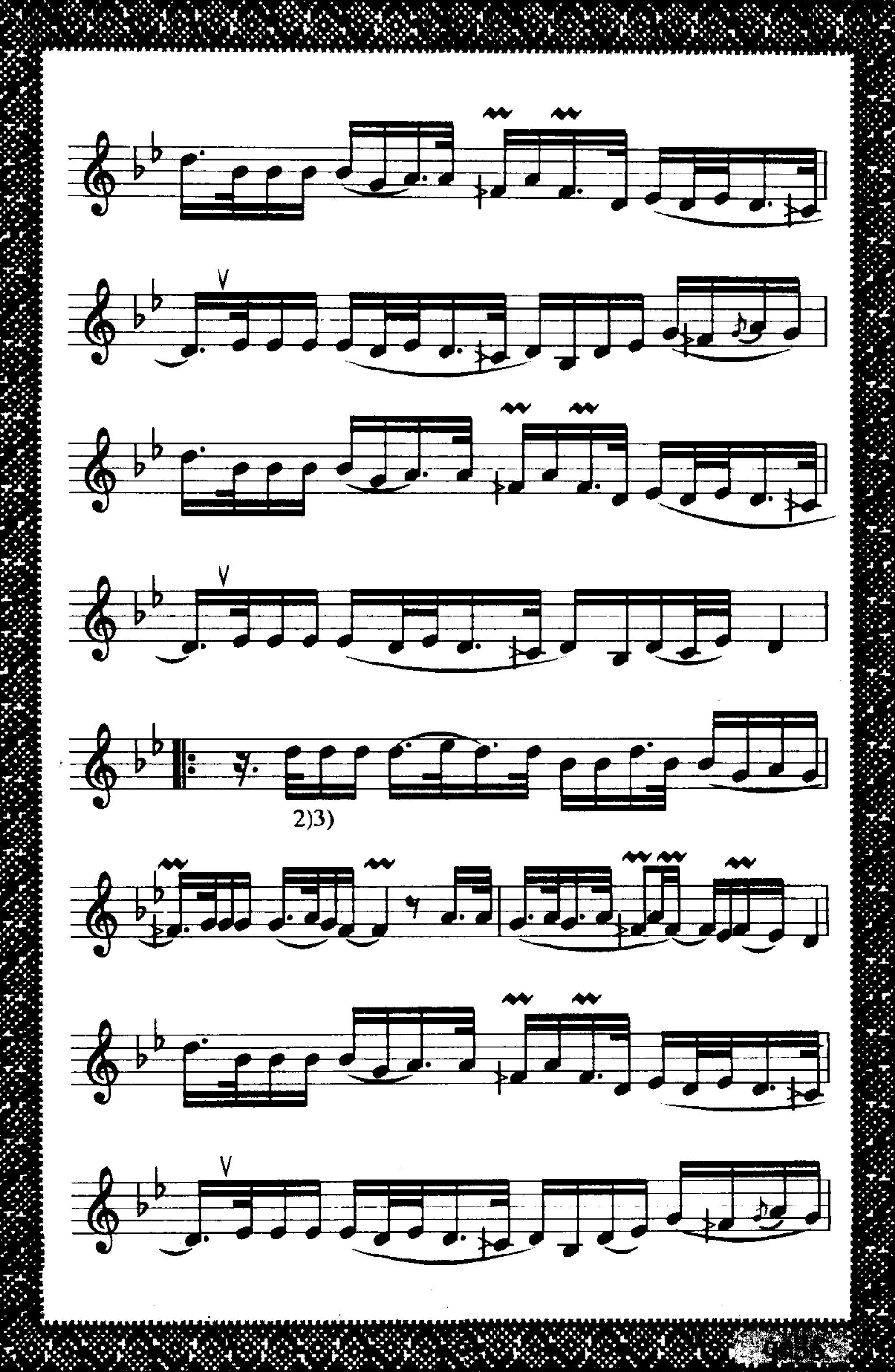

qe31
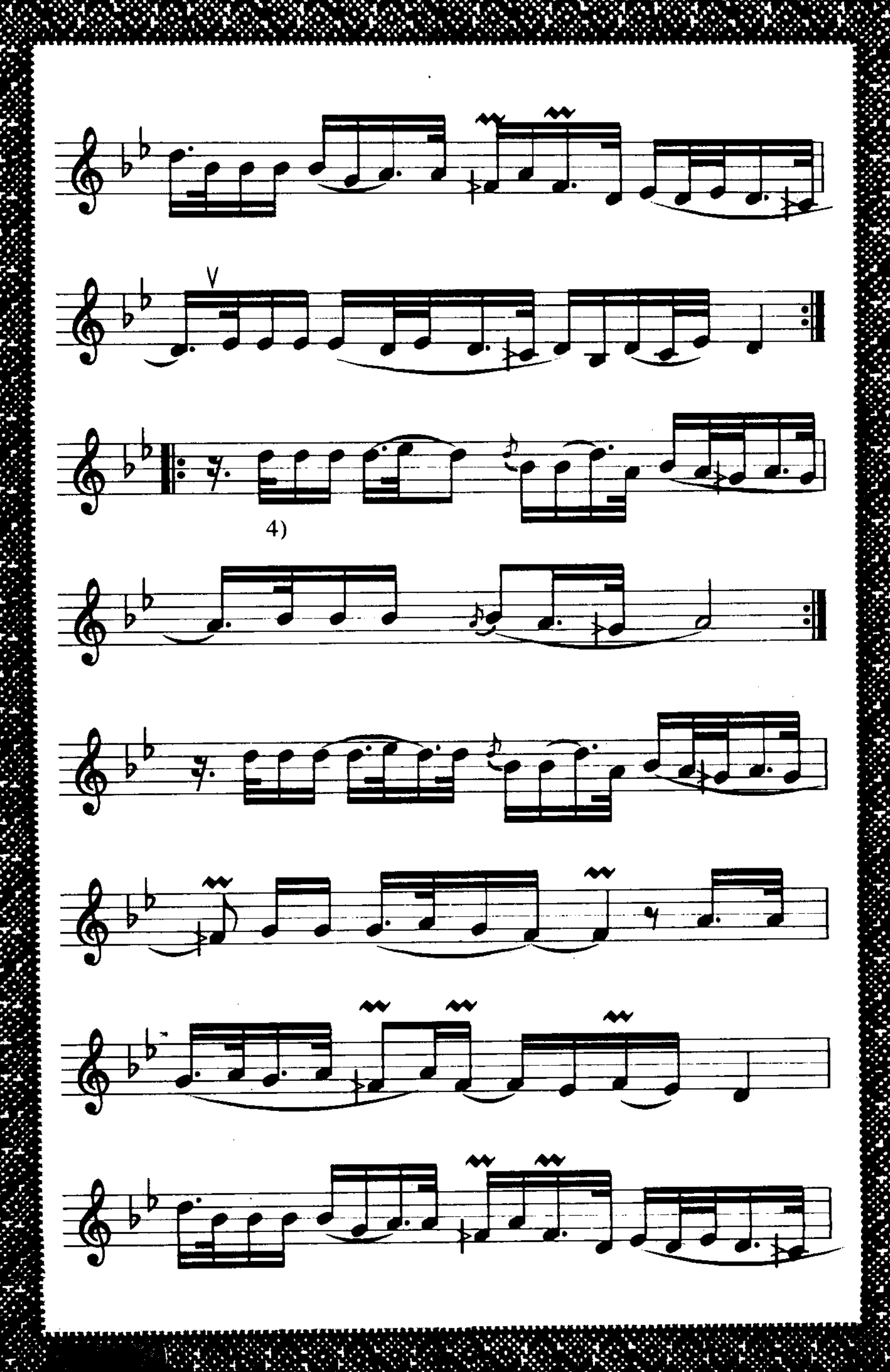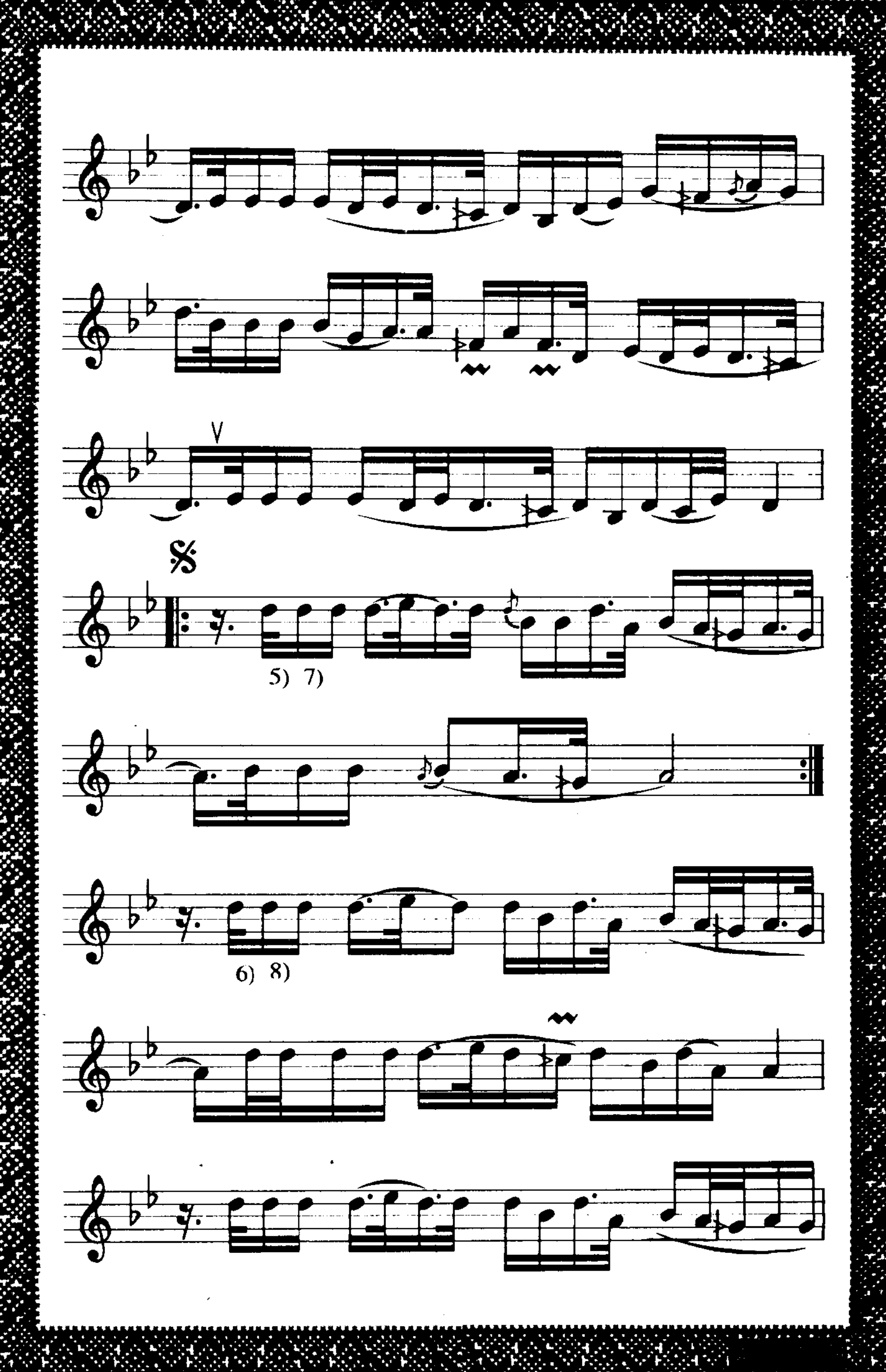

17)
18)

جولا
朱拉
♩ = 54
(D. T D T D D T)
1)
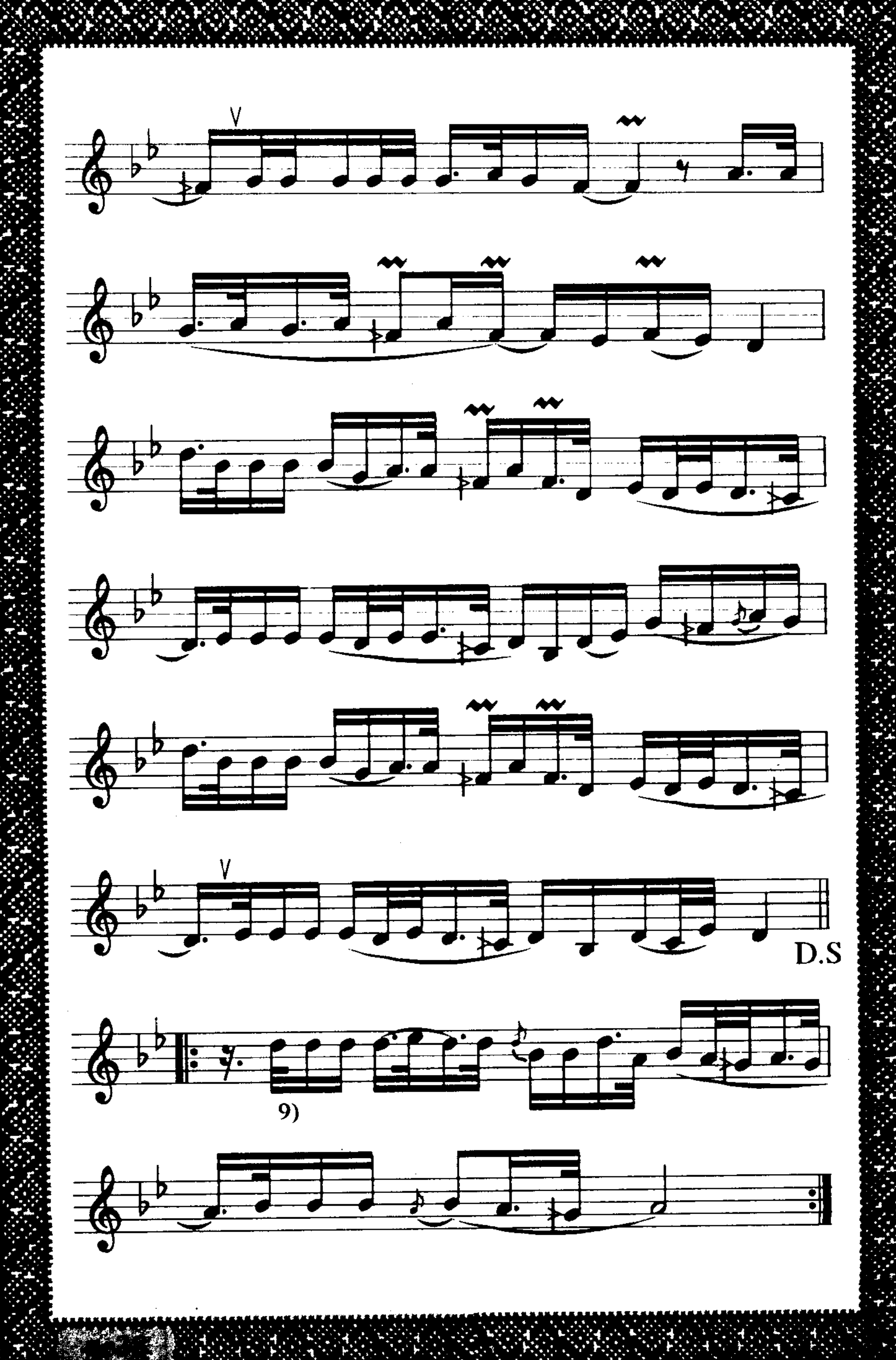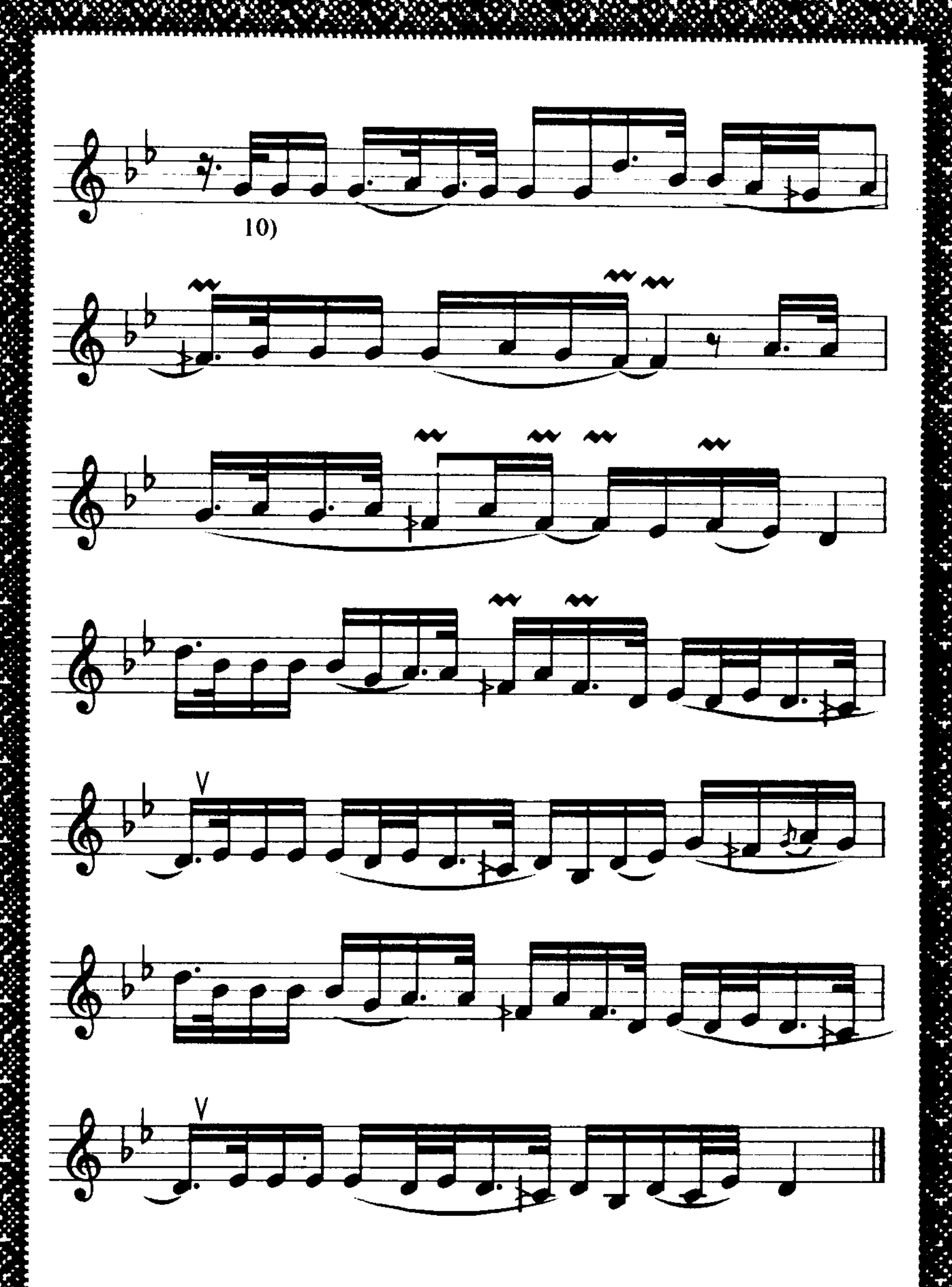

2)3)
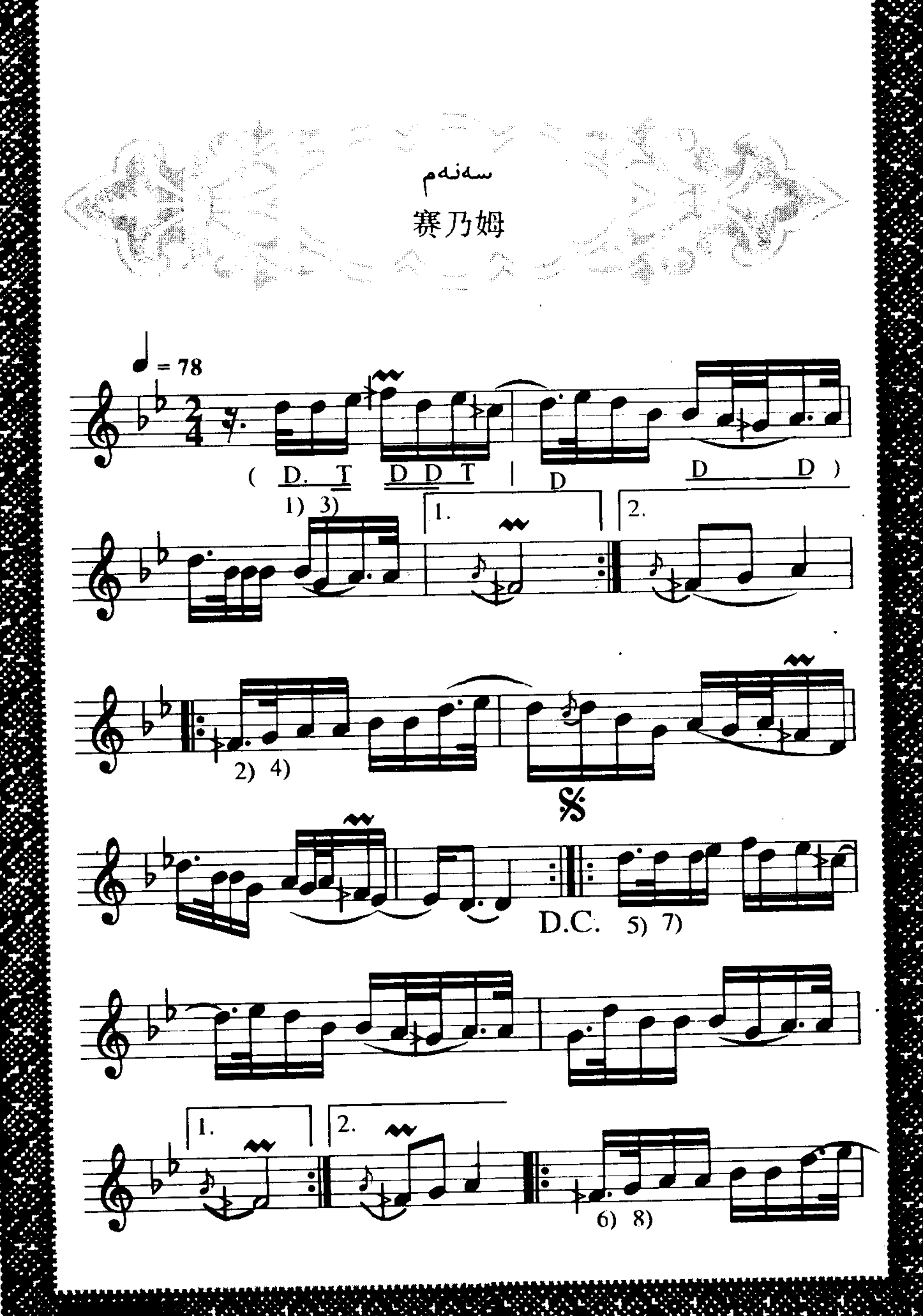

4)
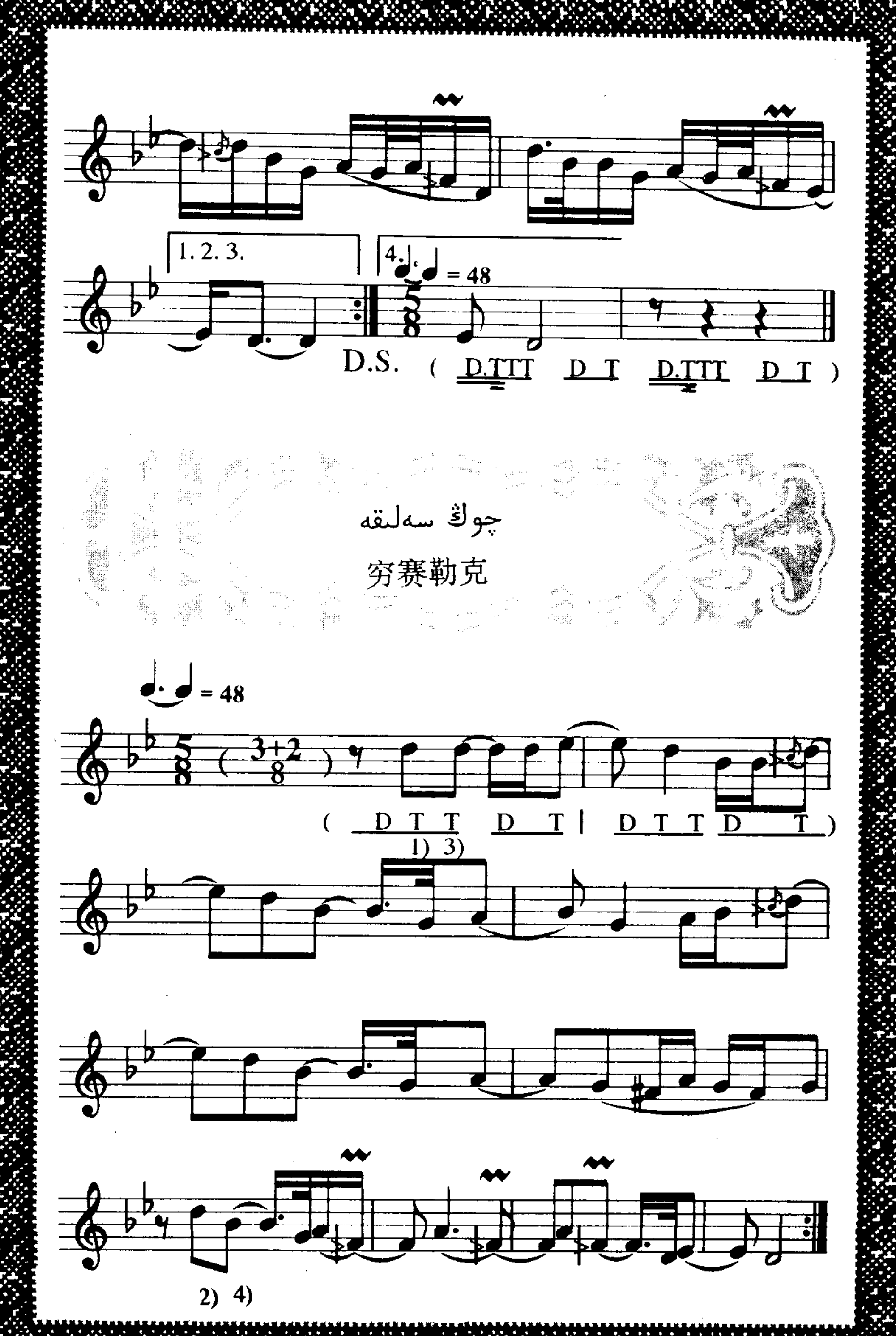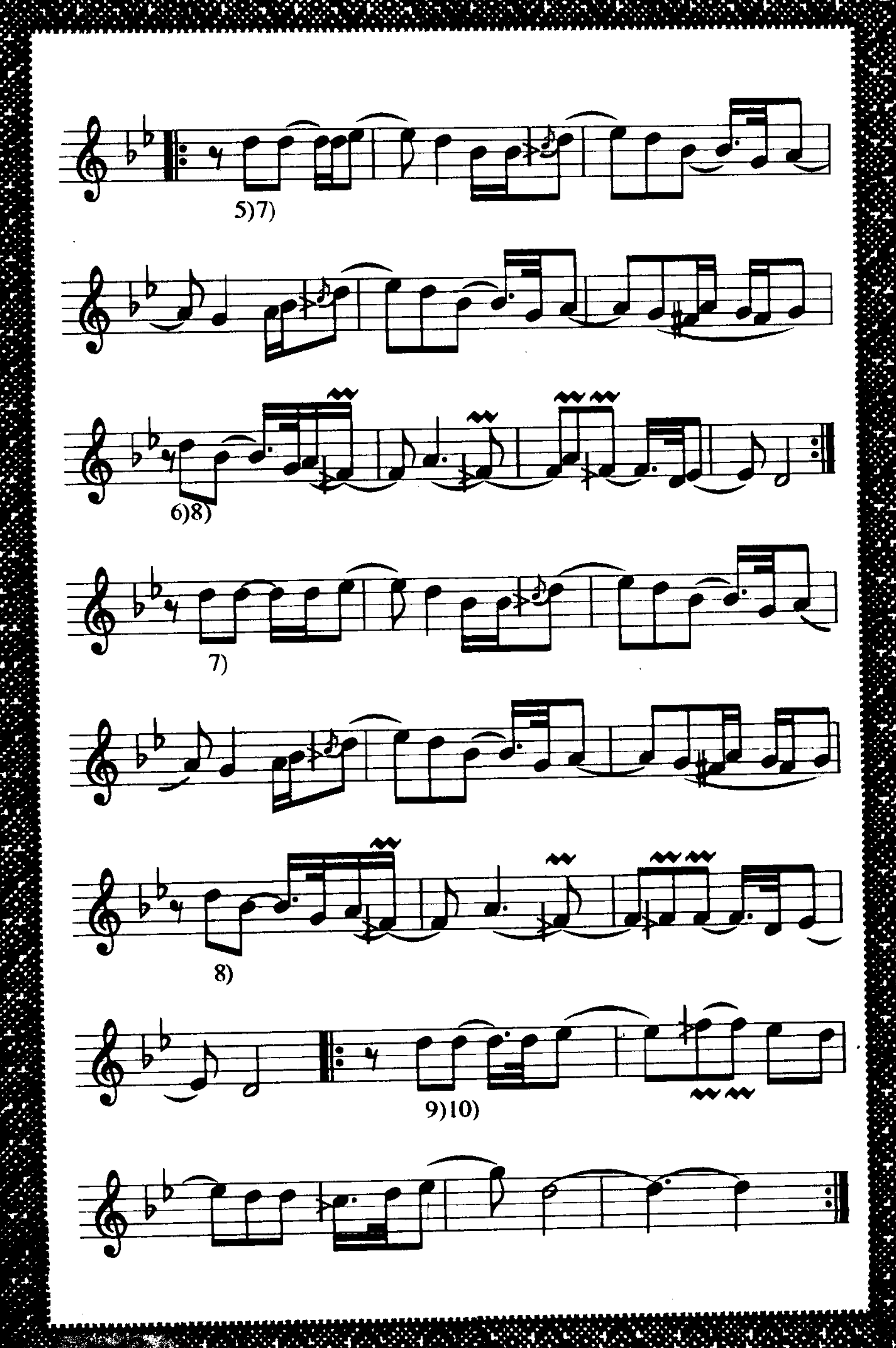

5) 7)
6) 8)

D.S
9)
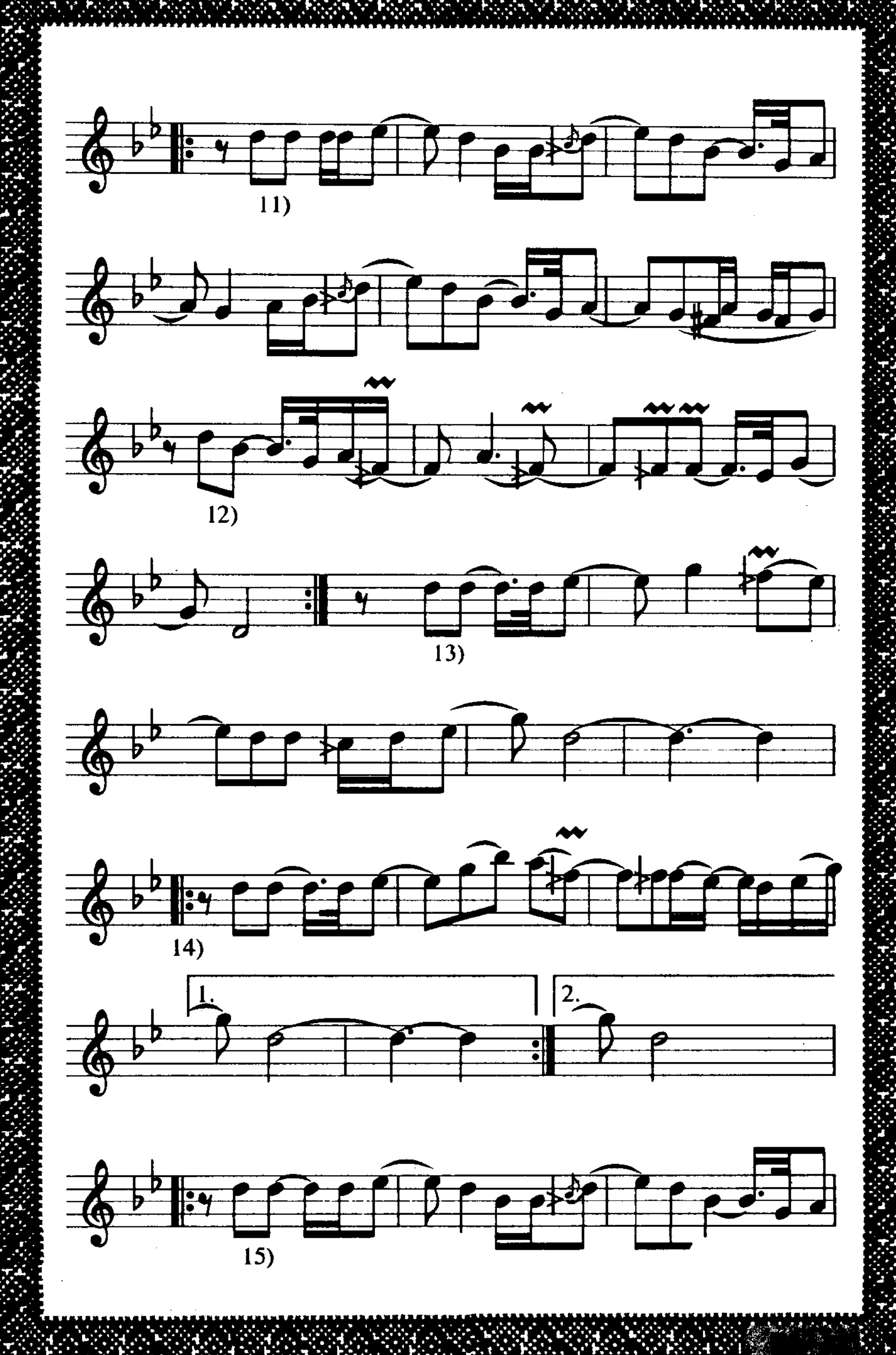

10)
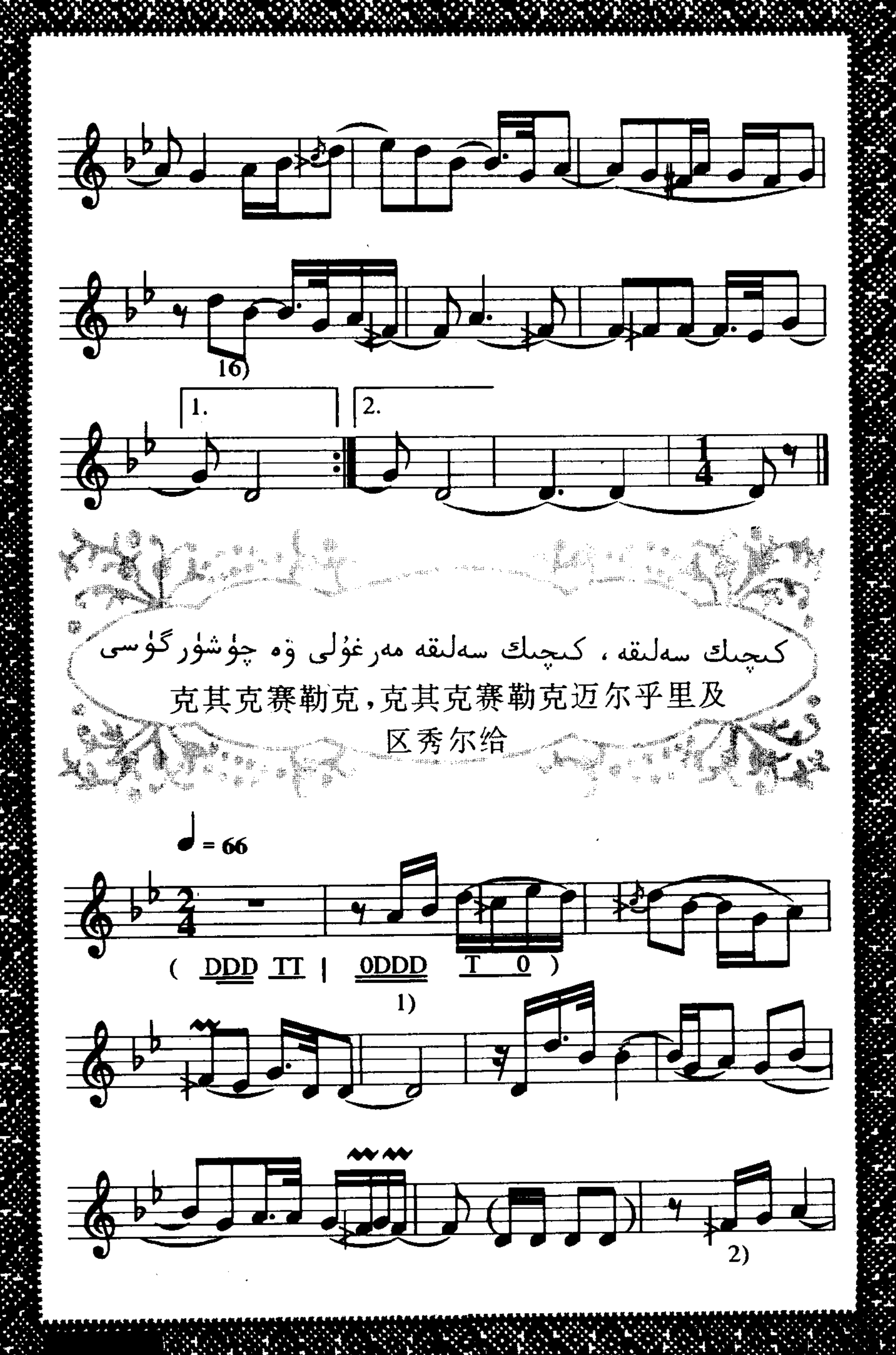

سەنەم
赛乃姆
= 78
(D. T D D T | D D D)
1) 3)
1.
2.
2) 4)
D.C. 5) 7)
1.
2.
6) 8)
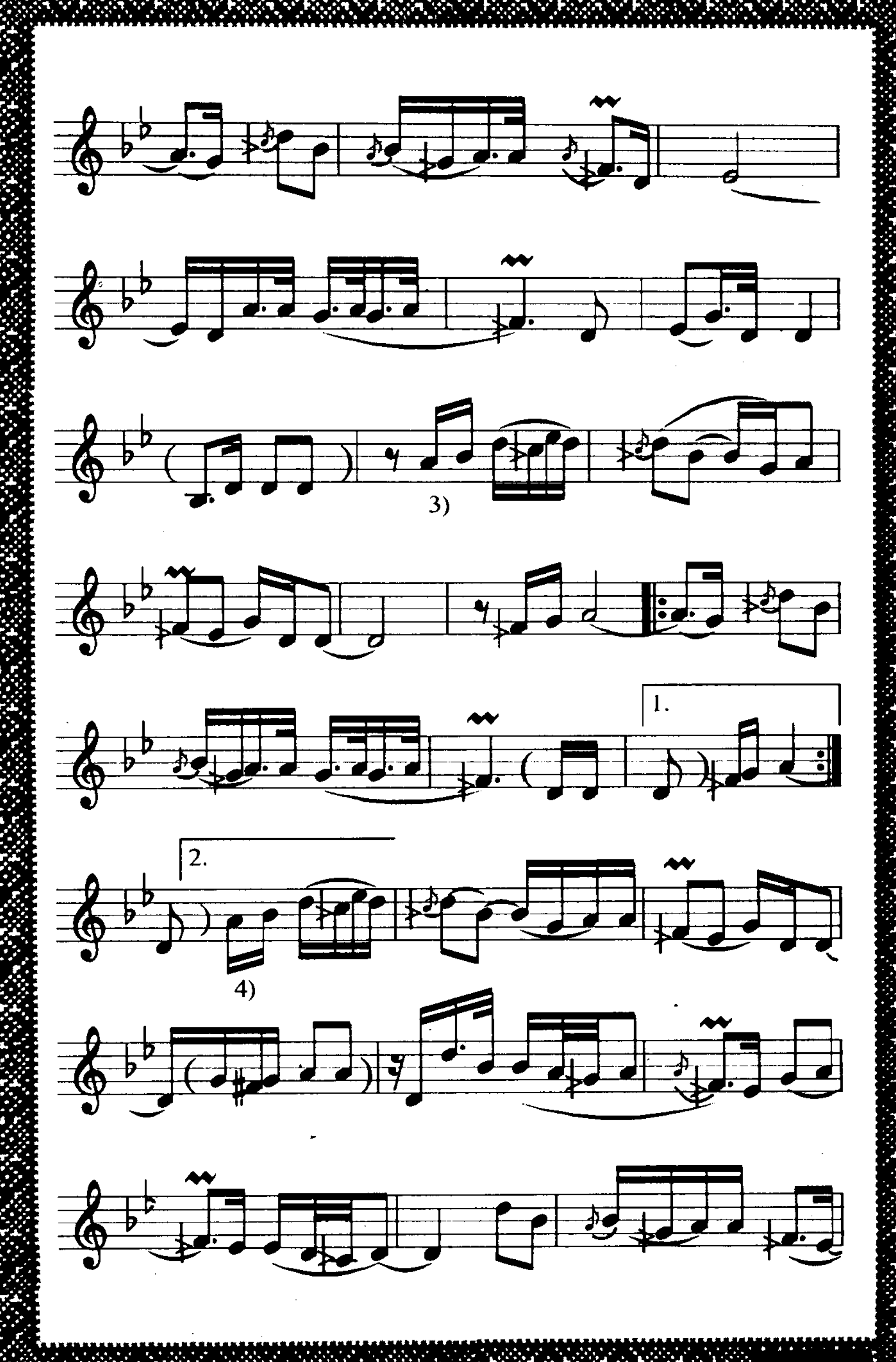

1. 2. 3.
4.
= 48
D.S.
(D.TTT D T D.TTT D T)
چوڭ سەلقە
穷赛勒克
= 48
(D T T D T | D T T D T)
1) 3)
2) 4)
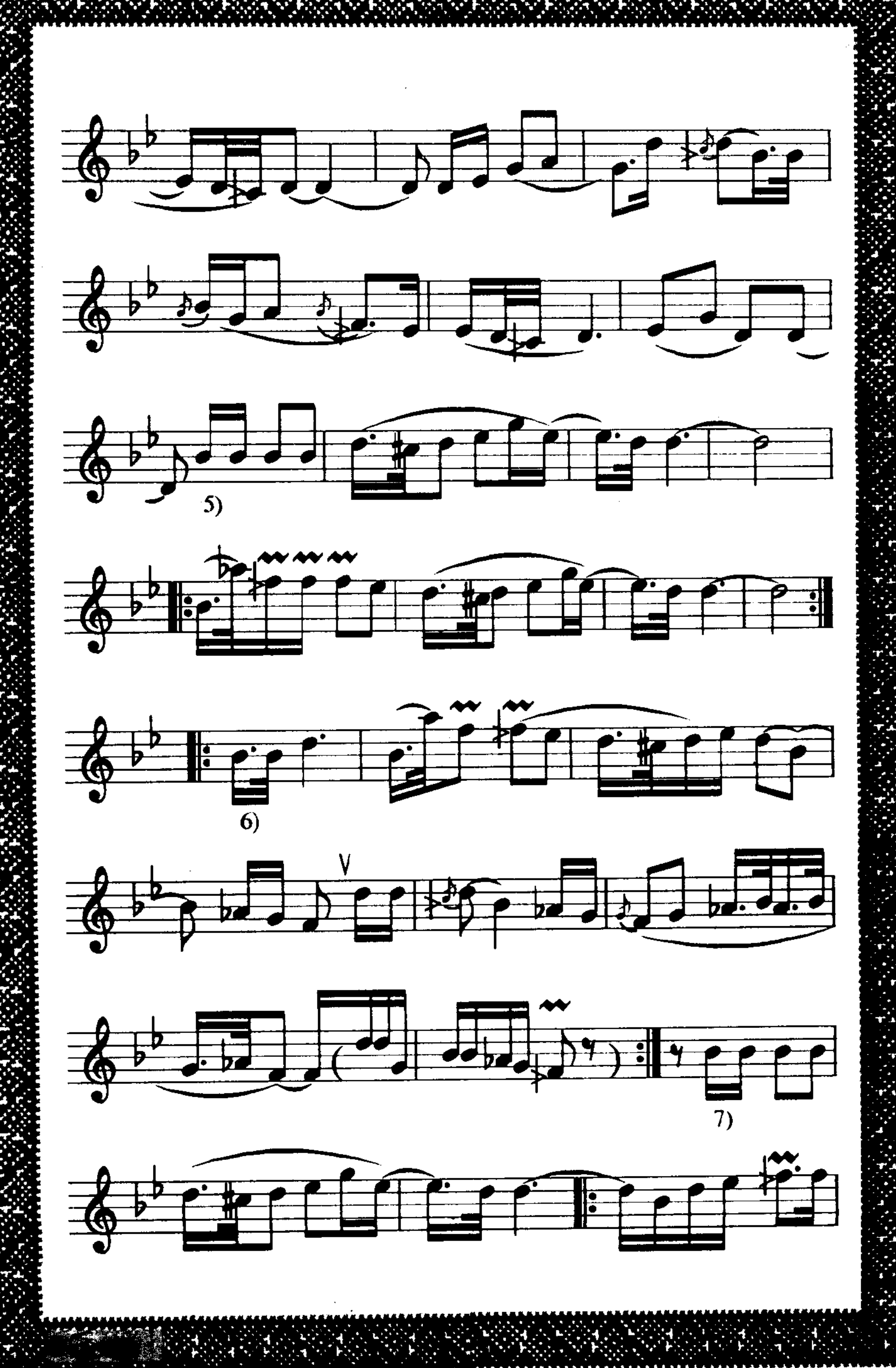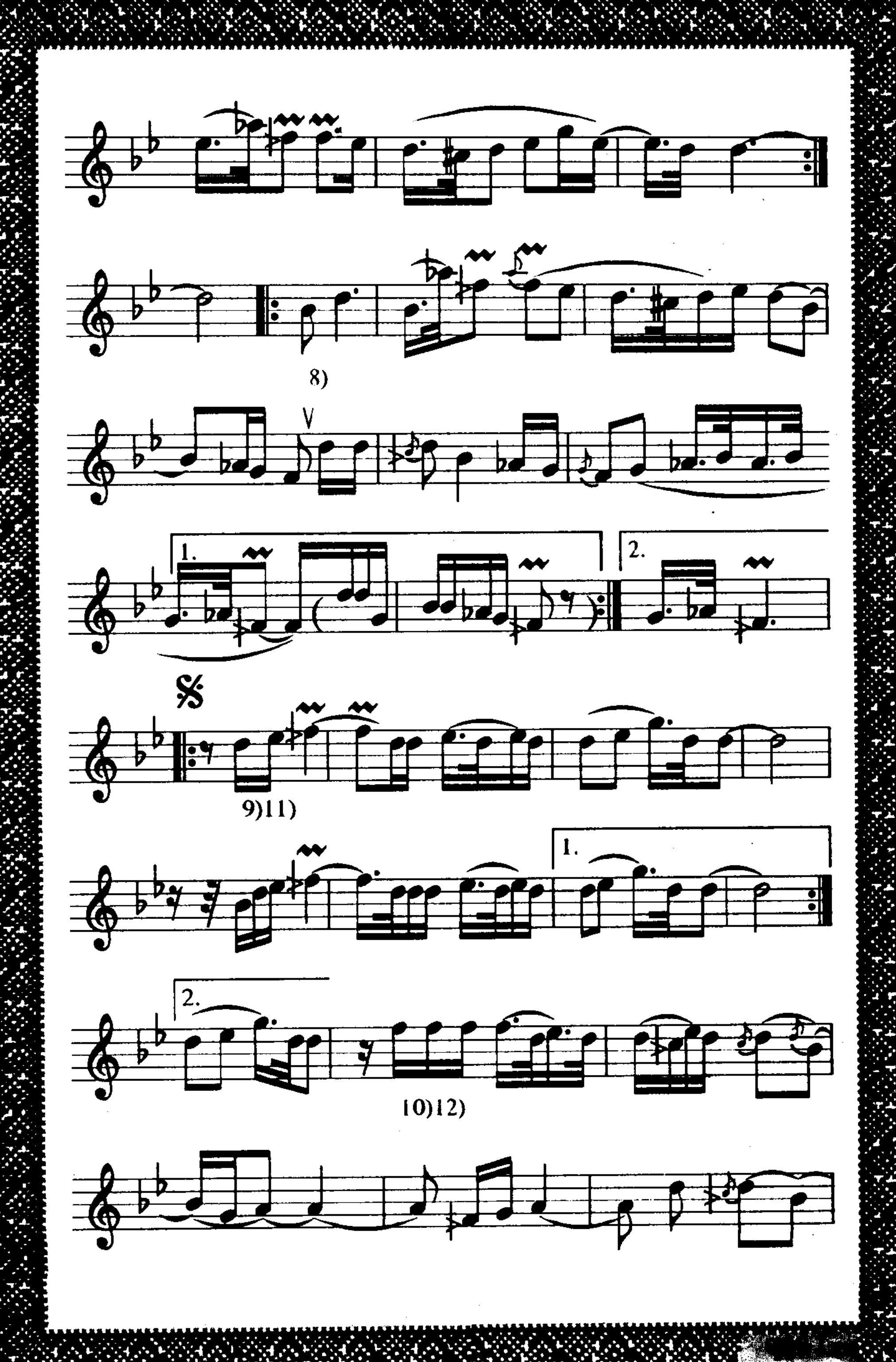

5)7)
6)8)
7)
8)
9)10)
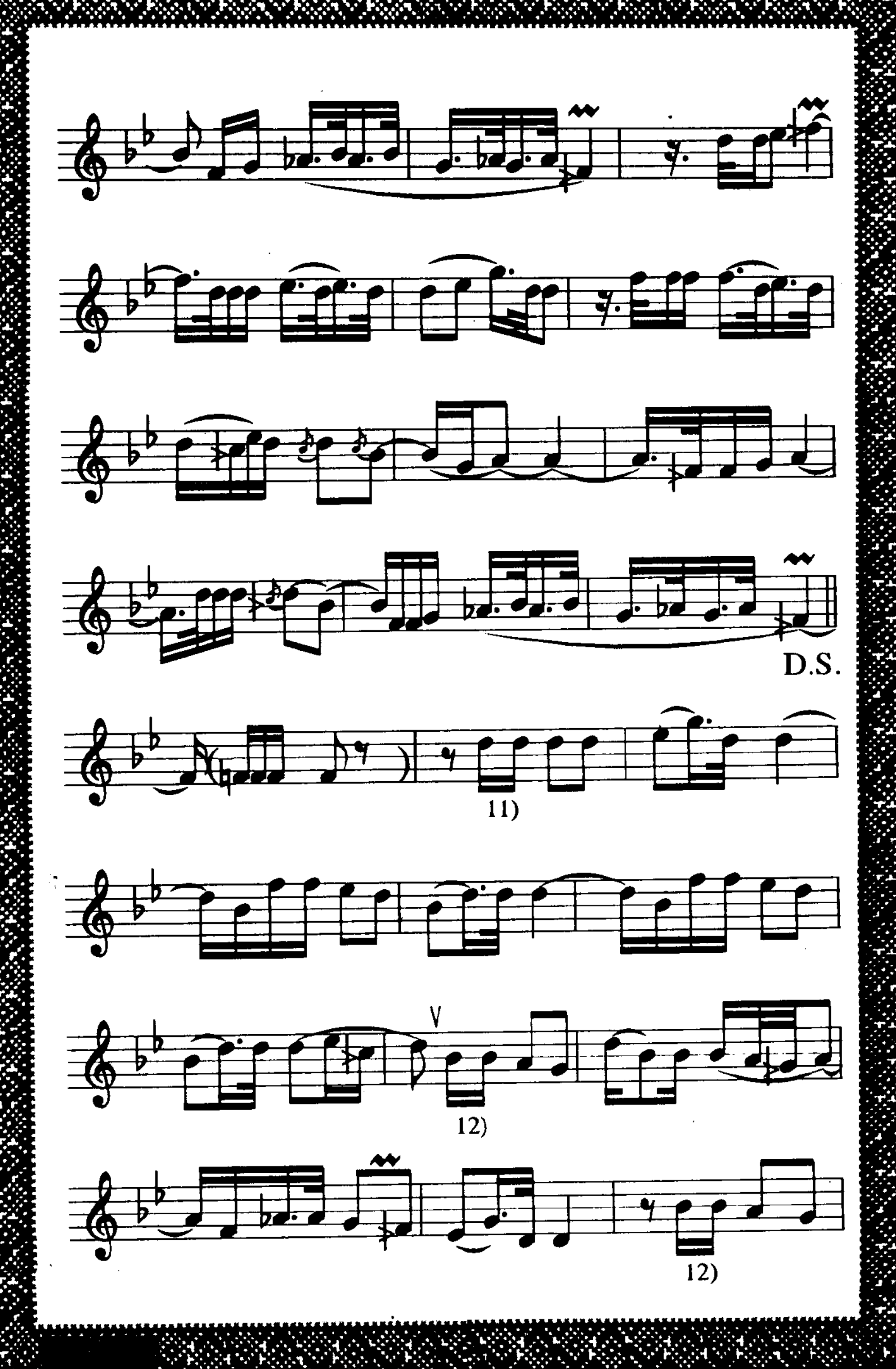

11)
12)
13)
14)
1.
2.
15)
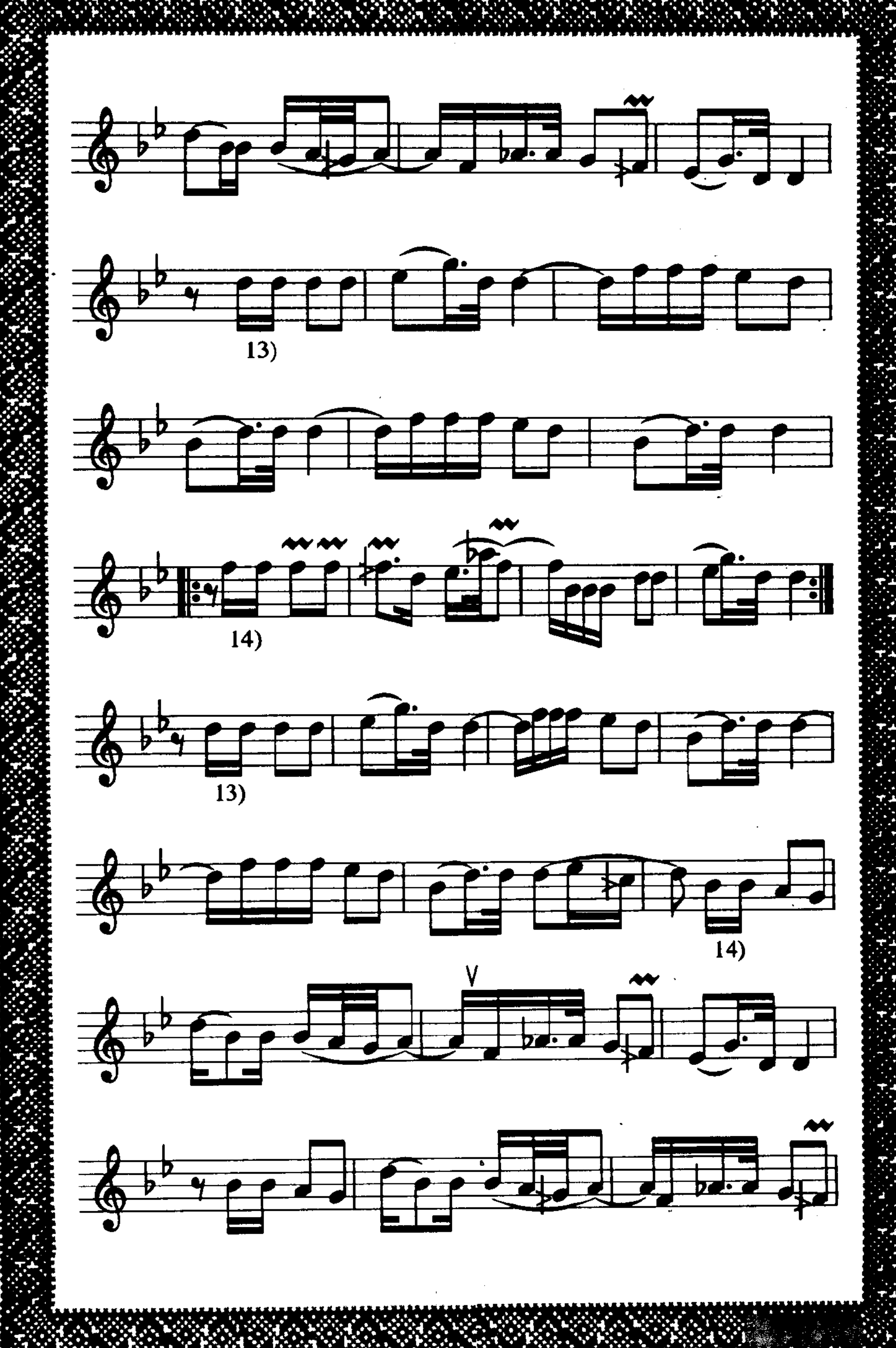

16)
1.
2.
كىچىك سەلقە، كىچىك سەلقە مەرغۇلى ۋە چۇشۇرگۇسى
克其克赛勒克，克其克赛勒克迈尔乎里及
区秀尔给
♩= 66
(DDD TT | 0DDD T 0)
1)
2)
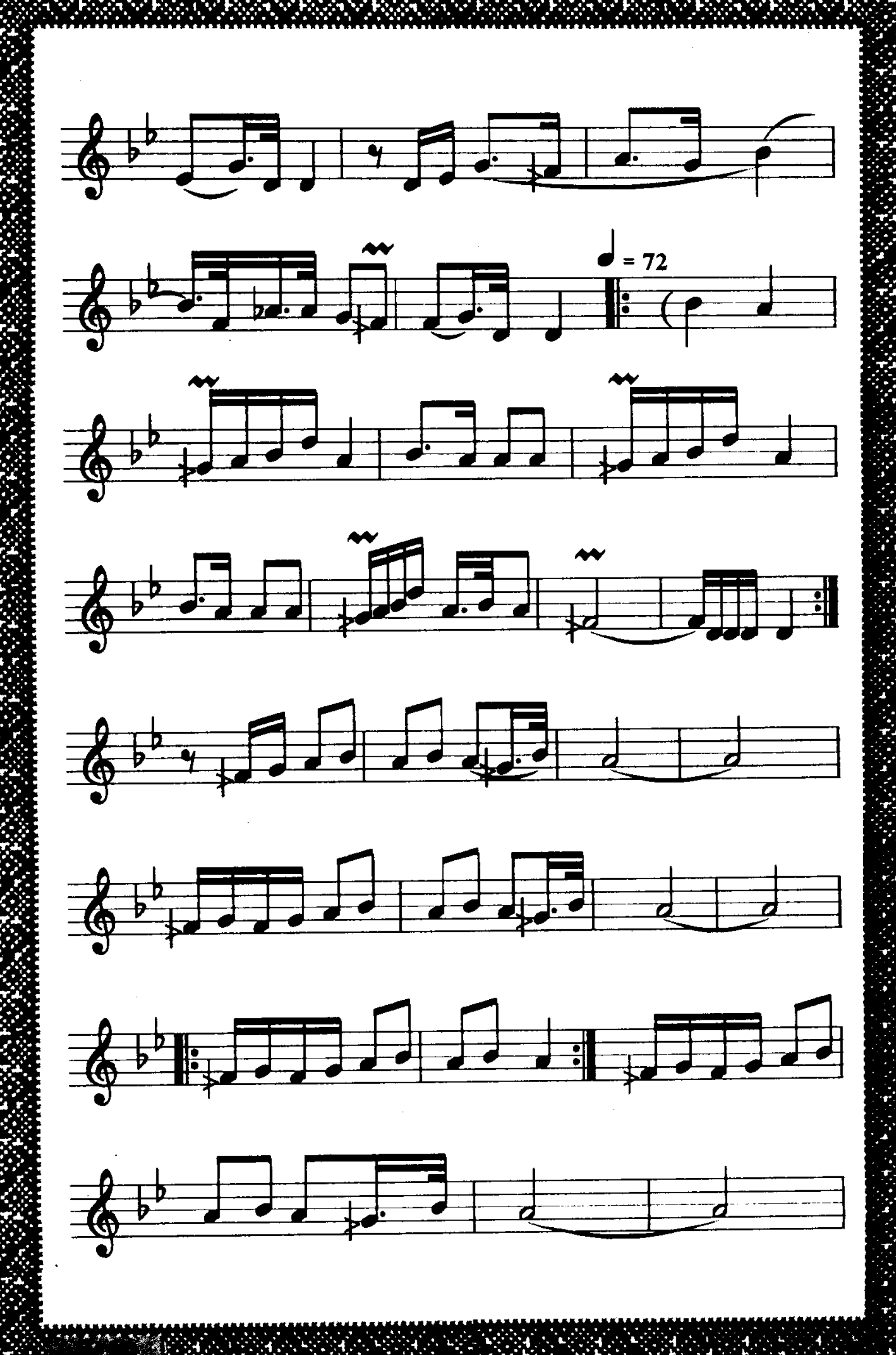

3)
1.
2.
4)
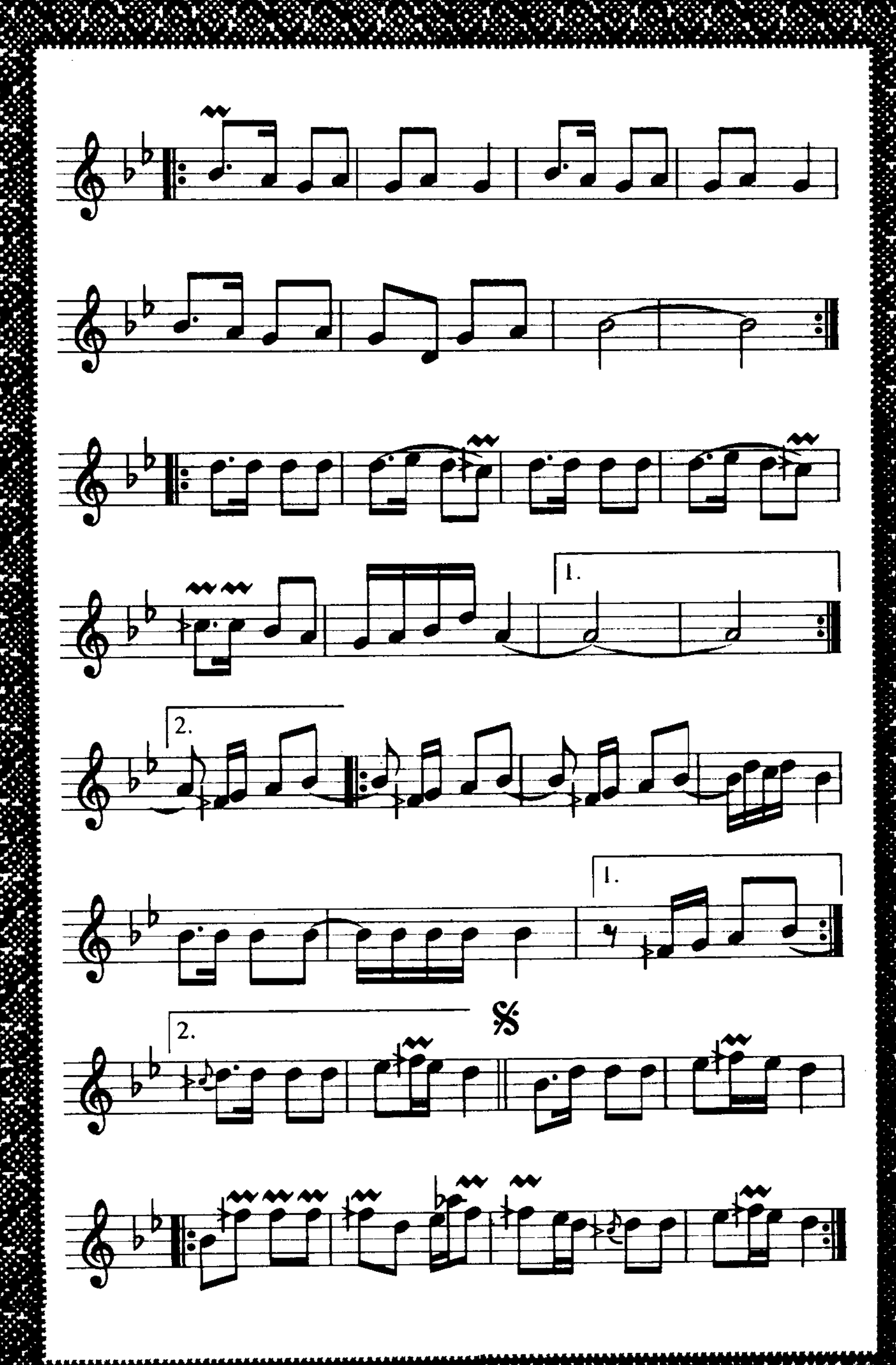

5)
6)
7)
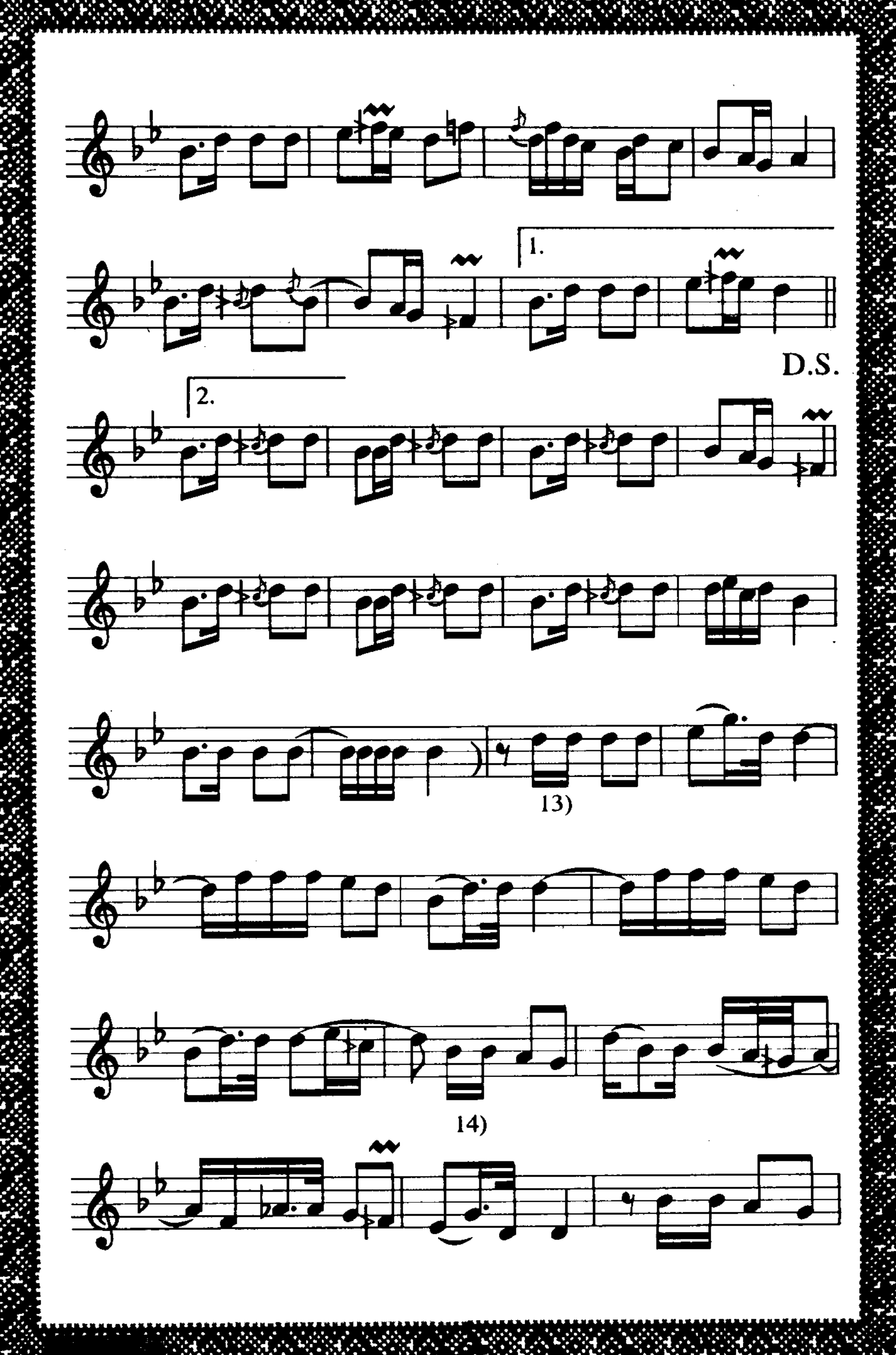

8)
1.
2.
9)11)
1.
2.
10)12)
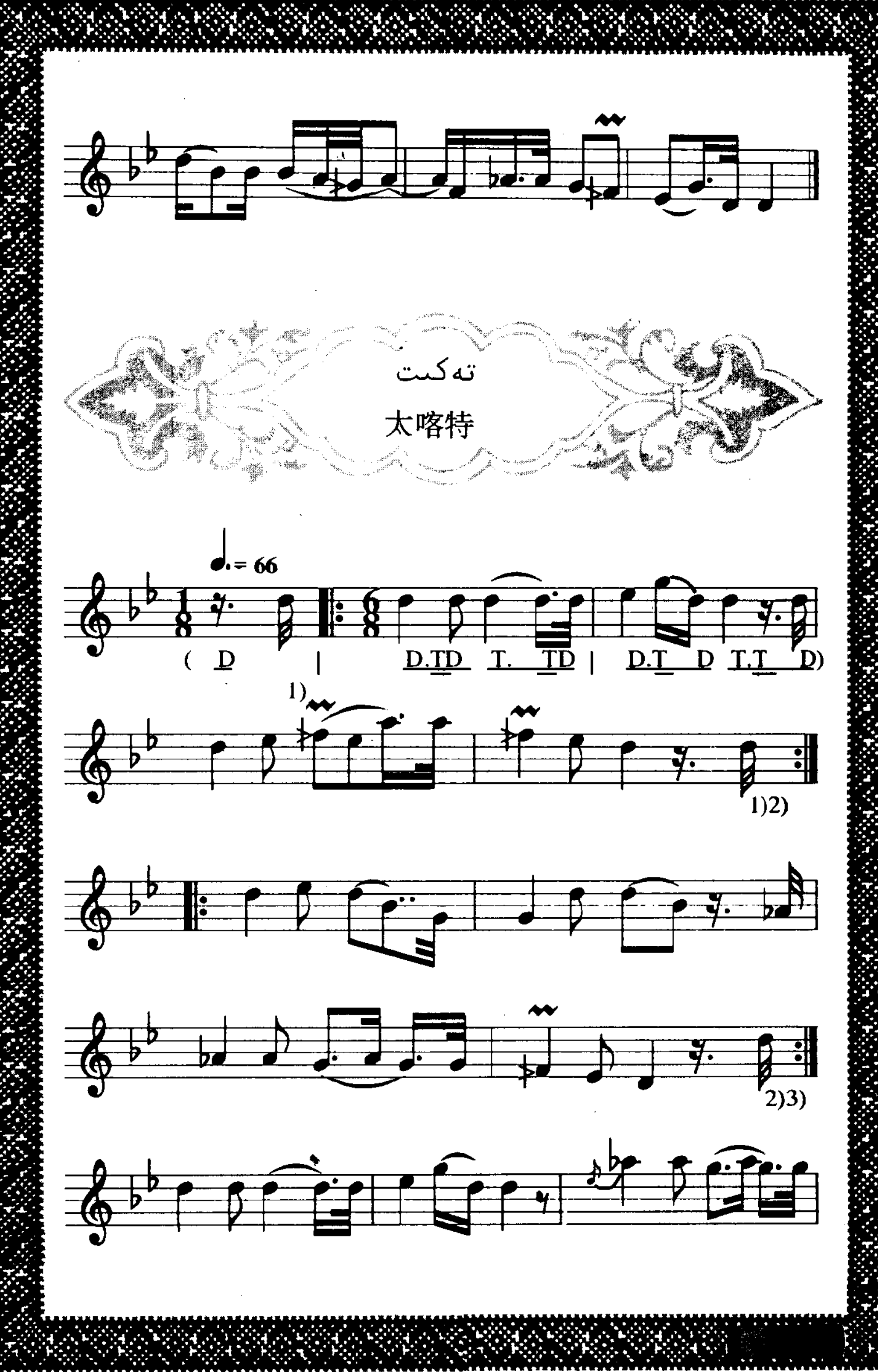

D.S.
11)
12)
12)
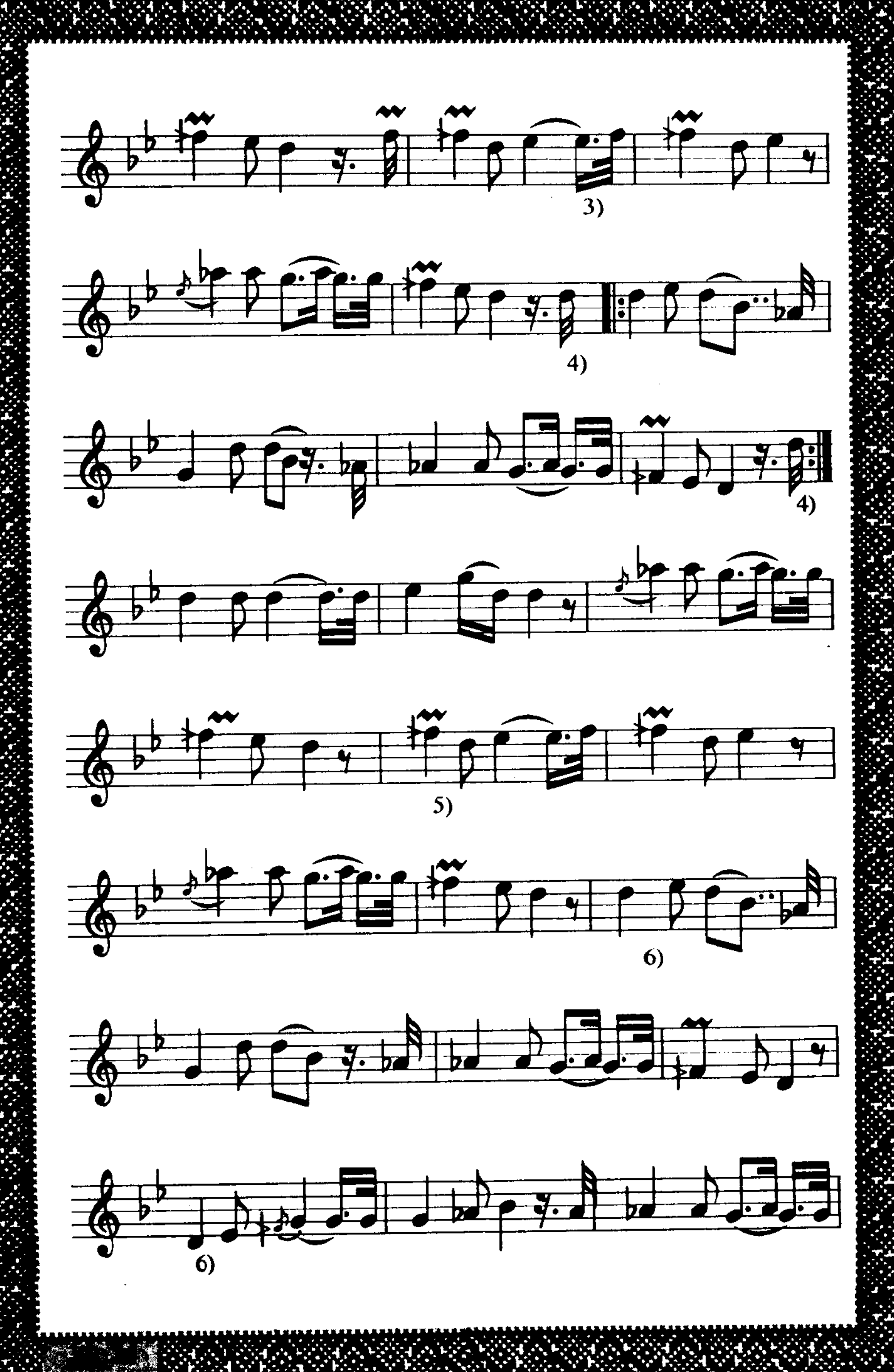

13)
14)
13)
14)

= 72

1.
2.
1.
2.

1.
D.S.
2.
13)
14)

تەكىت
太喀特
♩. = 66
(D | D.TD T. TD | D.T D T.T D)
1)
1)2)
2)3)

3)
4)
4)
5)
6)
6)

6)

(D.TD T 0)

♩ = 66

داستان قىسمى

达斯坦 部分
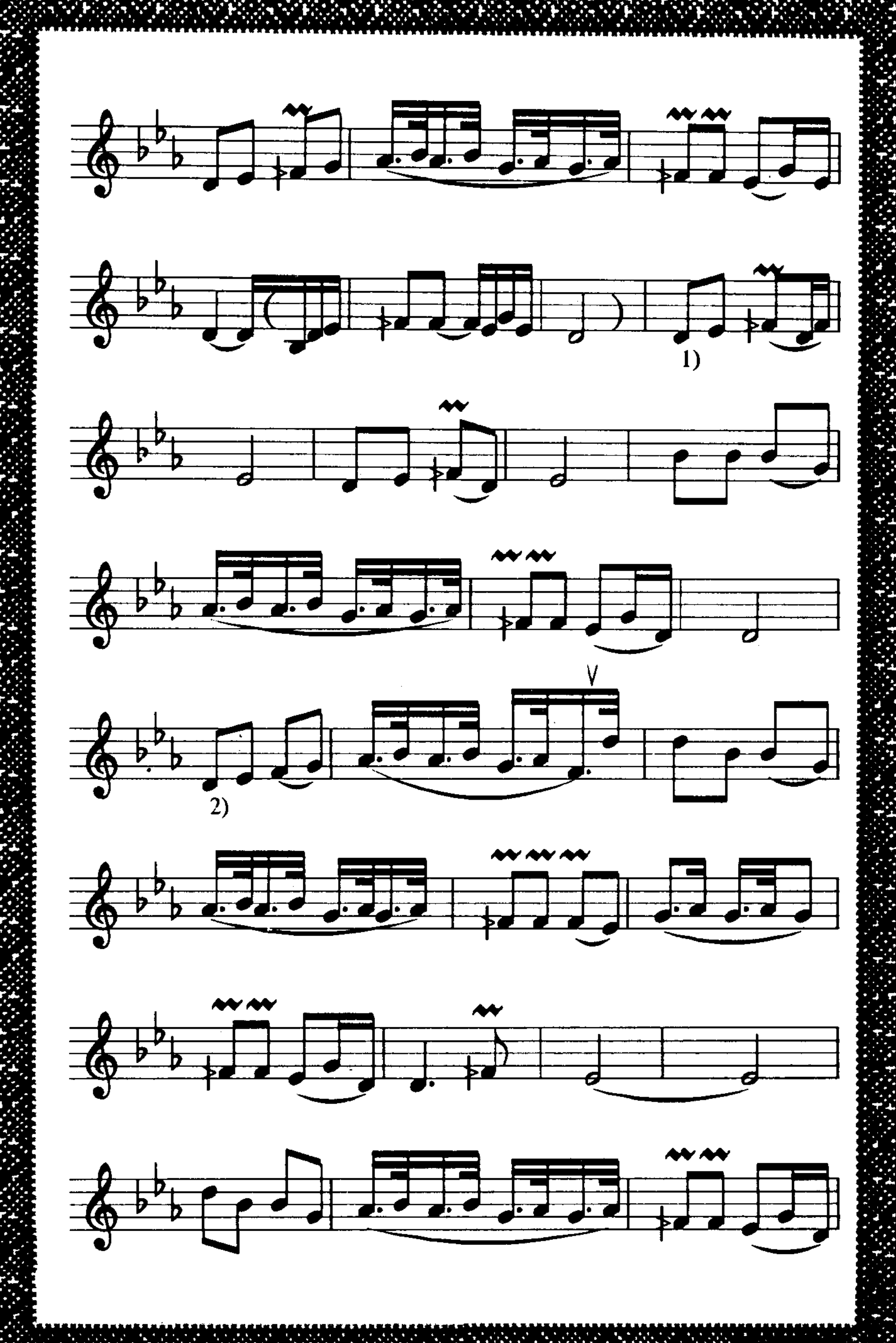
بىرىنچى داستان . بىرىنچى داستان مەرغۇلى

第一达斯坦,第一达斯坦迈尔乎里
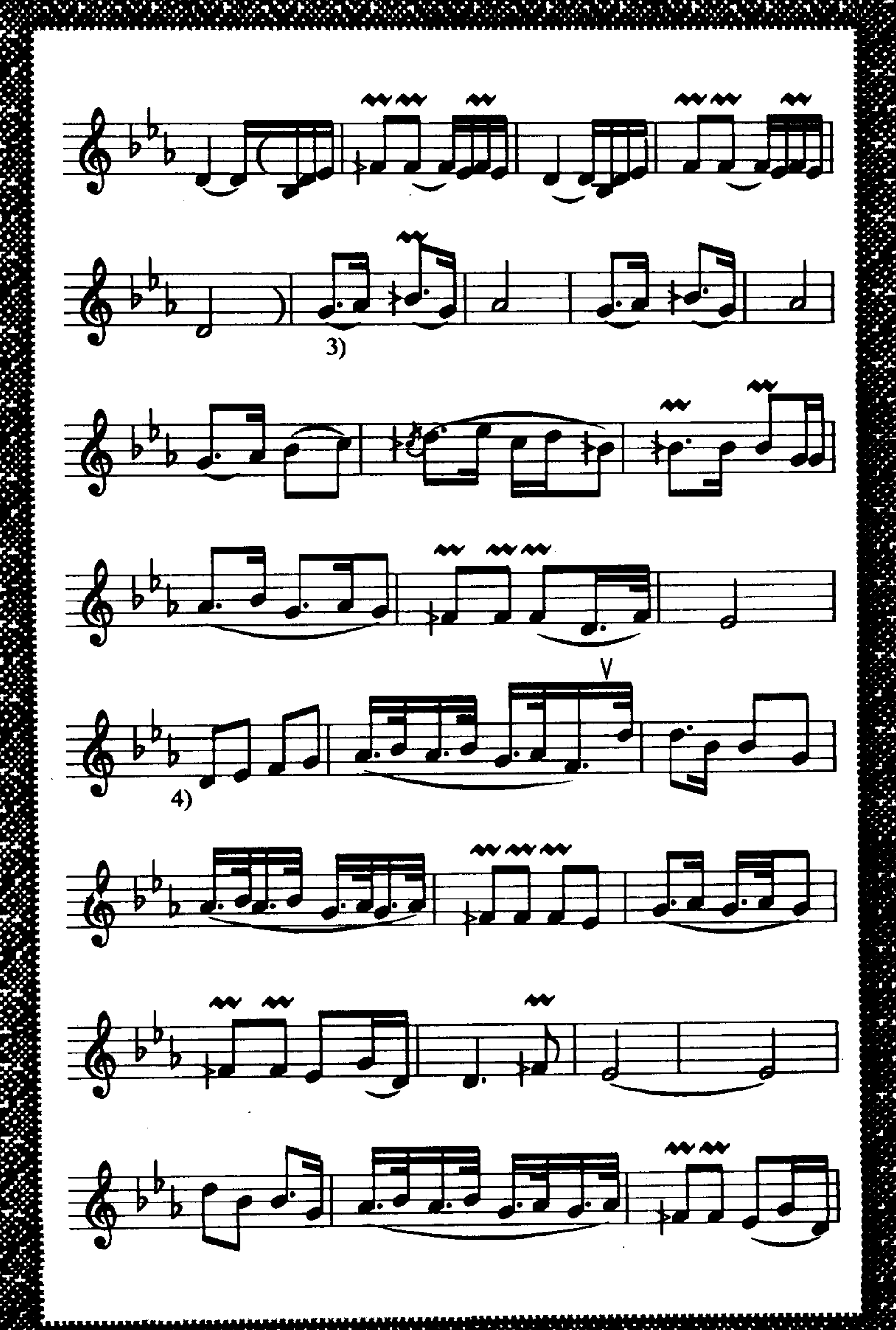
♩ = 72
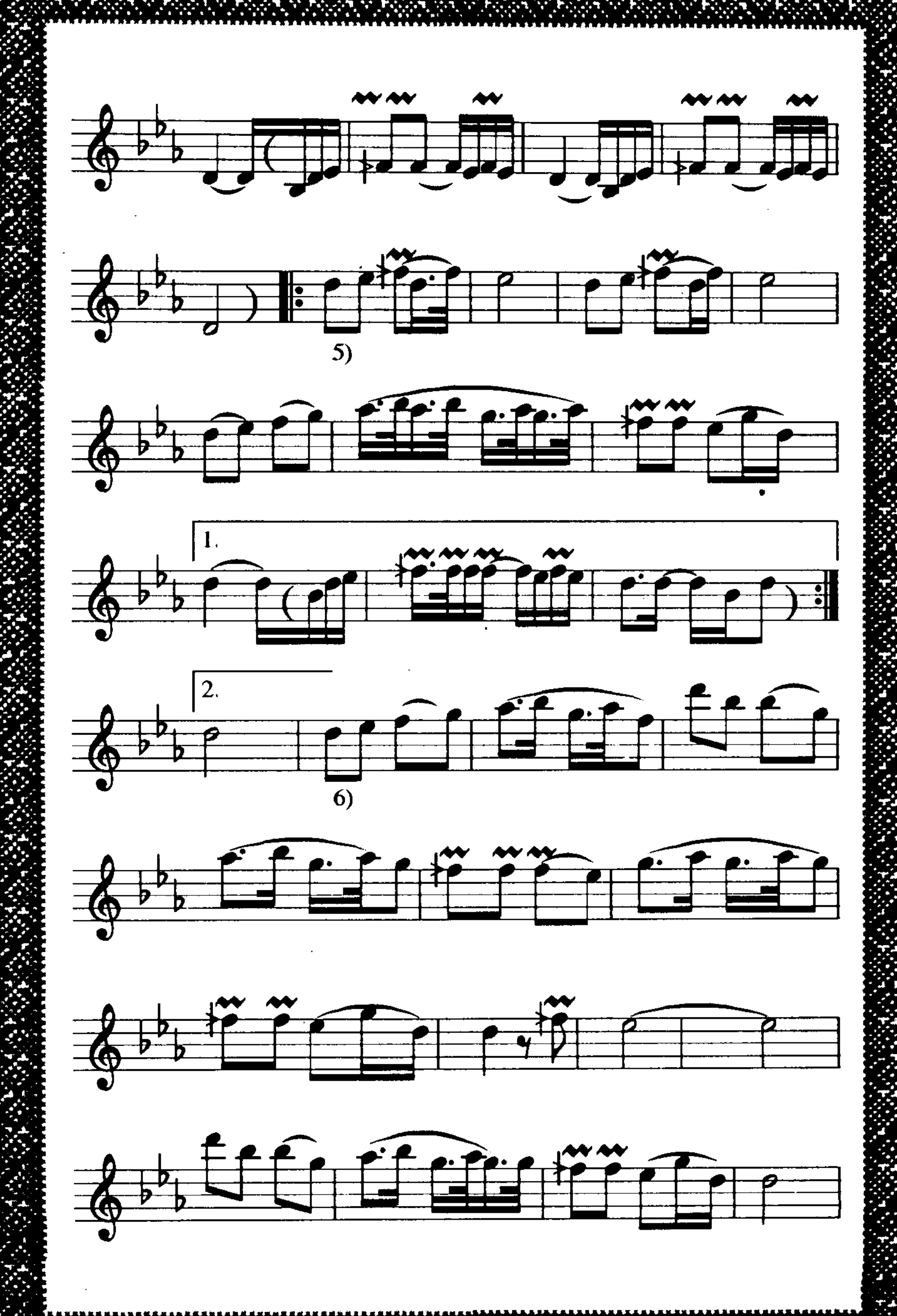
(DTT D T | DTT DT)
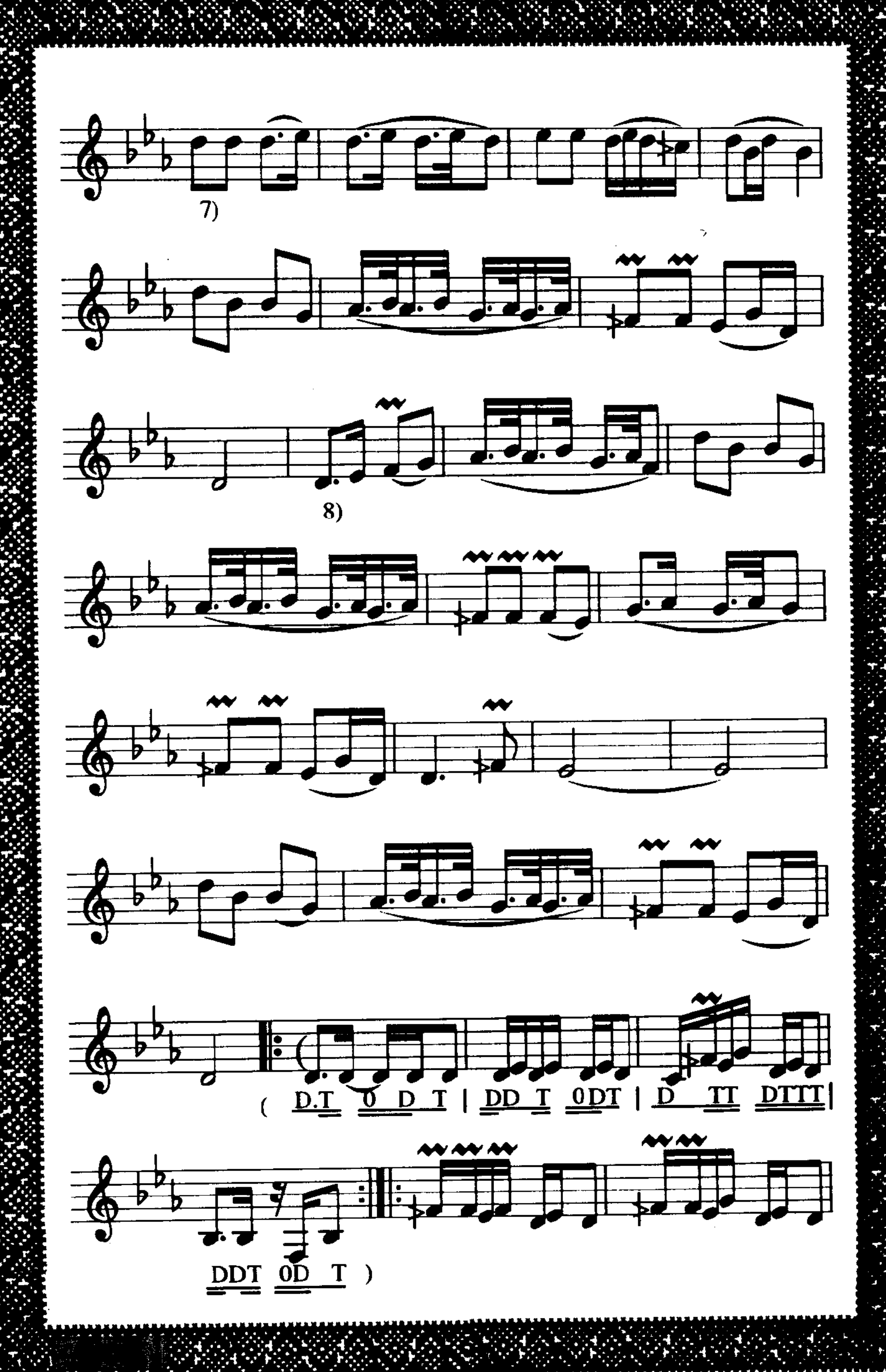
1)
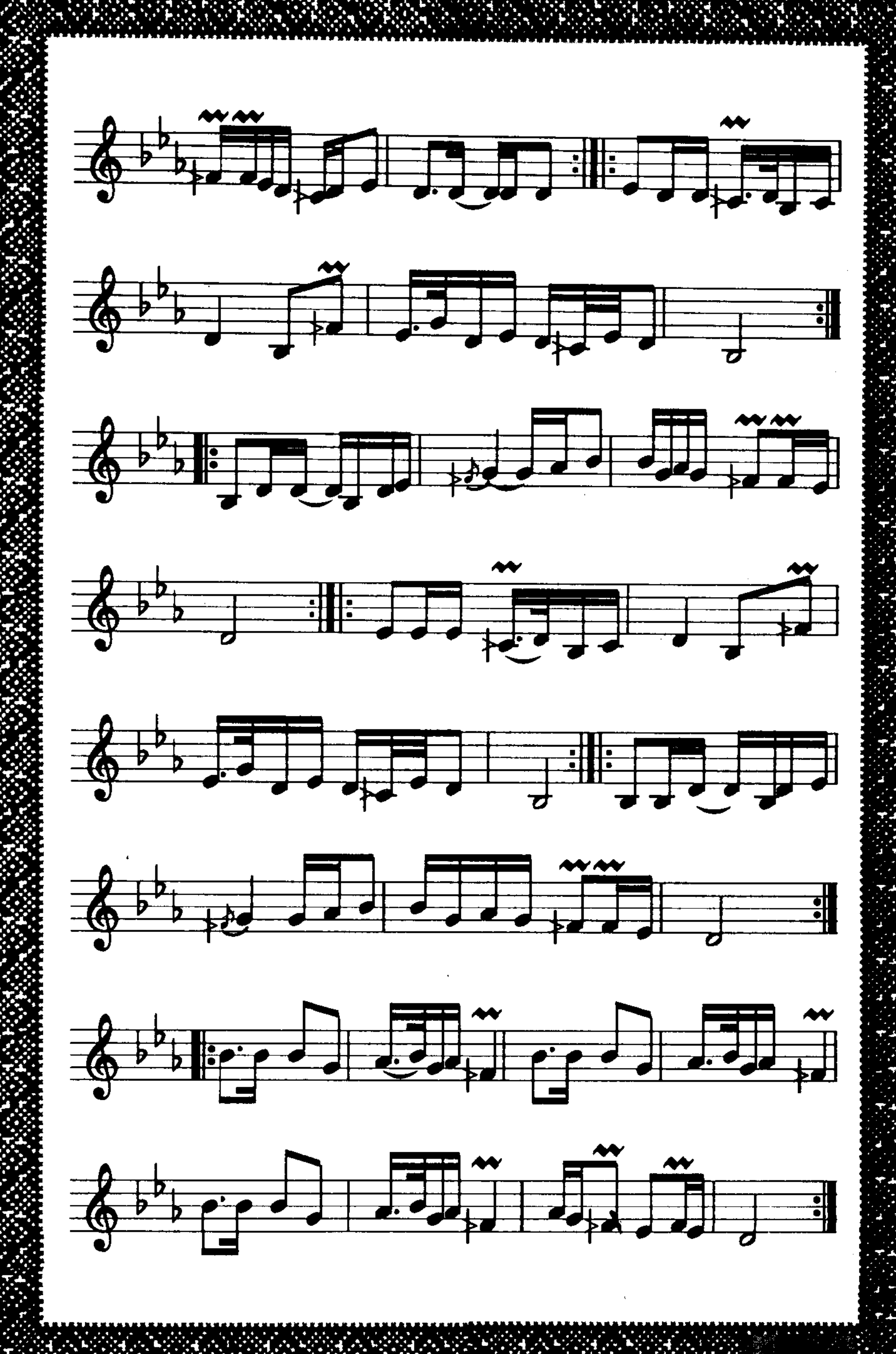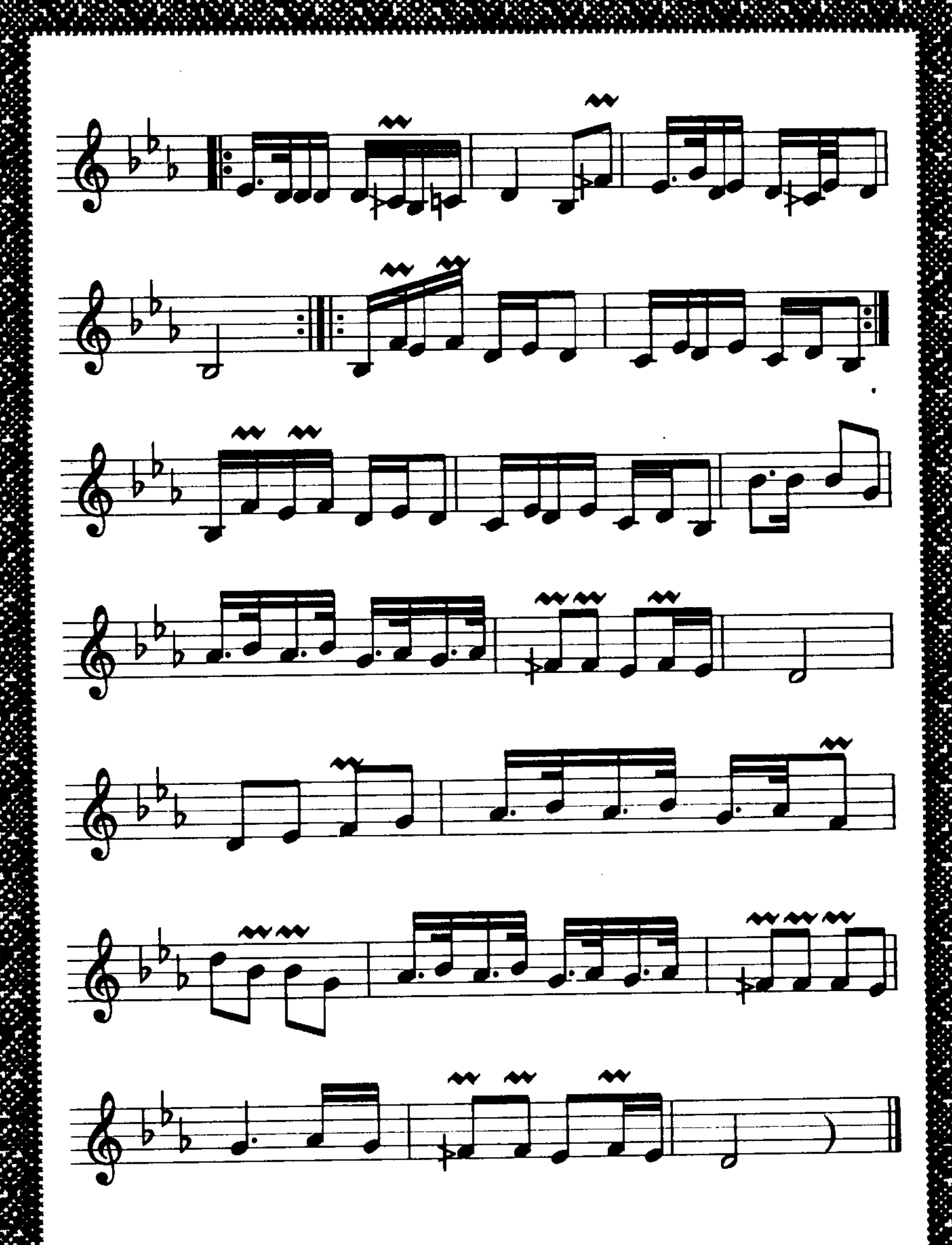

1)
2)
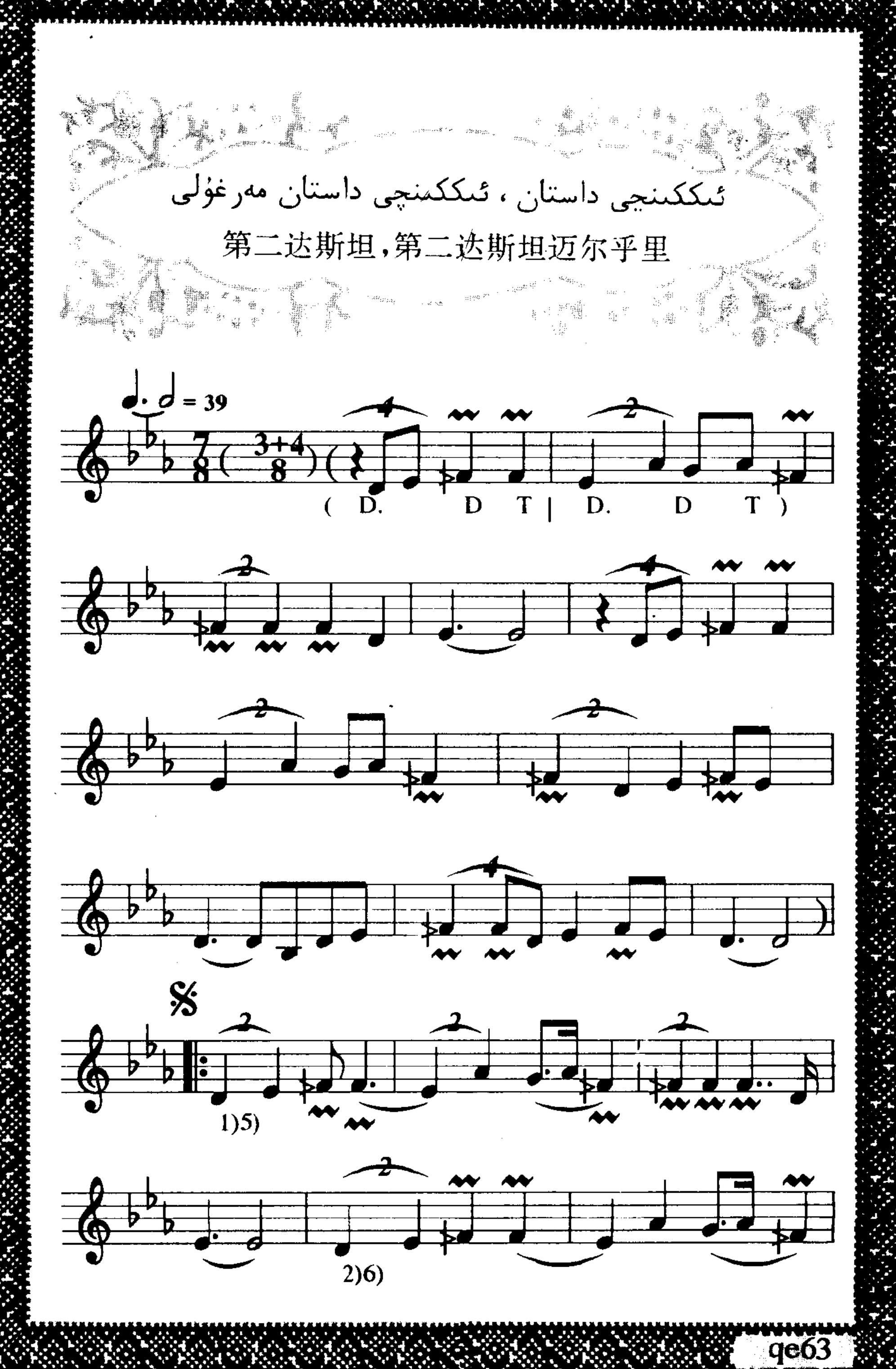

3)
4)

5)
1.
2.
6)
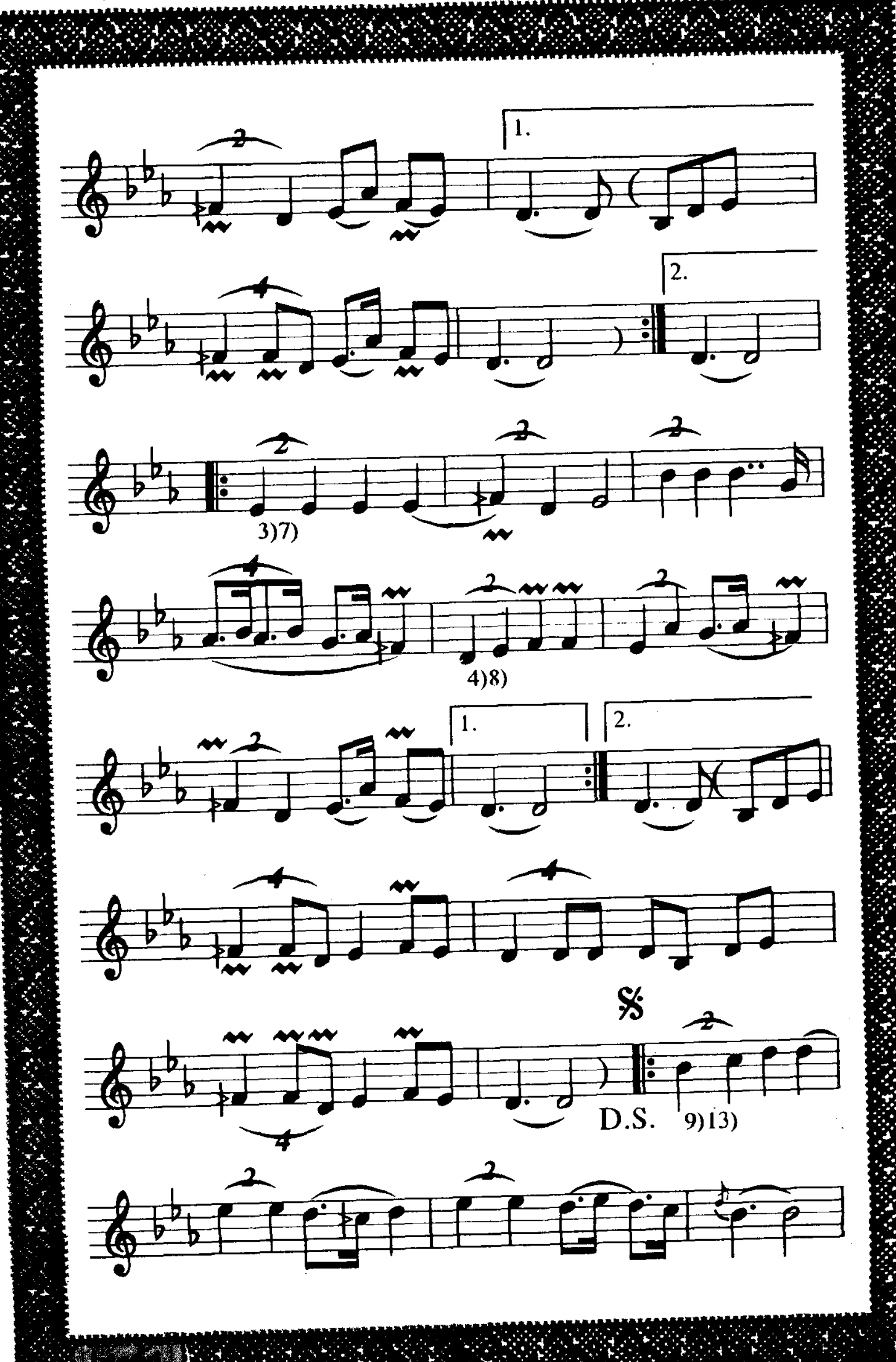

7)
8)
(D.T 0 D T | DD T 0DT | D TT DTTT|
DDT 0D T)
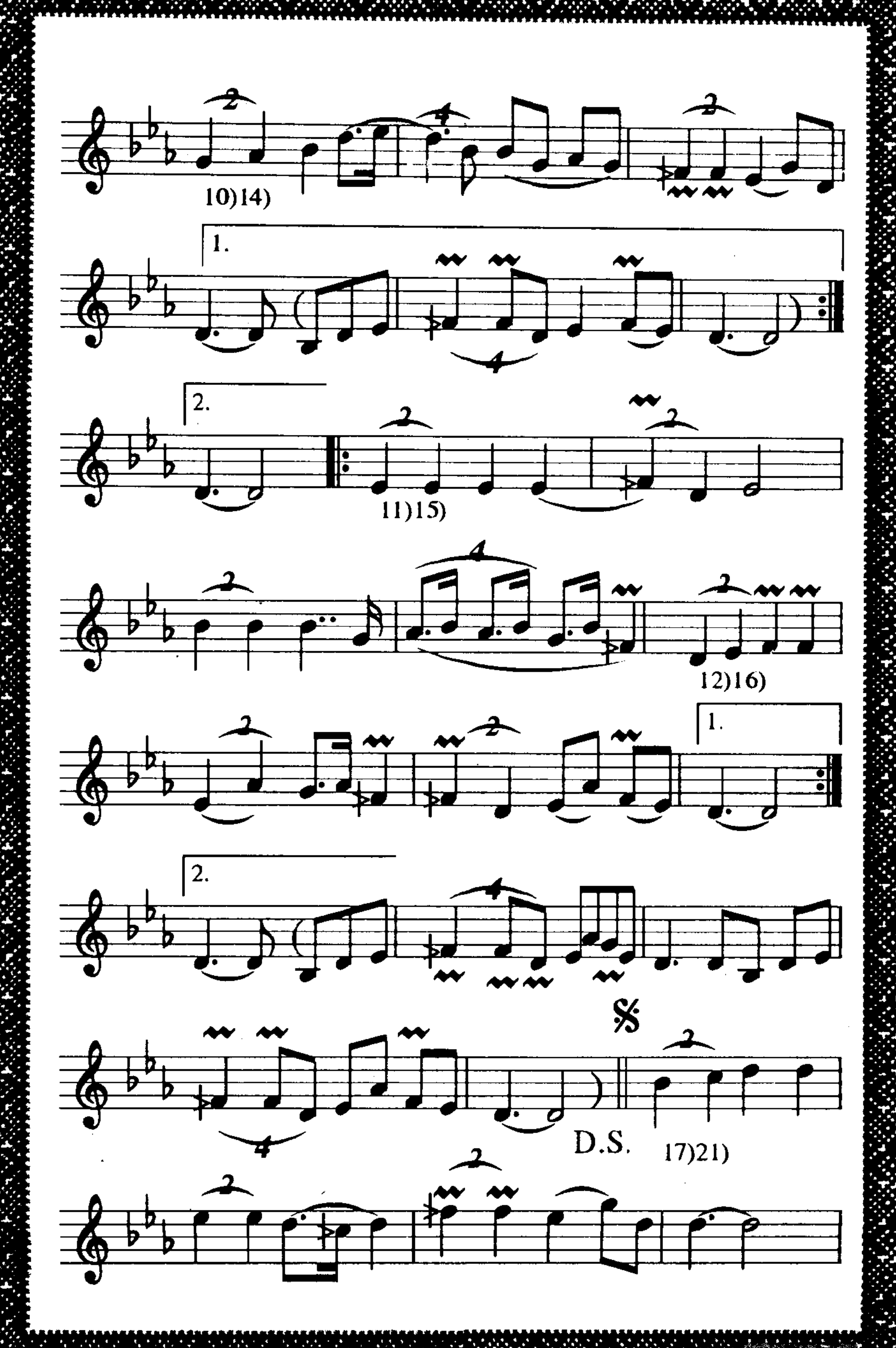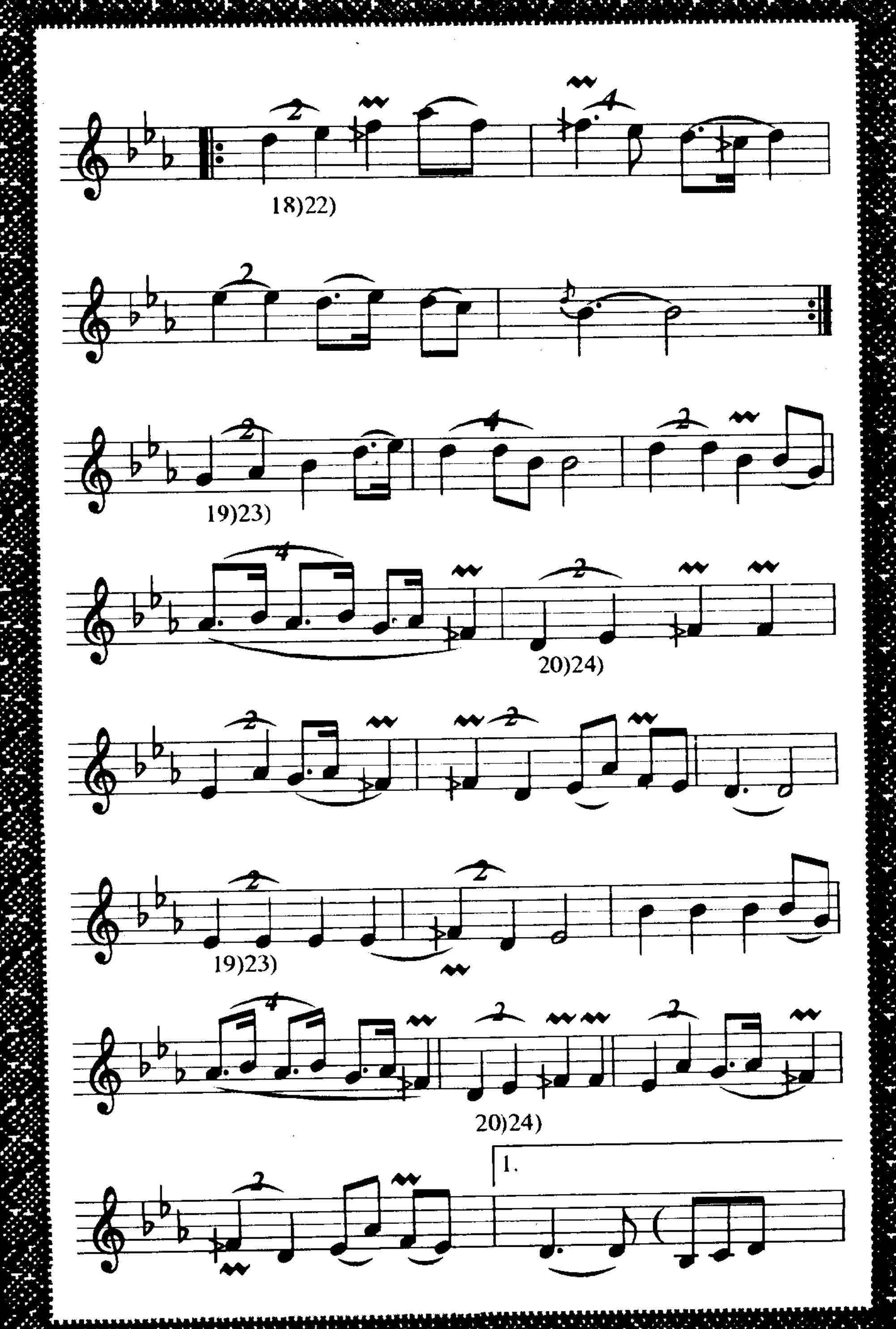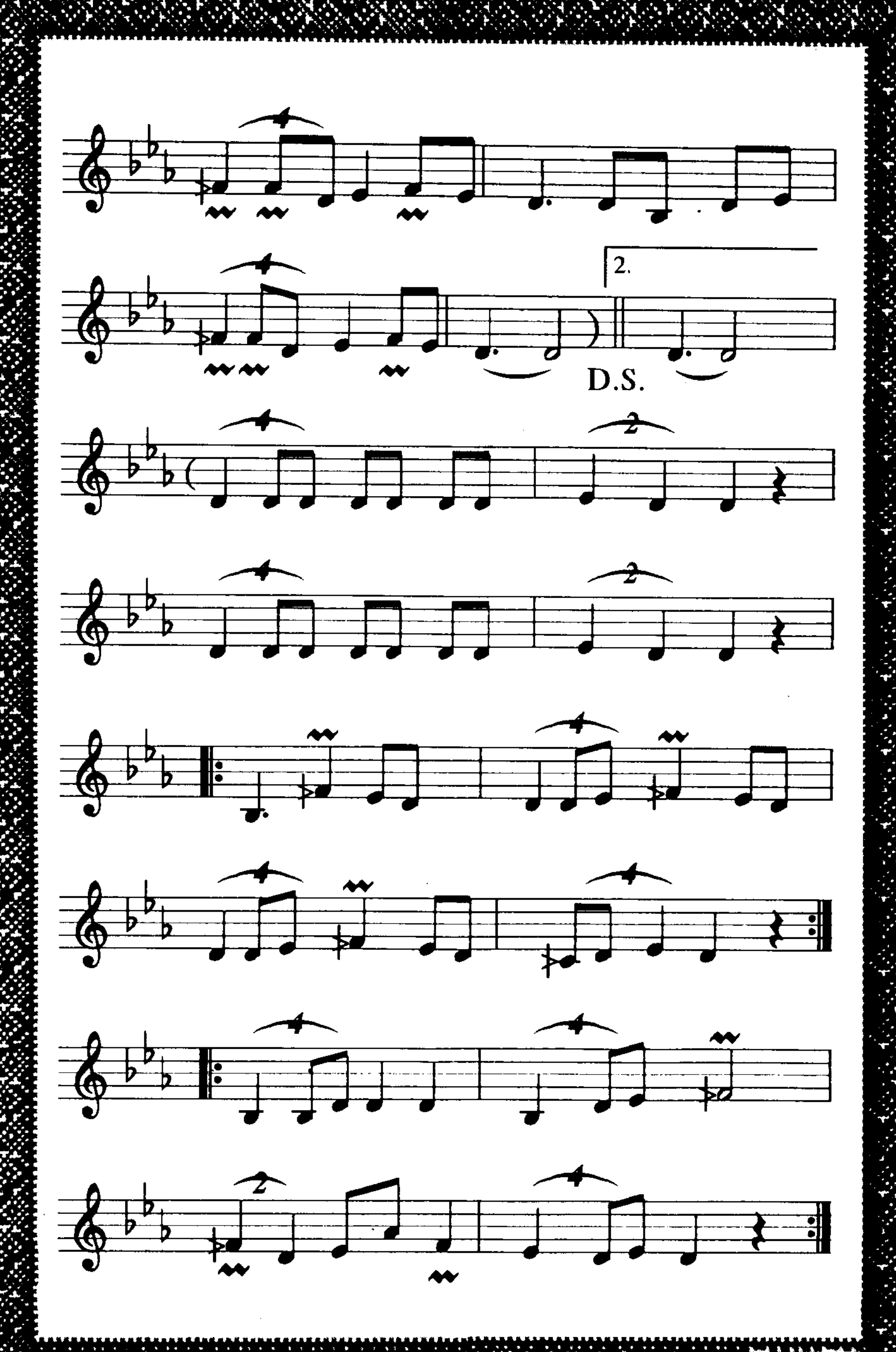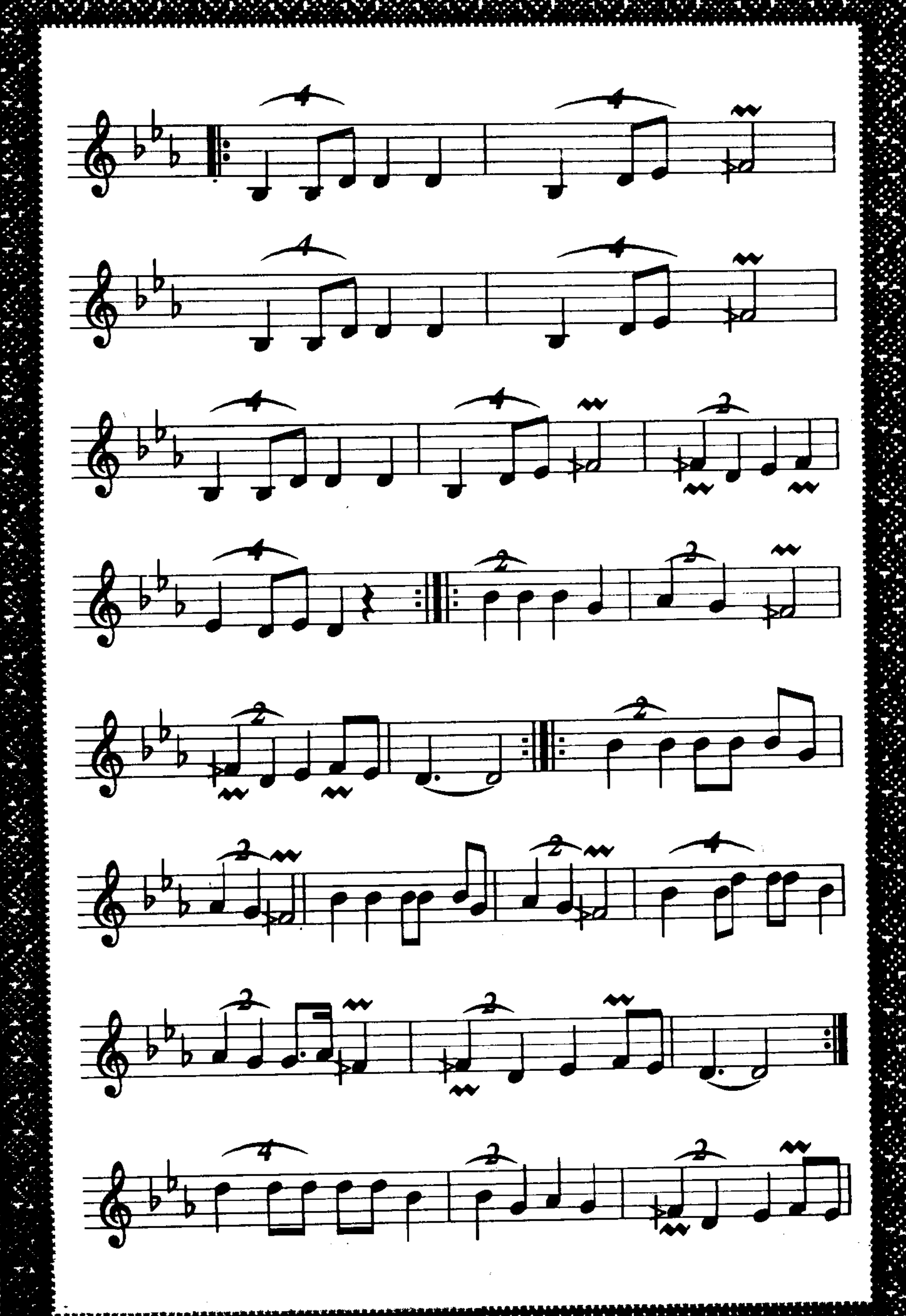

ئىككىنچى داستان ، ئىككىنچى داستان مەرغۇلى
第二达斯坦,第二达斯坦迈尔乎里
= 39
(D. D T | D. D T)
1)5)
2)6)
qe63

1.
2.
3)7)
4)8)
1.
2.
D.S.
9)13)
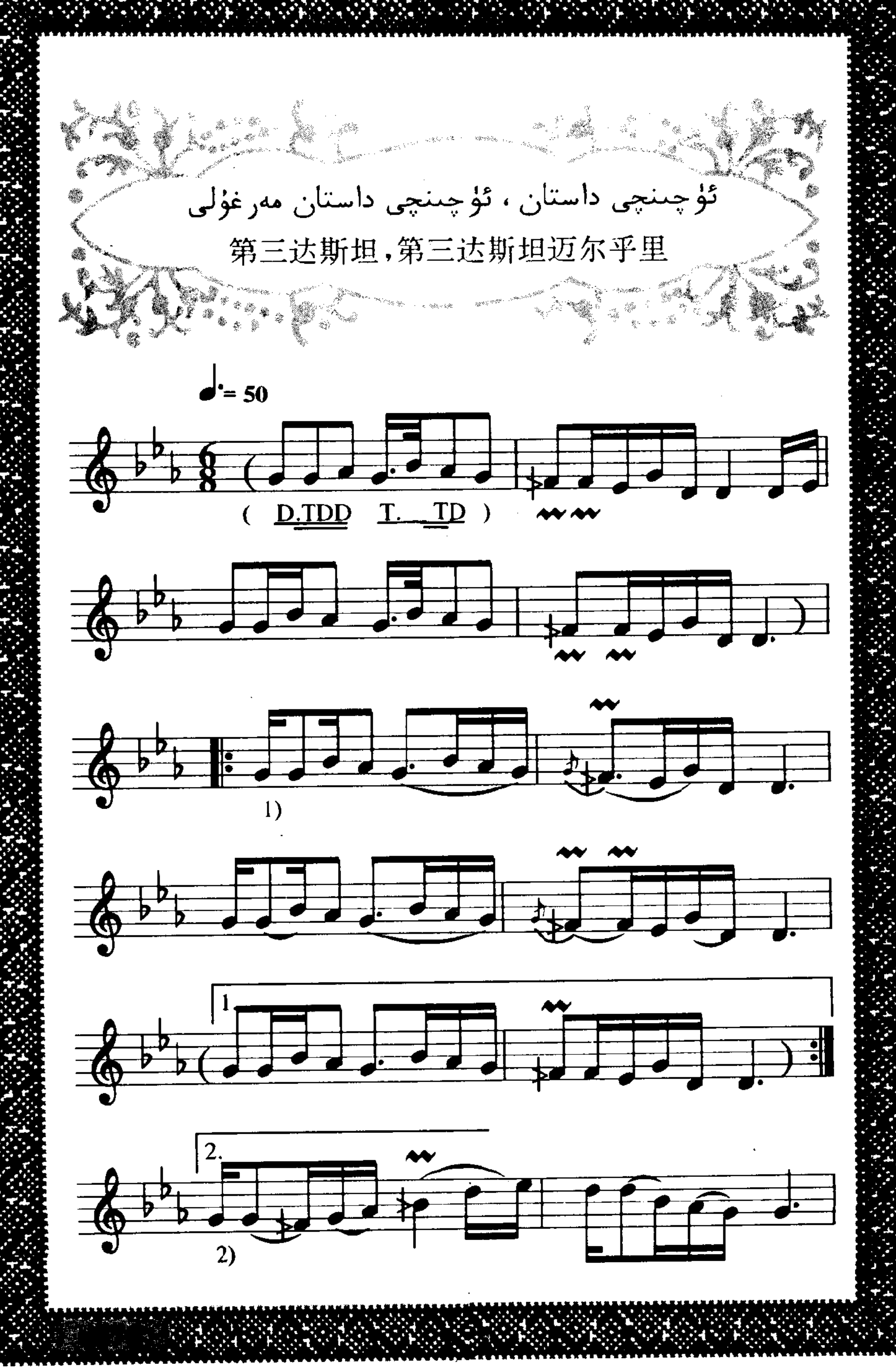

10)14)
1.
2.
11)15)
12)16)
1.
2.
D.S.
17)21)
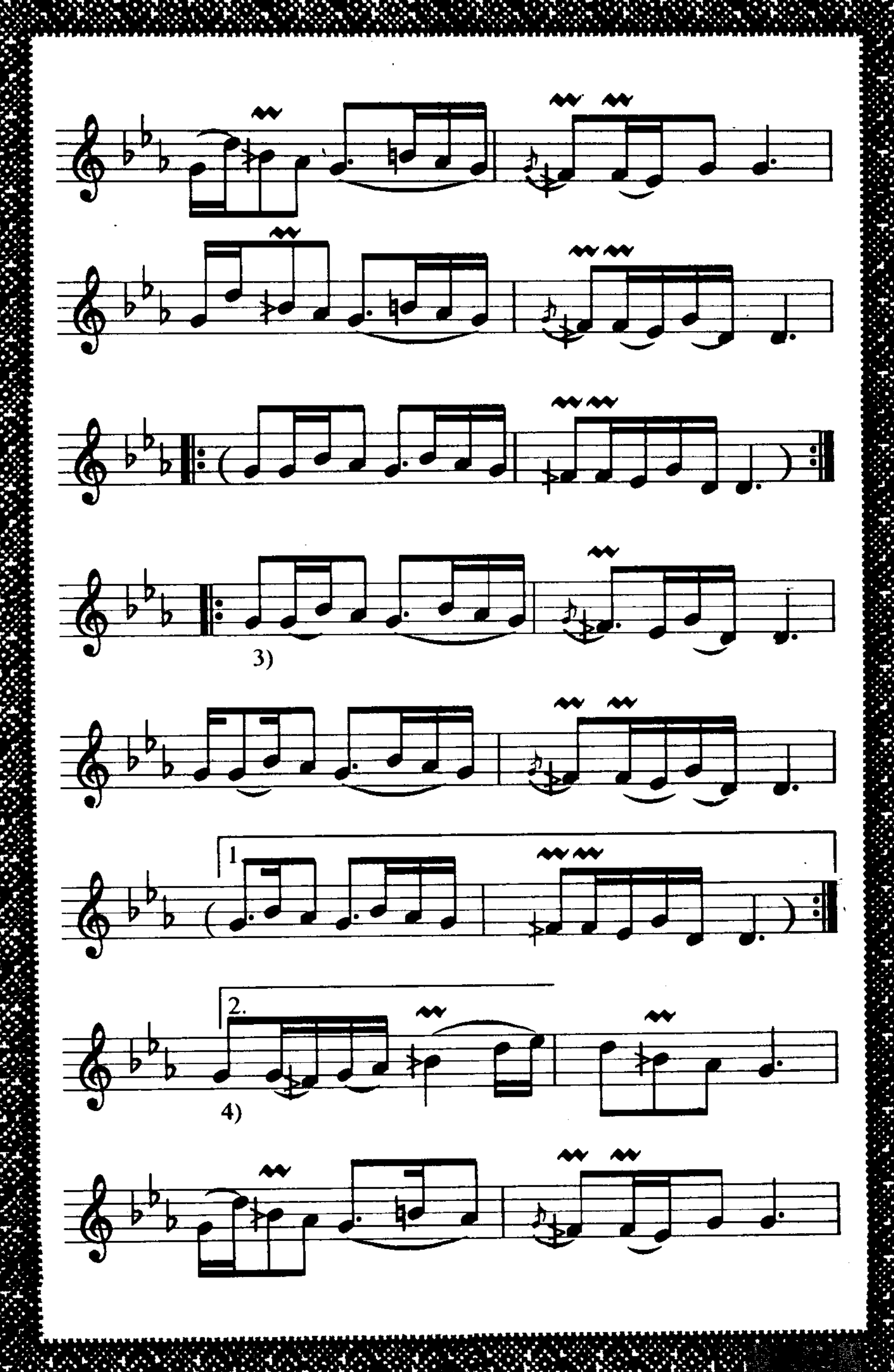

18)22)
19)23)
20)24)
19)23)
20)24)
1.
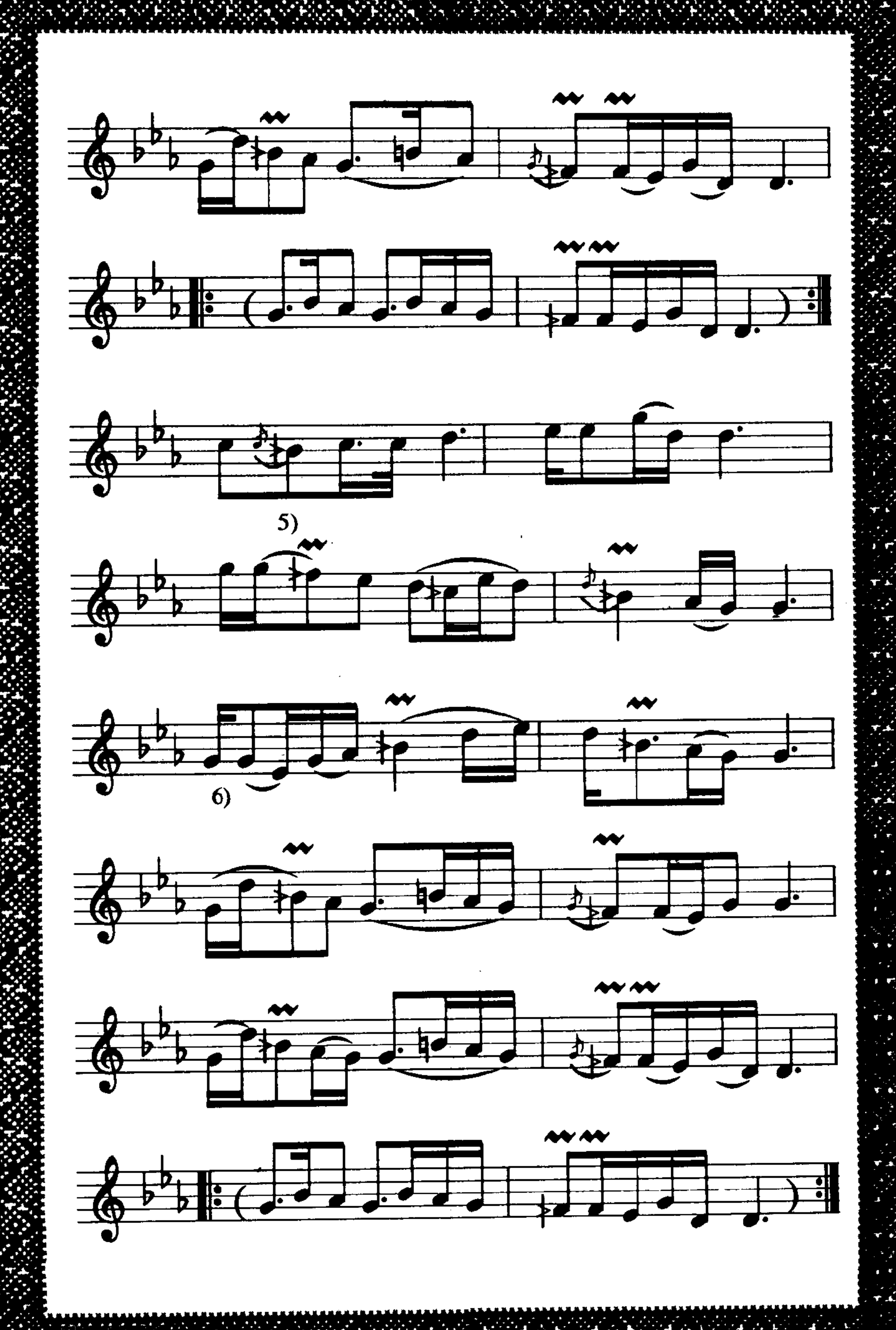

2.
D.S.
qe67
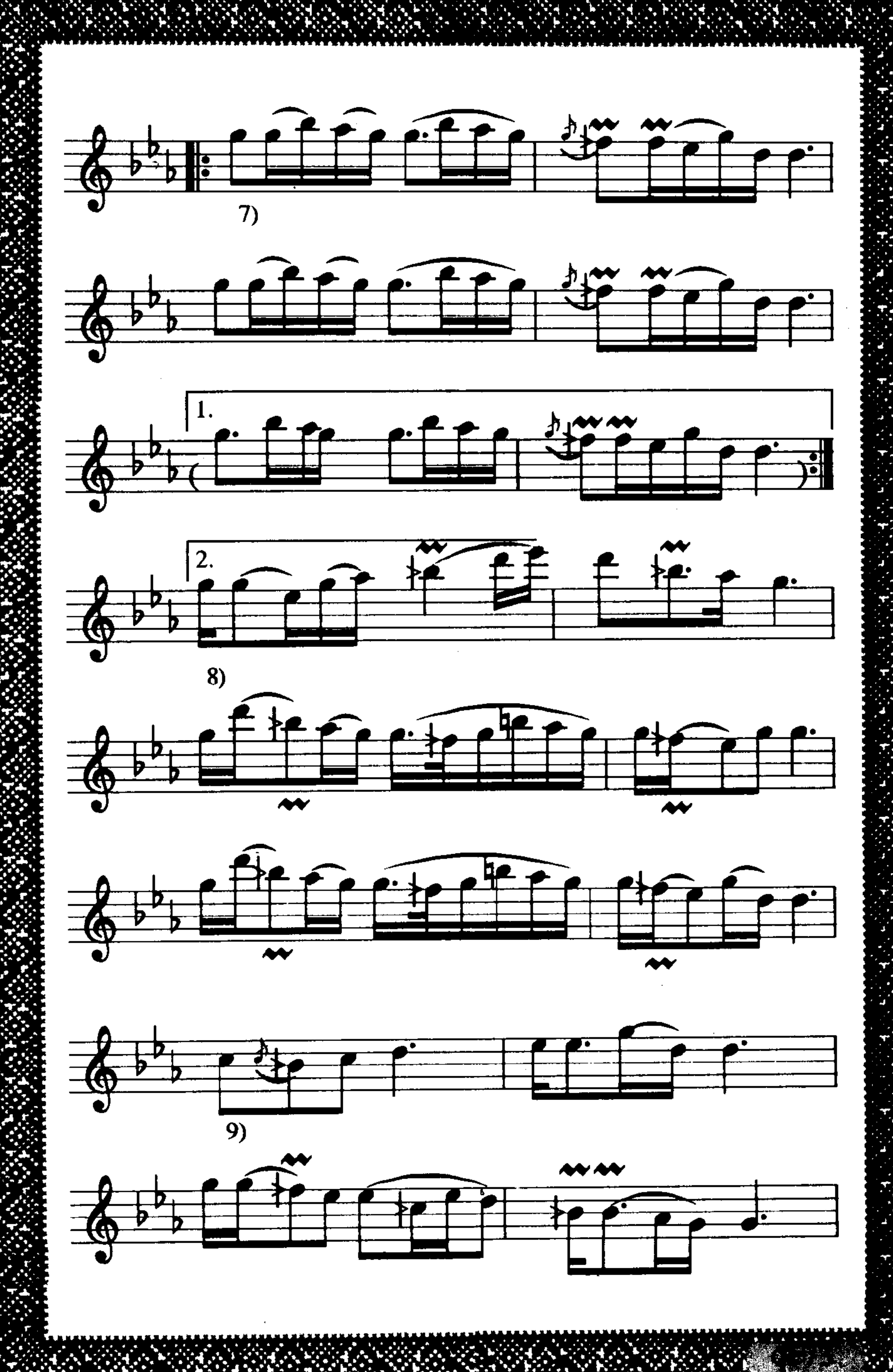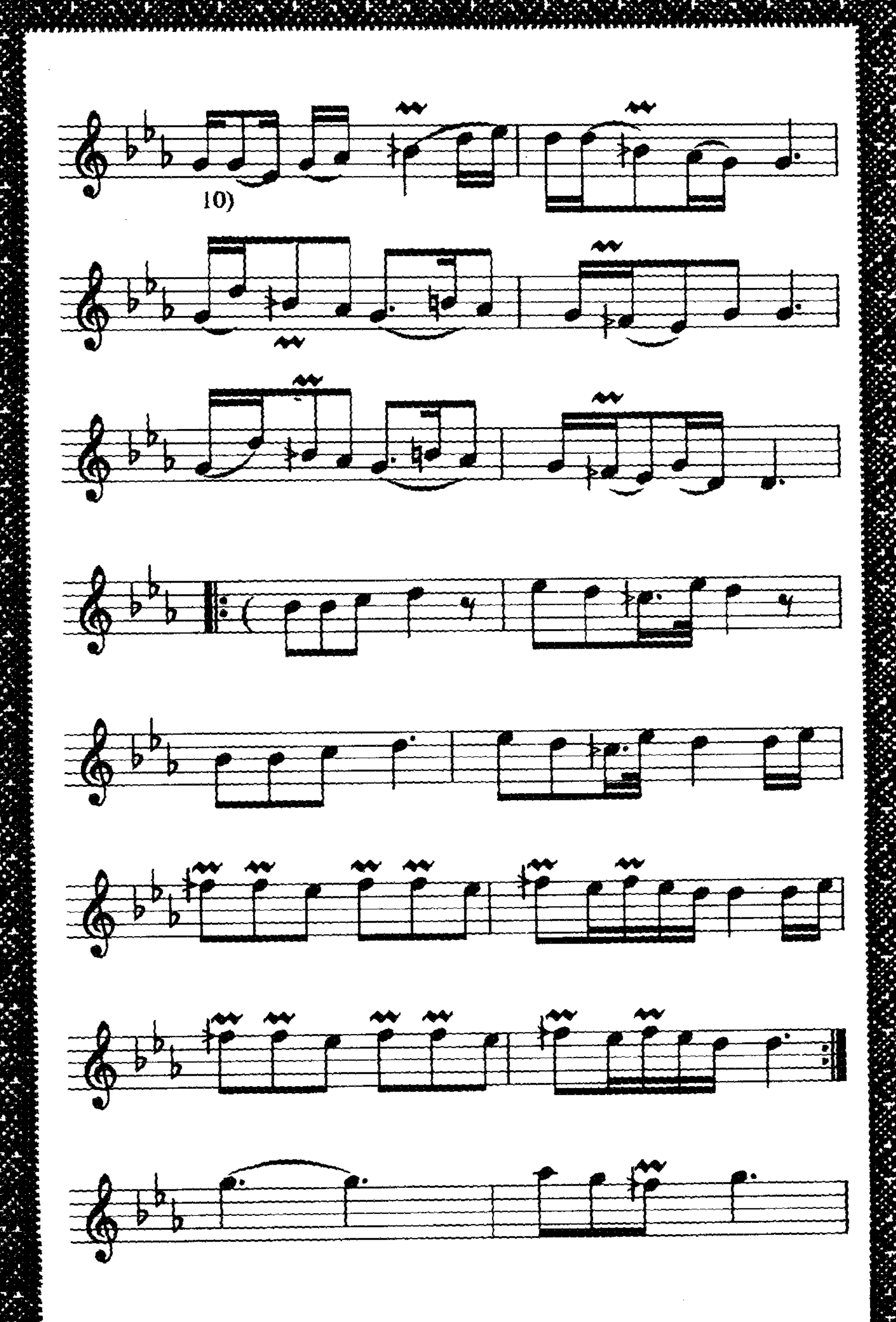

ئۈچىنچى داستان، ئۈچىنچى داستان مەرغۇلى
第三达斯坦,第三达斯坦迈尔乎里
♩.= 50
(D.TDD T. TD)
1)
1
2.
2)
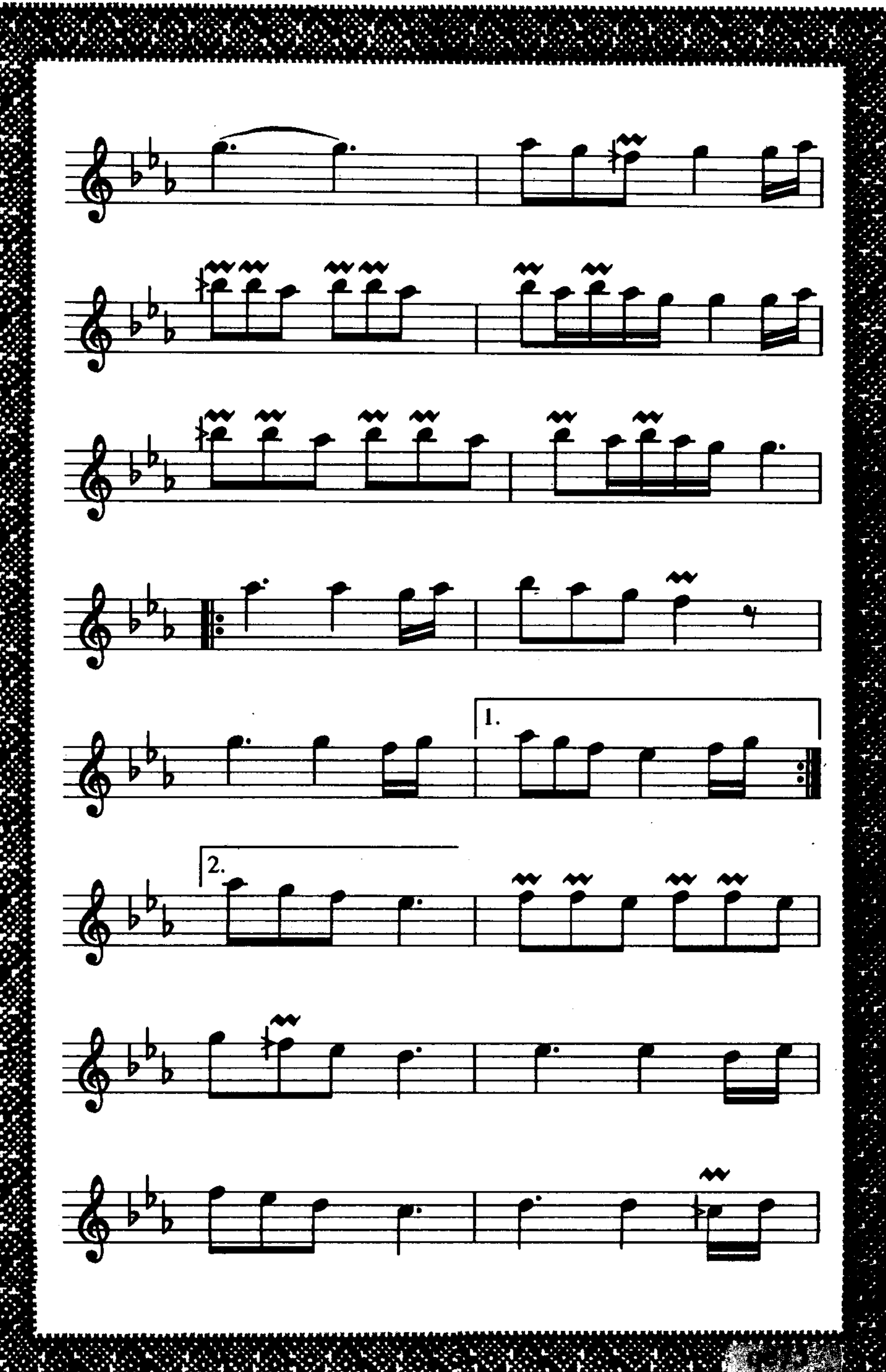

3)
1.
2.
4)
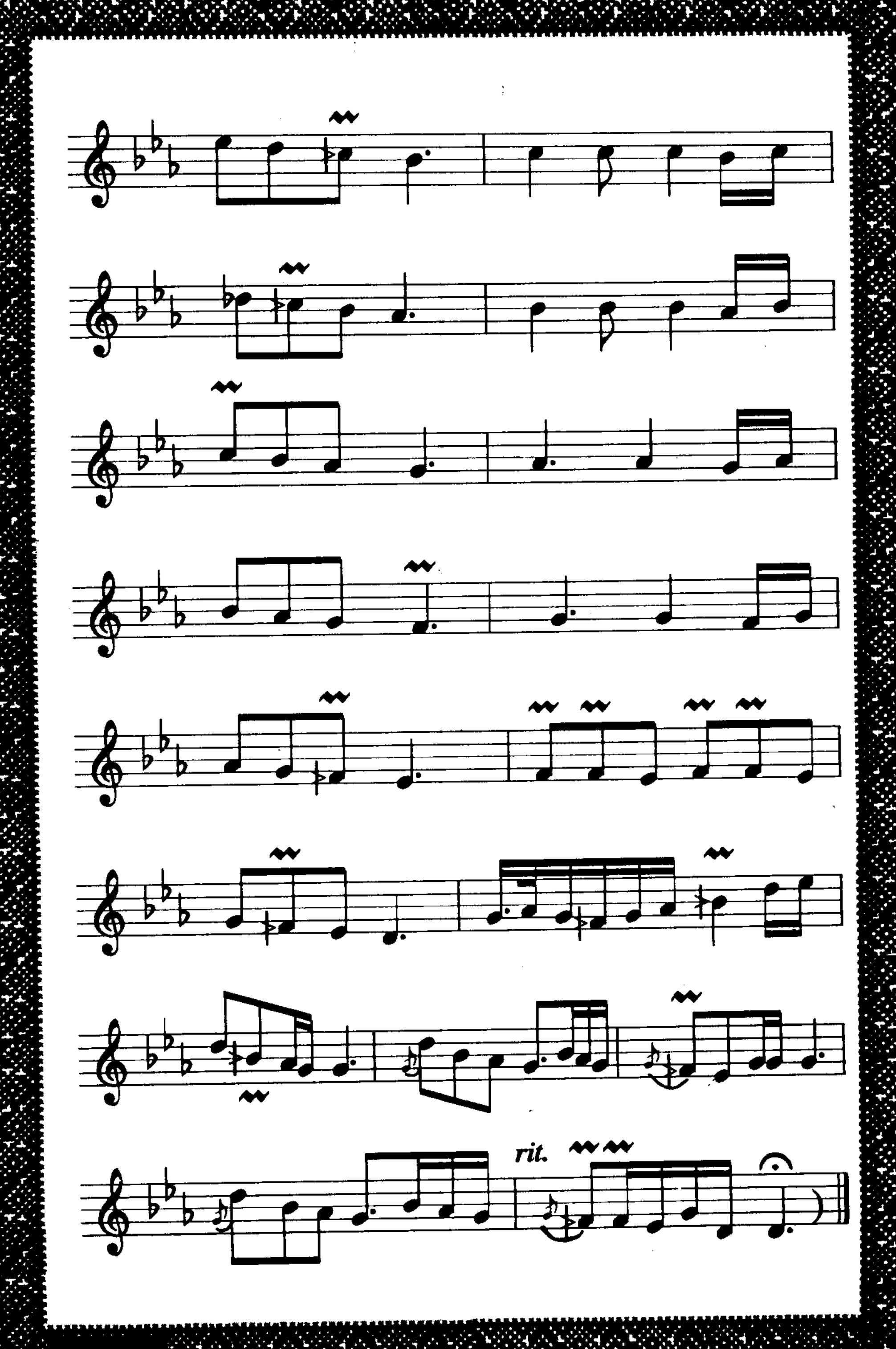

5)
6)

7)
1.
2.
8)
9)

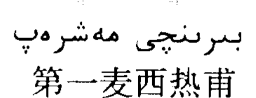

10)

1.
2.

rit.

麦西热甫部分

= 39
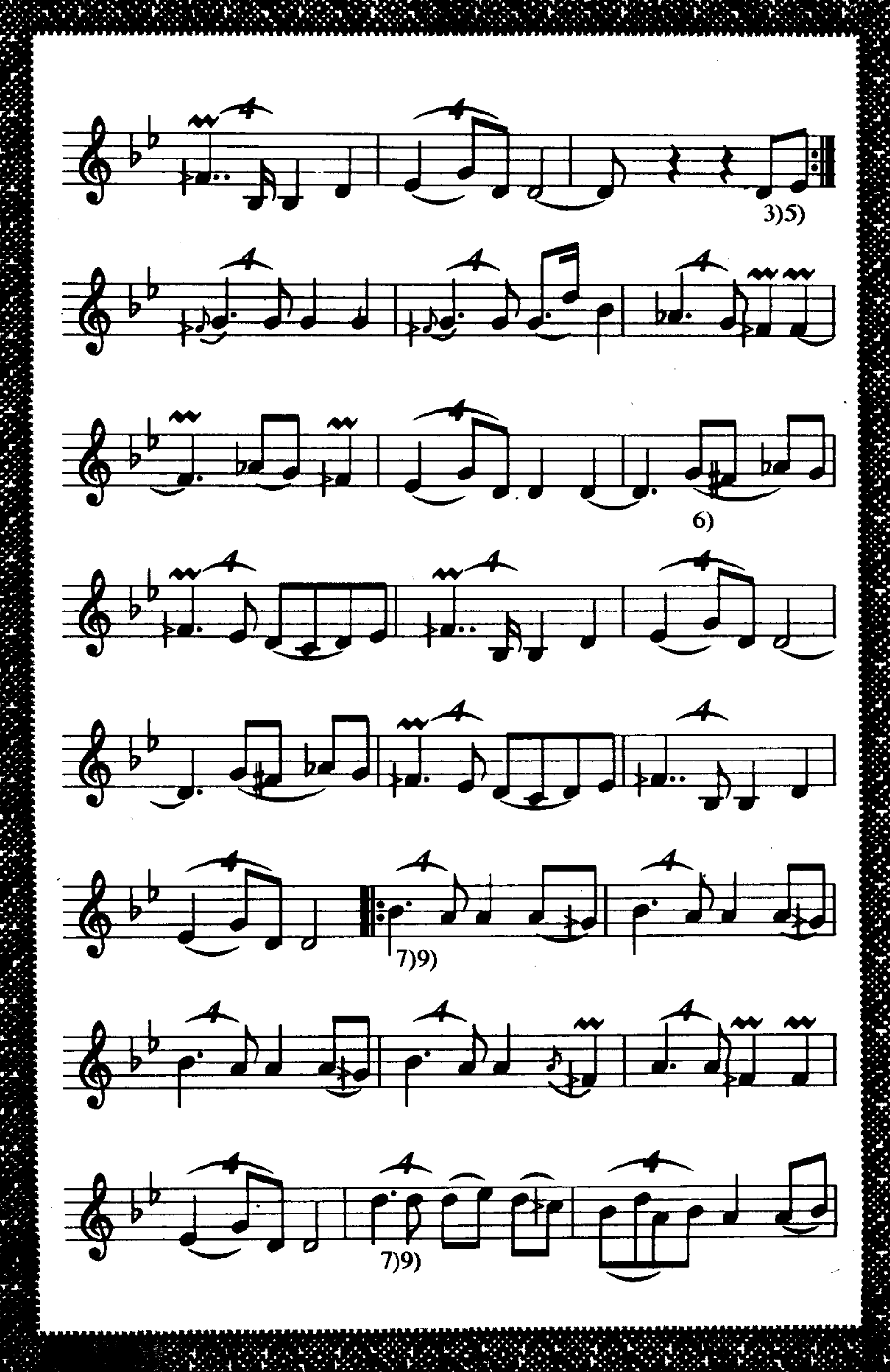
(D D DT | D. D T | D. D T |
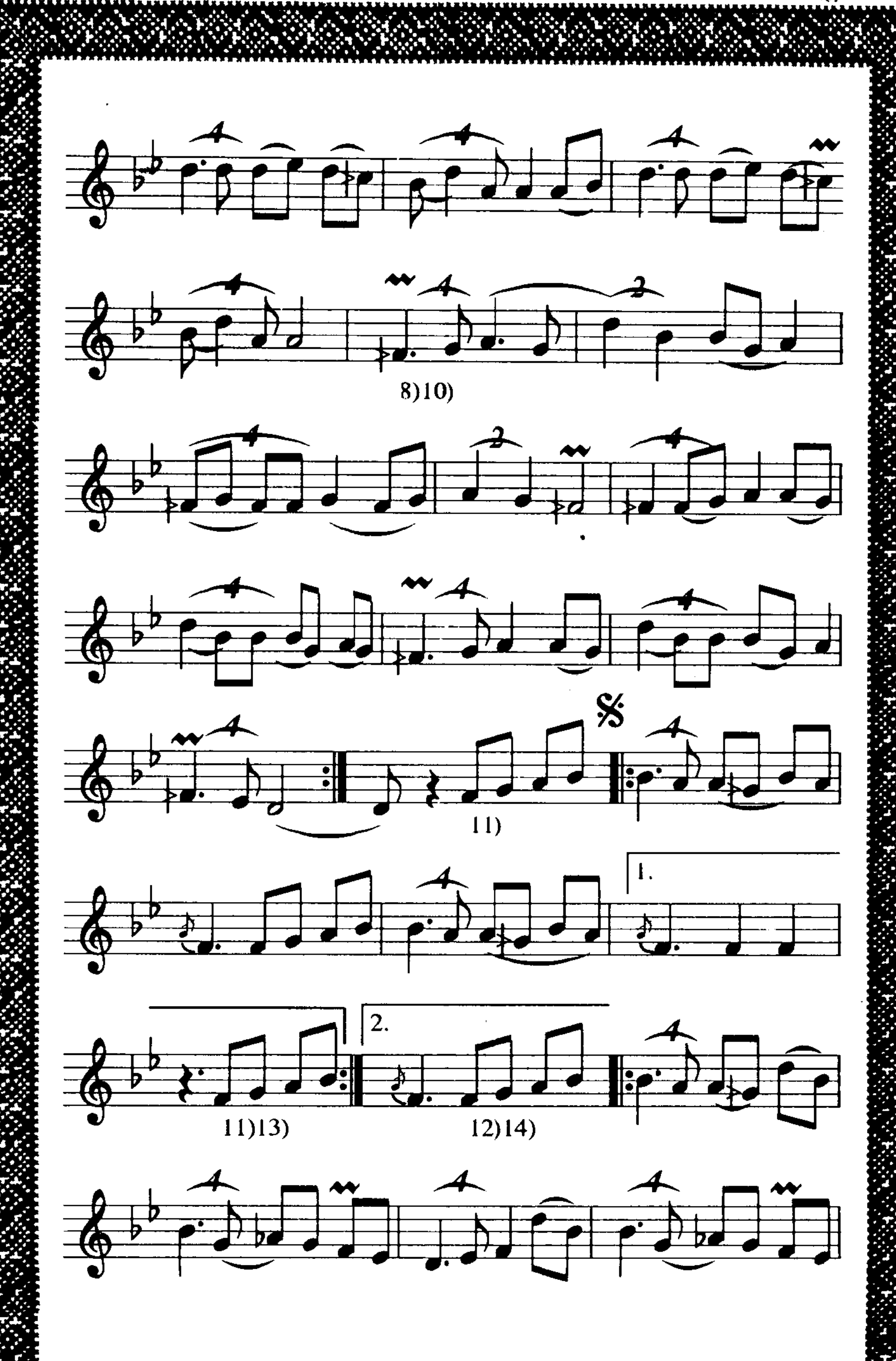
1)
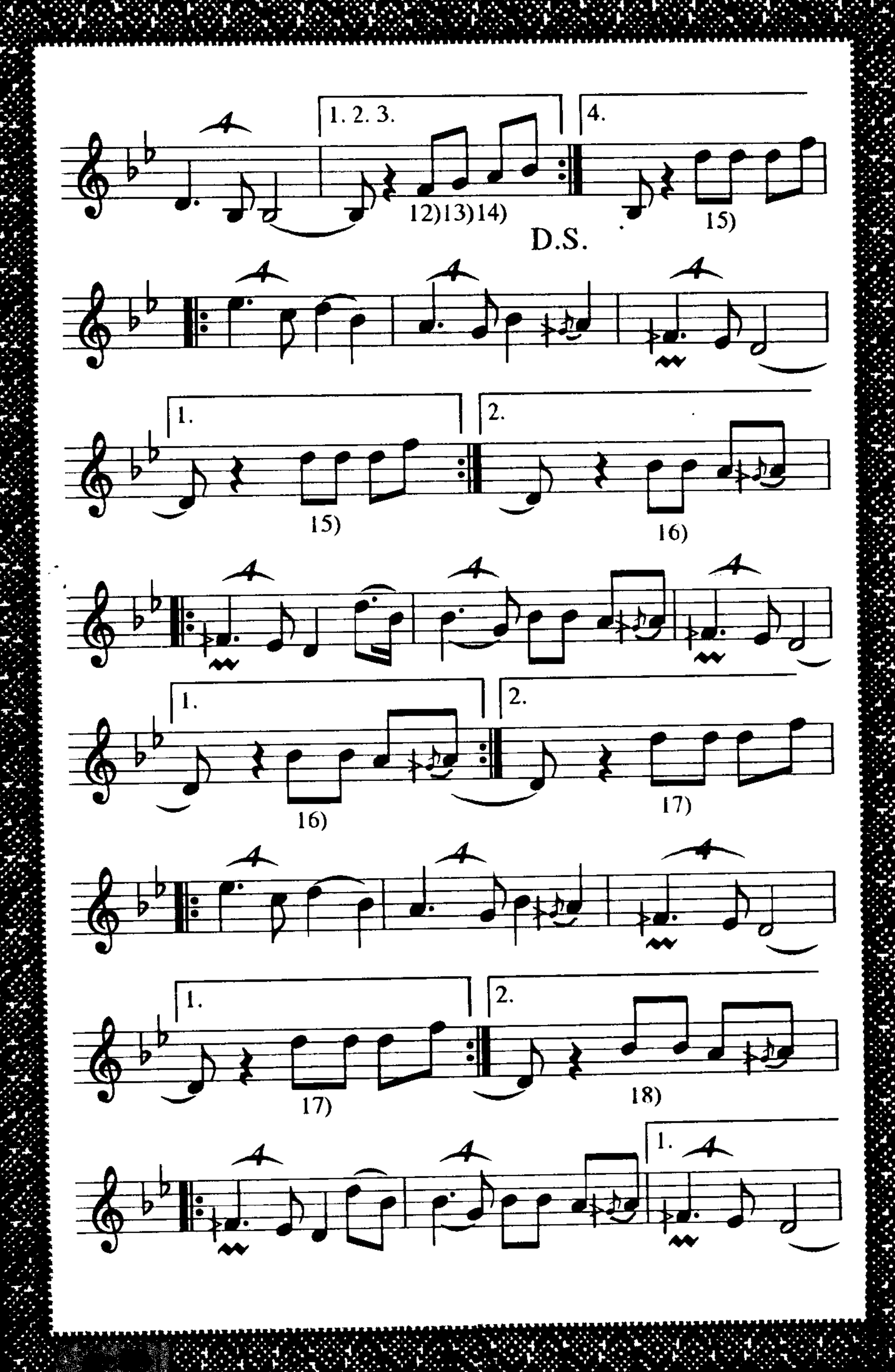
D. DT | D. D T | D. DT)
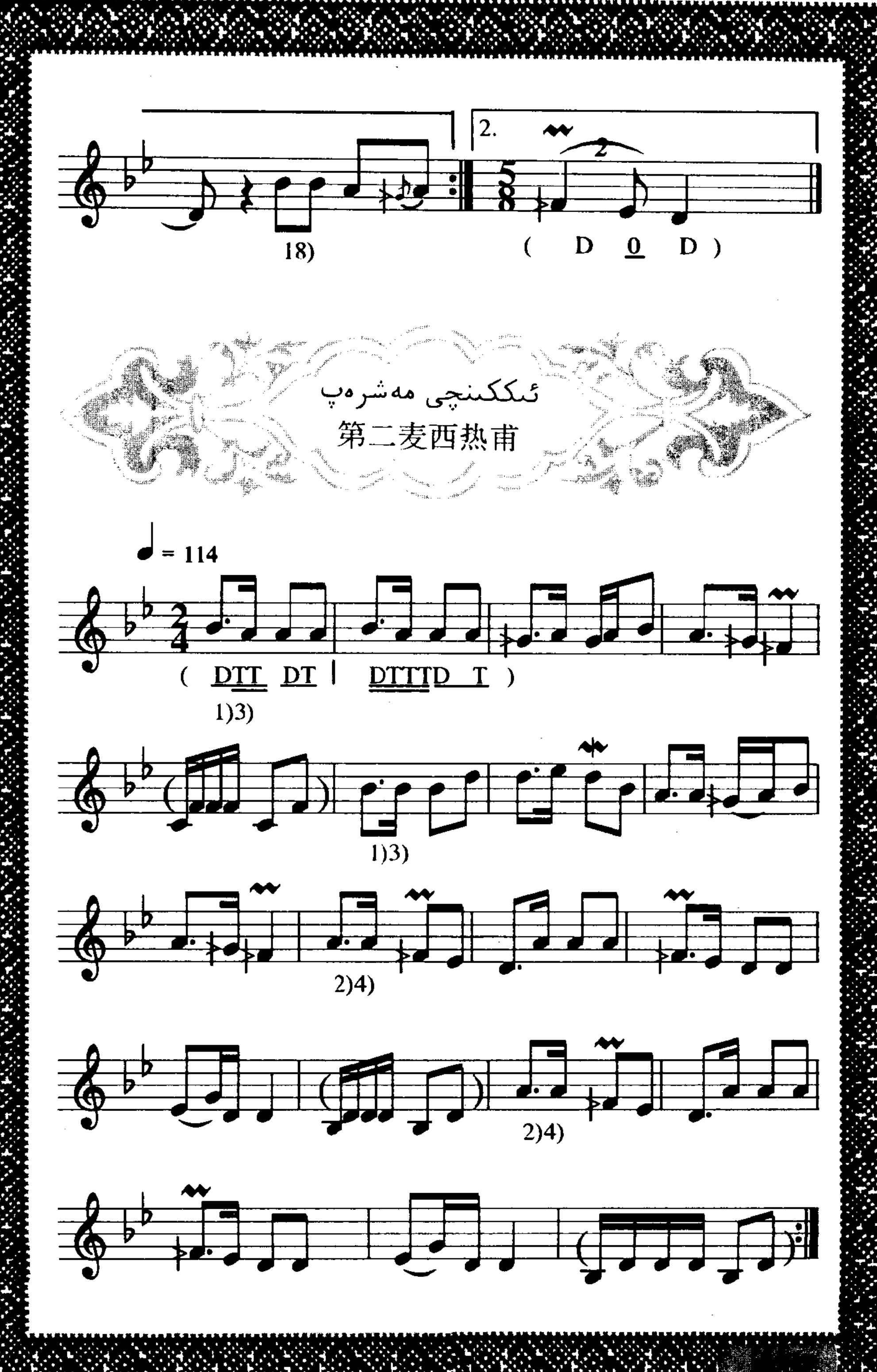
2)4)
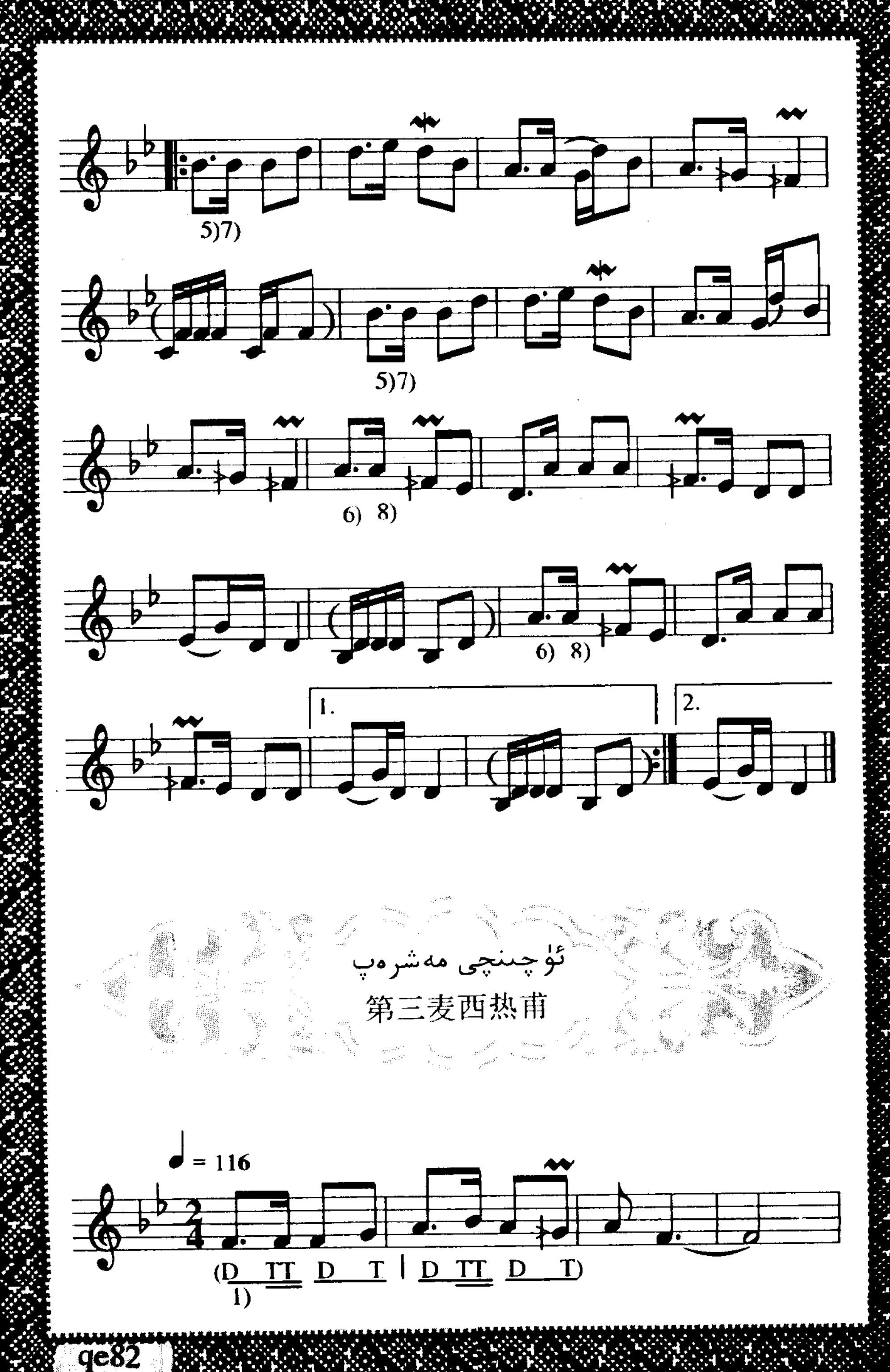
2)4)

3)5)
6)
7)9)
7)9)
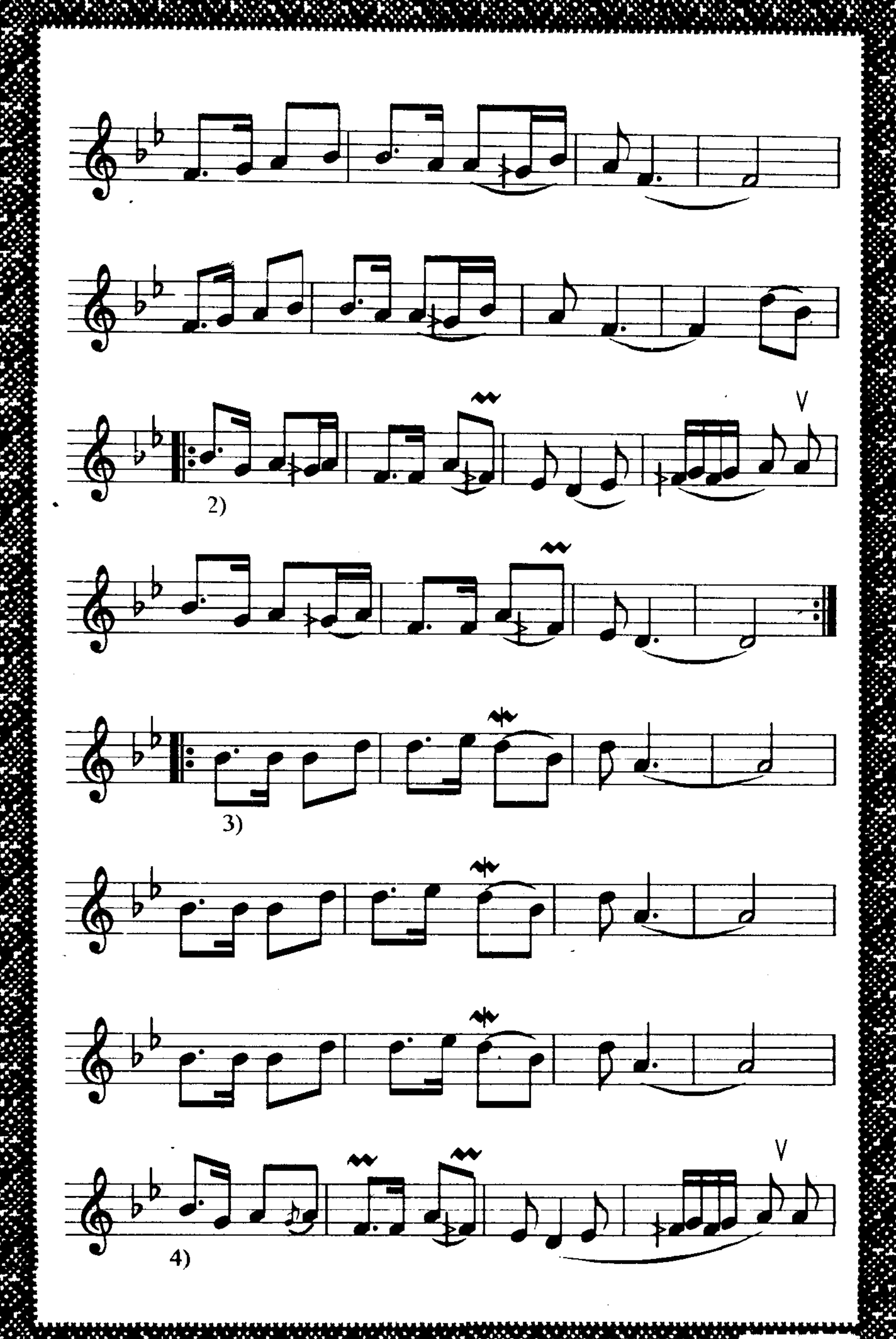

8)10)
11)
1.
11)13)
2.
12)14)
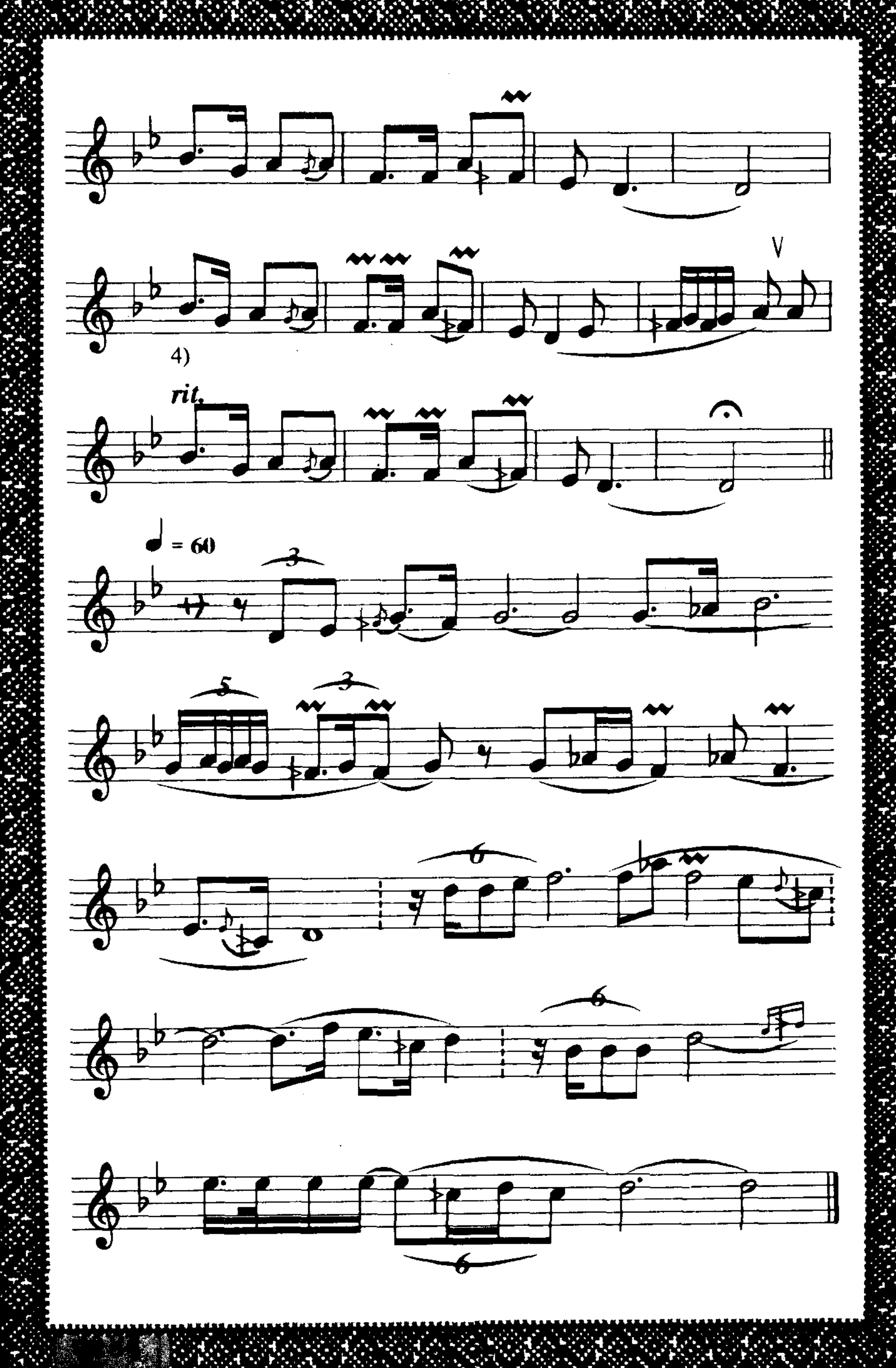

1. 2. 3.
4.
12)13)14)
15)
D.S.
1.
2.
15)
16)
1.
2.
16)
17)
1.
2.
17)
18)
1.

2.
18)
(D 0 D)
ئىككىنچى مەشرەپ
第二麦西热甫
♩ = 114
(DTT DT | DTTTD T)
1)3)
1)3)
2)4)
2)4)

5)7)
5)7)
6) 8)
6) 8)
1.
2.
ئۈچىنچى مەشرەپ
第三麦西热甫
♩ = 116
(D TT D T | D TT D T)
1)

2)
3)
4)

4)
rit.
= 60

چارىگاھ مۇقامىنىڭ ئاھاڭ تۈرلىرى جەدۋىلى

	مۇقام ئاھاڭ تۈرلىرىنىڭ ئاتىلىشى	تاكت	باشلىنىش سۈرئىتى	ئاساسىي رىتىم شەكلى
چوڭ نەغمە قىسمى	مۇقەددىمە	+	♩ = 66	
	تەزە	$\frac{3}{4}$	♩ = 66	T. T TT D ǀ D OT D ‖
	تەزە مەرغۇلى ۋە چۇشۇرگۈسى	$\frac{3}{4}$	♩ = 78	T. T TT D ǀ D OT D ‖
	نۇسخا	$\frac{3}{4}$ $\frac{2}{4}$	♩ = 66	T.TTT D TT T OT ǀ TD DO ‖
	نۇسخا مەرغۇلى ۋە چۇشۇرگۈسى	$\frac{3}{4}$ $\frac{2}{4}$	♩ = 66	T.TTT D TT T OT ǀ TD DO ‖
	جۇلا	$\frac{4}{4}$	♩ = 54	D. T DT DD T ‖
	سەنەم	$\frac{2}{4}$	♩ = 78	D. T DD T ǀ D DD ‖
	چوڭ سەلىقە	$\frac{5}{8}$ $(\frac{3+2}{8})$	♩‿♩. = 48	D T T DT ‖
	كىچىك سەلىقە	$\frac{2}{4}$	♩ = 66	D D D TT ǀ DDDD DO ‖
	كىچىك سەلىقە مەرغۇلى ۋە چۇشۇرگۈسى	$\frac{2}{4}$	♩ = 72	D D D TT ǀ DDDD DO ‖
	تەكىت	$\frac{6}{8}$	♩. = 66	(D) ǀ D. T D T. T D ‖
	چوڭ نەغمە قىسمىنى تارقاق رىتىم بويىچە تاماملاش			
داستان قىسمى	بىرىنچى داستان	$\frac{2}{4}$	♩ = 72	D TT DT ‖
	بىرىنچى داستان مەرغۇلى	$\frac{2}{4}$	♩ = 72	D. T ODT ǀ DDT ODT ǀ DTT DTTT ǀ DDT ODT ‖
	ئىككىنچى داستان	$\frac{7}{8}$ $(\frac{3+4}{8})$	♩.‿♩ = 39	D. D T ‖
	ئىككىنچى داستان مەرغۇلى	$\frac{7}{8}$ $(\frac{3+4}{8})$	♩.‿♩ = 39	D. D T ‖
	ئۈچىنچى داستان	$\frac{6}{8}$	♩ = 50	D. TDD T. T D ‖
	ئۈچىنچى داستان مەرغۇلى	$\frac{6}{8}$	♩ = 50	D. TDD T. T D ‖
مەشرەپ قىسمى	بىرىنچى مەشرەپ	$\frac{7}{8}$ $(\frac{3+4}{8})$	♩.‿♩ = 39	D D D T ǀ D. D T ‖
	ئىككىنچى مەشرەپ	$\frac{2}{4}$	♩ = 114	D TT DT ǀ DTTT DT ‖
	ئۈچىنچى مەشرەپ	$\frac{2}{4}$	♩ = 116	D TT DT ‖
	پۈتۈن مۇقامنى تارقاق رىتىم بويىچە تاماملاش			

《恰尔朶木卡姆》曲目一览表

	曲目名称	节拍	起始速度	基本节奏型
第一部分「穷乃额满」	木坎迪满	サ	♩=66	
	太孜	3/4	♩=66	T. T TT D | D OT D ‖
	太孜迈尔乎里及区秀尔给	3/4	♩=78	T. T TT D | D OT D ‖
	奴斯禾	3/4 2/4	♩=66	T. TTT D TT T OT | TD DO ‖
	奴斯禾迈尔乎里及区秀尔给	3/4 2/4	♩=66	T. TTT D TT T OT | TD DO ‖
	朱拉	4/4	♩=54	D. T DT DD T ‖
	赛乃姆	2/4	♩=78	D. T DD T | D DD ‖
	穷赛勒克	5/8 (3+2/8)	♩.♩=48	D T T DT ‖
	克其克赛勒克	2/4	♩=66	D D D TT | DDDD TO ‖
	克其克赛勒克迈尔乎里及区秀尔给	2/4	♩=72	D D D TT | DDDD TO ‖
	太喀特	6/8	♩.=66	(D) | D. T D T. T D ‖
	以散板结束"穷乃额满"部分			
第二部分「达斯坦」	第一达斯坦	2/4	♩=72	D TT DT ‖
	第一达斯坦迈尔乎里	2/4	♩=72	D. T ODT | DDT ODT | DTT DTTT | DDT ODT ‖
	第二达斯坦	7/8 (3+4/8)	♩.𝅗𝅥=39	D. D T ‖
	第二达斯坦迈尔乎里	7/8 (3+4/8)	♩.𝅗𝅥=39	D. D T ‖
	第三达斯坦	6/8	♩=50	D. TDD T. T D ‖
	第三达斯坦迈尔乎里	6/8	♩=50	D. TDD T. T D ‖
第三部分「麦西热甫」	第一麦西热甫	7/8 (3+4/8)	♩.𝅗𝅥=39	D D D T | D. D T ‖
	第二麦西热甫	2/4	♩=114	D TT DT | DTTT DT ‖
	第三麦西热甫	2/4	♩=116	D TT DT ‖
	以散板结束整部"木卡姆"			

مۇقام مۇزىكىسىنى نوتىغا ئېلىشقا ئائىت بىر قانچە ئىزاھات

1 . بۇ نوتا شىنجاڭ مۇقام ئانسامبىلى چېلىپ ئورۇندىغان ، شىنجاڭ ئۈن - سىن نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشىر قىلىنغان ئون ئىككى مۇقامنىڭ ئۈنئالغۇ لېنتىسى (نومۇرى 100 - XL) غا ئاساسلىنىپ ئېلىندى .

2 . ئون ئىككى مۇقامدىكى چارەك ئاۋاز ۋە سەل كۆتۈرۈلگەن (سەل چۈشۈرۈلگەن) ئاۋازلارنى توغرا ئىپادىلەش ئۈچۈن ، بۇ نوتىدا تۆۋەندىكىدەك بەلگىلەر كۆپەيتىپ قوللىنىلدى : ⊁ بەلگىسى $\frac{1}{4}$ كۆتۈرۈشنى ، d بەلگىسى $\frac{1}{4}$ چۈشۈرۈشنى ، ↑ بەلگىسى سەل كۆتۈرۈلگەن ئاۋازنى ، ↓ بەلگىسى سەل چۈشۈرۈلگەن ئاۋازنى ئىپادىلەيدۇ ، بۇ بەلگىلەر ئاھاڭ نوتىسىنىڭ سول تەرىپىنىڭ ئۈستىگە قويۇلدى ، بۇ بەلگىلەر نوتىدا كۈي بەلگىسىدە بەلگىلەنگەن ئاۋاز تەرتىپى ئاساسىدا ئۆز رولىنى كۆرسىتىدۇ . مەسىلەن ، كۈي بەلگىسىدىكى مەلۇم ئاۋازنىڭ يېرىم كۆتۈرۈلگەن (چۈشۈرۈلگەن) ئاۋاز ئىكەنلىكىنى ئىپادىلەش ئۈچۈن ، نوتىنىڭ سول تەرىپىنىڭ ئۈستىگە يەنە ⊁ ، d ، ↑ ياكى ↓ بەلگىسى قويۇلغان بولسا ، يېرىم ئاۋاز كۆتۈرۈش (چۈشۈرۈش) نى شەرت قىلغان هالدا يەنە $\frac{1}{4}$ ئاۋاز كۆتۈرۈلىدۇ ياكى چۈشۈرۈلىدۇ . ⊁ ۋە d بەلگىلىرى ۋاقىتلىق بەلگە سۈپىتىدە بىر تاكت ئىچىدىلا كۈچكە ئىگە . ئەگەر ئوخشاش تاكتلار ئىچىدە $\frac{1}{4}$ كۆتۈرۈلگەن ياكى چۈشۈرۈلگەن ئاۋازلار كېيىنكى ئاۋازلاردا يېرىم كۆتۈرۈلمىسە (چۈشۈرۈلمىسە) ، كېيىنكى ئاۋازلارنىڭ سول تەرىپىنىڭ ئۈستىگە ئاھاڭنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى ئىپادىلەيدىغان بەلگە قويۇلدى . ↑ ، ↓ بەلگىلىرى پەقەت بەلگە قويۇلغان ئاۋازدىلا كۈچكە ئىگە .

3 . ~ ۋە ~ لار ئايرىم - ئايرىم هالدا ئاھاڭلارنى يوقىرىغا ياكى

تۆۋەنگە تىترىتىش بەلگىسى بولۇپ، تىترىتىش دائىرىسى ئادەتتە $\frac{1}{4}$ ئاۋاز ئىچىدە بولىدۇ.

4. $\frac{5}{8}$ ، $\frac{7}{8}$ ، $\frac{9}{8}$ قاتارلىق ئۇدارلار ئارقىلىق بۇ نوتىدىكى ئۇدار ئاھاڭلىرىنىڭ ھەر بىر تاكتلىرىنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى ئۇدارلارنىڭ بىرىكىش مۇناسىۋىتىنى ئىپادىلەش ئۈچۈن، $\frac{5}{8}$ $(\frac{3+2}{8})$ ، $\frac{7}{8}$ $(\frac{3+4}{8})$ ، $\frac{9}{8}$ $(\frac{3+6}{8})$ فور-مۇلىسى قوللىنىلدى. ھەر بىر تاكتىنىڭ بىرىنچى ئۇدار بىرلىكىدە ۋاقتى تەكشى بولغان ئۈچ ئۇدارنىڭ ئىككى ئاۋازدا قاتارلىشىپ كېلىشى ۋە تۆت ئاۋازدا قاتارلىشىپ كېلىشى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ھەر خىل ئۆزگىرىشلىرى دائىم كۆرۈلۈپ تۇرىدۇ. بۇ ئون ئىككى مۇقامنىڭ ئۇدار، رىتىم جەھەتتىكى مۇھىم ئالاھىدىلىكى، كىتابخانلارنىڭ دىققەت قىلىشىنى ھاۋالە قىلىمىز. بەزى ئاھاڭلاردا كۆرۈلىدىغان پارچە ئۇدار يەنە « كۆپەيگەن ئۇدار » لارغا بۇ نوتىدا $\frac{2\frac{1}{2}}{4}$ (تۆتكە بۆلۈنىدىغان ئاۋاز بىر ئۇدار بولۇپ، ھەر بىر تاكتتا $2\frac{1}{2}$ ئۇدار بولىدۇ)، $(\frac{2\frac{1}{2}+4}{4})$ $\frac{6\frac{1}{2}}{4}$ (تۆتكە بۆلۈنگەن ئاۋاز بىر ئۇدار بولۇپ، ھەر بىر تاكتتا $6\frac{1}{2}$ ئۇدار بولىدۇ، يەنى $2\frac{1}{2}$ ئۇدار ۋە تۆت ئۇداردىن ئىبارەت ئىككى تەركىپكە بۆلۈنىدۇ) شەكلىدىكى ئالاھىدە ئۇدار بەلگىسى قوللىنىلغان.

5. ھەر بىر ئاھاڭ باشلانغان ملودىيىنىڭ ئاستى تەرىپىگە بۇ ئاھاڭنىڭ باش ـ ئاخىرىنى تۇتاشتۇرىدىغان « ئاساسىي رىتىم شەكلى » بەلگىسى قويۇلغان. بۇنىڭ ئىچىدىكى D بەلگىسى داپنىڭ « دۇم » نى،

T بەلگىسى داپىنلىڭ « تاك » ئاۋازىنى ، O بەلگىسى ئاۋاز توختىتىلغانلىقىنى ئىپادىلەيدۇ .

6 . مېلودىيىنىڭ ئاستى تەرىپىگە قويۇلغان سان تىپكىستىنىڭ تەرتىپ نومۇرىنى ئىپادىلەيدۇ .

7 . تەكرارلانغان مېلودىيىدە بىرىنچى قېتىمدا ئېيتىلغان ياكى چې-لىنغان ئاھاڭ ئۆلچەم قىلىندى .

关于乐谱记录的几点说明

一、本乐谱根据新疆音像出版社出版发行的《十二木卡姆》盒式录音带（片号XL－100）记录。由新疆木卡姆艺术团演唱、演奏。

二、为了准确地反映《十二木卡姆》中的四分音和微升（降）音，本乐谱在传统五线谱记谱法的基础上，增加使用𝄲号表示升四分之一音、𝄳号表示降四分之一音，↑号表示微升音、↓号表示微降音。这些符号标在音的左上方，都在乐谱中调号所规定音列的基础上起作用：如调号中已标明某音要升（降）半音而在其左上方又加标了𝄲号、𝄳号、↑号或↓号，则要在升（降）半音的前提下再升高（或降低）四分之一音或微升（微降）。作为临时记号，𝄲号和𝄳号对一小节内的同音有效。如同一小节中已经半升（降）的音在后面不作半升（降），则需在后面的那个音的左上方加标能够示意回复到原调音列的符号。↑号↓号只对所标的乐音起作用。

三、∽和∽分别为上、下波音符号，其波动范围一般在四分之一音之内。

四、对于$\frac{5}{8}$、$\frac{7}{8}$、$\frac{9}{8}$等复拍子，本乐谱以$\frac{5}{8}(\frac{3+2}{8})$、$\frac{7}{8}(\frac{3+4}{8})$、$\frac{9}{8}(\frac{3+6}{8})$式的拍号标明这些节拍乐曲中每一小节内部的节拍组合关系。在这些节拍乐曲中每小节的第一个小节拍单位里，经常出现时值均分的三拍二连音和四连音以及它们的各种变体，这是《十二木卡姆》在节拍、节奏方面的一个重要特点，敬请读者注意。对于另一些乐曲中出现的非整数“增盈节拍”，本乐谱使用$\frac{2\frac{1}{2}}{4}$（以四分音符为一拍，每小节两拍半）、$\frac{6\frac{1}{2}}{4}(\frac{2\frac{1}{2}+4}{4})$（以四分音符为一拍，每小节六拍半，又可分为两拍半和四拍这样两个小节拍单位）式的特殊拍号标记。

五、每首乐曲起首处旋律下方标记着贯串本乐曲始终的“基本节奏型”。其中，字母D表示击手鼓鼓中，发“咚”音，字母T表示击乐鼓鼓边，发“嗒”音。字母O表示休止。

六、旋律下方以数字标明唱词序号备考。

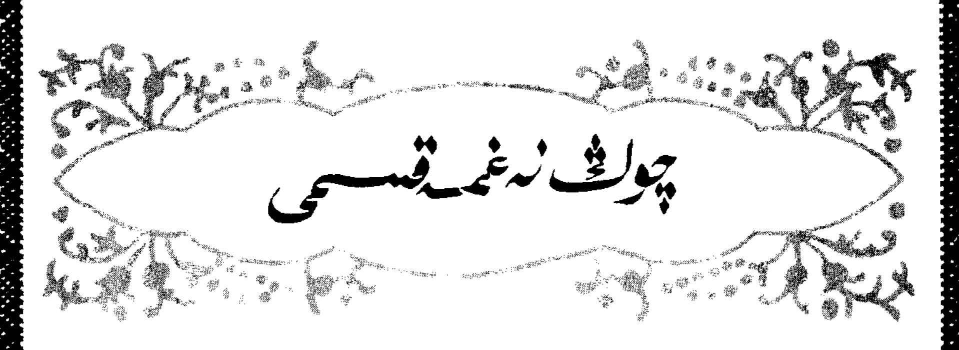
七、反复的旋律以第一次演唱（奏）的作为标准记录。

مۇندەرىجە

چوڭ نەغمە قىسمى

داستان قسمى

مەشرەپ قسمى

مۇقەددىمە

دىلبىرىم ، سەندەك يەنە ئارامى جانىم يوق مېنىڭ ،
تال بويۇڭدەك يەنە بىر سەرۋى راۋانىم يوق مېنىڭ .

بولمىغاي ئالەمدە سەندەك ئاي مەسەللىك نازىنىن ،
سۆزلىرى قەندىن لەزىز شېرىن زابانىم يوق مېنىڭ .

رەھىم قىلغىل مەن يېتىم بىچارىغا ئەي دىلرابا ،
سەندىن ئۆزگە ھېچقەيەردە مېھرىبانىم يوق مېنىڭ .

ئۆرۈلۈپ پەرۋانىدەك شەمئى جامالىڭ شەۋقىدە ،
كۆيدى بۇ جىسمى زەئىپىم ، پەرۇ - بالىم ① يوق مېنىڭ .

ئىشىكىڭدە ياستانىپ ئۆلسەم نە ئارماندۇر ماڭا ،
يادى - پىكرىم سەندەدۇر ، ئۆزگە خىيالىم يوق مېنىڭ .

دادىخاھلىق ئەيلىدىم مەن ئەرزى - ئەھۋالىمغا يەت ،
تاپمىدىم سەندىن بۆلەك بىر شەھسۇۋار ② ىم يوق مېنىڭ .

نۆبىتى ، سەن يارىنىڭ ئاستانىسىدە بول ھامان ،

---

① پەر - بال — پەر - قانات
② شەھسۇۋار — ئاتلىق نىگار

تا تىرىك مەن ياردىن ئۆزگە خىيالىم يوق مېنىڭ .

(نۆبىتى)

تەزە

كۆڭلۈم ئۆرتەنسۇن ئەگەر غەيرىغە پەرۋا ئەيلىسە ،
ھەر كۆڭۈل ھەمكىم سېنىڭ شەۋقىڭنى پەيدا ئەيلىسە .

ھەر كىشى ۋەسلىن تەمەننا ئەيلىسەم نەۋمىد ئۆلەي ،
ھەر كۆڭۈل ھەمكىم سېنىڭ ۋەسلىڭ تەمەننا ئەيلىسە .

ئۆزگىلەر ھۆسنىن تاماشا ئەيلىسەم چىقسۇن كۆزۈم ،
ئۆزگە بىر كۆز ھەمكى ھۆسنىڭنى تاماشا ئەيلىسە .

غەيرى زىكرىن ئاشكارا قىلسا لال بولسۇن تىلىم ،
قايسى بىر تىل ھەمكى زىكرىڭ ئاشكارا ئەيلىسە .

رەشكىدىن جانىغا ھەر نەرگىس كۆزى بىر شۆئلەدۇر ،
باغ ئارا ناگاھ خىرام ئول سەرۋى رەئنا ئەيلىسە .

يوق ئېغىزدىن شىرنە تۆككەن دىلبىرىمدەك ، بولمىغاي ،
گەر قۇياش ھەر زەررىسىدىن بىر مەسىھا ئەيلىسە .

ئاقىبەت جانىمغا يەتتى ، مەيپۇرۇش خۇشكىم ، مېنى ،
بىر قەدەھ بىرلە خارابات ئىچرە رەسۋا ئەيلىسە .

كەلتۇرۇڭ دەپئى جۇنۇنۇمغا پەرىخۇن ، يوق تېبىپ ،
كىم مۇناسىپتۇر پەرى ھەر كىمنى شەيدا ئەيلىسە .

سۇبھىدەك ھەر دەمدە گەر دۇن قويمىغاي ئاسارىنى ،

ناگاھ ئەھلى سىدىق كۆڭلى مېھرىن ئىپشا ئەيلىسە ①.

دامىغا چۈشمە ، نەۋائى ، بۇ جاھان رەئناسىنىڭ ،
كۈن ئۈزارى ئۆزرە تۈن زولپىن مۇتەررا ② ئەيلىسە .

(نەۋائى)

تەزە چۈشۈرگۈسى

كۆڭلۈم ئۆرتەنسۇن ئەگەر غەيرىغە پەرۋا ئەيلىسە ،
ھەر كۆڭۈل ھەمكىم سىنىڭ شەۋقىڭنى پەيدا ئەيلىسە .

(نەۋائى)

نۇسخا

يوشۇرۇن دەردىمنى زاھىر قىلدى ئەبغان ئاقىبەت ،
ساقلىغان سىرىمنى يايدى سەيلى مىژگان ③ ئاقىبەت .

يوشۇرۇپ ئەردىم بېغىر چاكىنى ئەمما قىلدى پاش ،
كۆزلىرىمدىن شىرقىراپ ئاققان قىزىل قان ئاقىبەت .

تىغى ھەجرىڭدىن نىھان كۆكسۈم ياراسىن ، ئاھكىم ،
ئەلگە رۇشەن ئەيلىدى چاكى گىرىبان ④ ئاقىبەت .

ۋايكىم ، كۆكسۈم ياراسىدىن ئۇلۇسقا بولدى پەھىم ،
ئىشق ئوتى باغرىمغا قويغان داغى پىنھان ئاقىبەت .

---

① ئىپشا ئەيلەش ـ ئاشكارا قىلىش
② مۇتەررا ــ پاكىزلانغان ، يېيىلغان چاچ
③ مىژگان ــ كىرپىك
④ گىرىبان ــ كىيىم ياقىسى

شەۋقىدىن دەم ئۇرمايىن ، خۇرسەن ئىدىم دەرد - زۇلمىدىن ،
ۋەھكى ، بولدۇم ھەجرىدىن رەسۋايى دەۋران ئاقىبەت .

گەر بۇدۇر كاپىر كۆزى ، زۇننار زۇلپى ، ئاخۇنۇم ،
بولغۇدەكمەن مەيخانىدا مەست - پەرىشان ئاقىبەت .

ئىشق كويىدا جۇنۇنۇم ئەيلىدى ئەلگە جاكا ،
ھەجرى تاشىدىن مۇنەققەش ① جىسمى ئۇريان ئاقىبەت .

دەھر بوستانى ئارا سەركەش نىھالى كۆرمىدۇق ،
سايە يەڭلىغ بولمىغان يەر بىلەن يەكسان ئاقىبەت .

ئەي نەۋائى ، دۆلەتى باقى تىلەرسەن ۋەسلىدىن ،
ئانى كەسپ ئەتمەك پەنا بولماي نى ئىمكان ئاقىبەت .

(نەۋائى)

نۇسخا چۈشۈرگۈسى

ئەي نەۋائى ، دۆلەتى باقى تىلەرسەن ۋەسلىدىن ،
ئانى كەسپ ئەتمەك پەنا بولماي نى ئىمكان ئاقىبەت .

(نەۋائى)

جۇلا

مۇۋاپىق كەلدىلەر بولمىش ئەگەر نەۋرۇز ئىلە بايرام ،
چىمەن سەرۋى يىشىل خىلئەت مېنىڭ سەرۋى راۋانىم ھەم .

چىمەن سەرۋى قىلىپ ھەيران ، مېنىڭ سەرۋىم قىلىپ جەۋلان ،

---

① مۇنەققەش — نەقىشلەنگەن

ئۇنىڭ شەيداسى بىر دېھقان ، بۇنىڭ شەيداسى يۈز ئالەم .

چىمەن سەرۋى قىلىپ بىبەر ① مېنىڭ سەرۋىم بولۇپ دىلبەر ،
ئانى يەل ئەيلە بان سەرسان ، بۇ يەلدىن سەكرىتىپ ئەدھەم .

قونۇپ ئول سەرۋى ئۆزە بۇلبۇل ، چېكىپ گۇل شەۋقىدىن غۇلغۇل ،
بۇ سەرۋى ئۆزرە ئاچىلىپ گۇل ، ئۇڭا تەردىن چۇشۇپ شەبنەم .

قىلىپ ئاھىم سىرى پەرۋا ، بۇ ياقىقا باقمىدىڭ ئەسلا ،
سابادىن ئەي قەدى رەئنا ئېگىلگەي گاھى سەرۋى ھەم .

(نەۋائى)

سەنەم

چىقتى ناگاھ ئايجامال رەڭگىنى گۇلزار ئەيلىگەچ ،
ھالقا ـ ھالقا زۇلپىنى بوينىغا زۇننار ئەيلىگەچ .

ئىككى جادۇ كۆزلىرىگە ئەھلى ئالەم بەندەدۇر ،
ئىسمى ئەزەم ساچلىرى بوينىدا تۇمار ئەيلىگەچ .

پىستە ئاغزىنىڭ ئىچىدە چىشلىرى دۇردانىدۇر ،
سۆزلىرى قەندىن لەزىز ، شېرىن گۇفتار ② ئەيلىگەچ .

ناگىھان كۆردۇم چۇشۇمدە ئاي يۈزىنىڭ شەۋقىنى ،
ئول زامان يانىمدا يوق ،ئۇيقۇدا بىدار ئەيلىگەچ .

(نۆبىتى)

---

① بىبەر ـــ مېۋىسىز
② گۇفتار ـــ سۆھبەت

چوڭ سەلىقە

كۆردۈم يۈزۈڭنى ، دىۋانە بولدۇم ،
ئەقلۇ ھوشۇمدىن بىگانە بولدۇم .

تارتىپ جاپانى ئۆلسەم كويۇڭدا ،
قايتماسمەن ھەرگىز ، مەردانە بولدۇم .

بولۇپ جاھاندا رەسۋايى ئالەم ،
ياخشى - يامانغا ئەپسانە بولدۇم .

كەۋسەر شارابى يادىمغا كەلمەس ،
لەئلى لەبىڭدىن مەستانە بولدۇم .

ئىشقىڭ مەيىگە تولدى بۇ جىسمىم ،
ھەم ساقىيۇ ھەم پەيمانە بولدۇم .

بىر قەترە ئەردىم ، چۆمدۈم دېڭىزغە ،
كىردىم سەدەپكە ، دۇردانە بولدۇم .

تەگدى كۆزۈڭدىن ھەردەمدە مىڭ ئوق ،
ئاۋۋال ئىدىم دەشت ، گۇلخانە بولدۇم .

بىر نەچچە يىلدۇر ياردىن جۇدامەن ،
بىلمەي ئۆزۈمنى ھەيرانە بولدۇم .

(مەشرەپ)

كىچىك سەلىقە

ئالدى كۆڭلۈمنى مېنىڭ بىر دىلبىرى جانانەئى ،

ئاي يۈزىنىڭ شەمئىغە بولدۇمكى مەن پەرۋانەئى .

بولدى بۇ جىسمىم زەئىپ ئىشقى ئوتىنىڭ تابىغە ،
دوستلىرىم ئەيىپ ئەتمەگىز بولسامكى مەن دىۋانەئى .

پەر - قاناتتىن ئايرىلىپ ھەجرىدە ئۆلسەم ئەيىپ ئەمەس ،
كاشكى بولسا ماڭا ئول ساھىبجامال ھەمخانەئى .

ئەي يارانلار ، ئىشقى سەۋداسى چۈشۈپتۇ باشىمە ،
ۋەسلىنىڭ مەھرۇمدىن كۆڭلۈم ئۆيى ۋەيرانەئى .

ئەي نىگارا ، قايغۇلۇق كۆڭلۈمنى خۇررەم ئەيلىگىل ،
سەدىقە قىلغىل جامالىڭ خامىنىدىن دانە ئى .

ۋاھ ، نە خۇشتۇر كىمكى بولسا يارى بىرلە ھەمنەپەس ،
جەننەت ئىچرە يارسىز ئولتۇرسا مېھنەت خانەئى .

يارنىڭ ۋەسلى جامالىنى تىلەيدۇ نۆبىتى ،
قالمىسۇن دوستىغا سادىق ھېچ كىشى بىگانەئى .

(نۆبىتى)

كىچىك سەلقە چۈشۈرگۈسى

ئالدى كۆڭلۈمنى مېنىڭ بىر دىلبىرى جانانەئى ،
ئاي يۈزىنىڭ شەمئىغە بولدۇمكى مەن پەرۋانەئى .

(نۆبىتى)

تەكىت

بىھەمدۇللا پەقىرلىق دۆلىتىدىن تەختۇ تاجىم بار ،

جاھاننىڭ تاجدارى شاھىغا نە ئېھتىياجىم بار .

تۇتۇپ پەرھاد يەگلىغ كۆلبەئى ۋەيرانە تاغ ئىچرە ،
بۇ يەگلىغ باشىمە تاج بولدى بۇ ئوتتىن راۋاجىم بار .

مەگەر بولدۇم سەمەندەر ① ئۆرتىنىپ گويا پىراق ئىچرە ،
ئەگەر مىڭ قەتلە ئۆرتەنسە نىيازى نە ئىلاجىم بار .

(نىيازى)

---

① سەمەندەر — ئوتتا خۇشتار قۇش

بىرىنچى داستان

سەنەمجانىم ، سېنىڭ ئۈچۈن ياخشى كۆڭلەر يامان بولدى ،
يۈسۈپ كەبى زىلەيخا دەپ مەزىلگاھىم زىندان بولدى .

غەم - پىراق بىرلە تولۇپمەن ، ھەجرىڭدە بىمار بولۇپمەن ،
سارغىيىپ گۈلدەك سۇلۇپمەن ،رەڭگى - روھىم سامان بولدى .

سادىق ئىدىم مۇھەببەتكە ، باغرىم تولدى جاراھەتكە ،
قالدىم يامان دەرد - كۈلپەتكە ، قۇتۇلماقىم گۇمان بولدى .

غېرىپ دەرلەر مىسكىن باشىم ، تىنماي ئاقۇر كۆزدىن ياشىم ،
قۇدۇق ئىچرە يار - يولداشىم يىلان بىرلە چايان بولدى .

(« غېرىب - سەنەم »داستاندىن)

ئىككىنچى داستان

يۈرەك - باغرىم ، كېتەر بولدۇڭ يىراققا ،
ئەھۋالىمنى ئەلگە بايان دېگەيسەن ،
ئىشق ئوتى جاننى سالدى پىراققا ،
ھەممىگە بۇ ئىشلار ئايان دېگەيسەن .

بىز ئىدۇق چىن ئاشىق ۋەدىلەر قىلغان ،

ئەھدىمىز بولمايدۇ ئەبەدىي يالغان .
ئىچكىنىم زەھەردۇر يارسىز ھەر ئان ،
سۆيگۈگە ۋاپالىق جانان دېگەيسەن .

جەبرىنى يىگانە مۇندا چېكەرمەن ،
ئاھ بىلە باغرىمنى چاك - چاك ئېتەرمەن .
مەن مۇراد - مەقسەتكە قاچان يېتەرمەن ،
يار ۋەسلىن ئىستەيدۇ ھامان دېگەيسەن .

ناتونۇش بۇ يۇرتتا تەڭگۇ تۇشۇم يوق ،
غەم يېسەم كۆيۈمچان ياندا كىشىم يوق .
ھەر يانغا تەلمۈرسەم كۆڭگۈل خۇشۇم يوق ،
كەڭ جاھان كۆزىگە زىندان دېگەيسەن .

مېھرىبان شەپقەتچىم ياندا تۇرمىسا ،
شىكەستە ھالىمدىن خەبەر ئالمىسا .
يىگانە كۆز يۇمسام ھەمدەم بولمىسا ،
قىلغان ۋەدىلىرى يالغان دېگەيسەن .

سەن كېتەرسەن نىشان قىلغان مەنزىلگە ،
بېشىڭ ئېلىپ قاقاس سەھرا - چۆللەرگە .
باغۋەنلىك قىلماي تازا بۇ گۈلگە ،
بولارمۇ ياش غۇنچە خازان دېگەيسەن .

(« غېرىب - سەنەم » داستانىدىن)

ئۈچىنچى داستان

قابا پەلەكنىڭ دەردىدە ،
يۈرىكىمدە داغلار قالدى .

بۇلبۇلنى ئايرىدى گۈلدىن ،
بىنەپشىلىك باغلار قالدى .

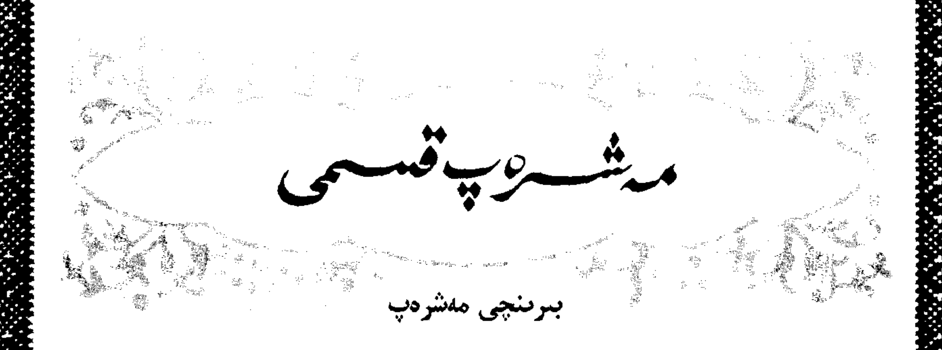
تەك تۇغۇلۇپ ، بىللە ئۆسكەن ،
مۇھەببەتلىك تەك چوك بولغان .
ئايرىلماسقا ۋەدە قىلغان ،
دىلدا ئارزۇ - ئارمان قالدى .

پالىدى مېنىڭ قولۇم باغلاپ ،
يۈرىكىمنى ئوتقا داغلاپ .
سەنەم قالدى ئۇندا يىغلاپ ،
خۇشال پۇرسەت - چاغلار قالدى .

ئىگىلىپتۇ سەرۋى بويۇم ،
سارغىيىپتۇ رەڭگى - رويۇم .
غېرىبلىققا دۇئا گويۇم ،
قەبرە ئىچىدە ئاتام قالدى .

خەستە بولدى مېنىڭ ھالىم ،
نە ھالدۇر بۇ كۆيەر جانىم .
قېرىنداشلار قان يىغلىشىپ ،
دوست - يارانلار تامام قالدى .

(« غېرىپ - سەنەم » داستانىدىن)

بىرىنچى مەشرەپ

مەن نالە قىلاي شامۇ شەھەر داد ئىشكىدە ،
جانىمنى بىرەي شوخى پەرىزات ئىشكىدە .

سەۋدايى مۇھەببەتكە چۈشتۈم سىنى ئىزدەپ ،
ئۆلتۈردى غىمىڭ كۆزلىرى جاللاد ئىشكىدە .

گۈلخان يىقىبان كوچىدا ياتتىم كىچە - كۈندۈز ،
پەرۋانە سۈپەت كۆيدى پەرىزات ئىشكىدە .

(مەشرەپ)

ئىككىنچى مەشرەپ

نە ئۈچۈن تەركى مۇھەببەت قىلدى ماھىم ، بىلمىدىم ،
بۇ غەزەپكىم ئەيلىدى ماھىم ، گۇناھىم بىلمىدىم .

ئاشىق بولدۇم ياردىن تاپقاي دىبان كۆڭلۈم ۋىسال ،
ھەجر بۇ يەگلىغ بولۇرنى كىنە خاھىم ① بىلمىدىم .

① كىنەخاھ ــ ئۆچ - ئاداۋەت

ئىشق بوستانىغا كىرگەندە ھەۋايى قۇش كەبى
سۇنبۇلى زۇلپى بولۇرنى دامى راھىم، بىلمىدىم.

(نەۋائى)

ئۈچىنچى مەشرەپ

نەۋ باھار ئەييامى بولمىش، مەن دىيارۇ يارسىز،
بۇلبۇل ئۇلغاندەك خازان پەسلى گۇلۇ گۇلزارسىز.

تالڭ ئەمەستۇر گەر دىيارۇ يارسىز يىسەم ئازار،
كىم ئەمەس بۇلبۇل گۇلۇ گۇلزارسىز، ئازارىسىز.

مەينى بەردىڭ زۇلب ئىلە بەند قىل مىنى، ئەي مۇغبەچە ①.
خۇش ئەمەسكىم مۇغ بىلە ئىچمەك قەدەھ زۇننارسىز.

(نەۋائى)

تۆتىنچى مەشرەپ

ئەييۇ ھەل ئۇششاقى بويى ۋەسلى جان كەلتۈرمىشەم،
بىرگۇلى رەئنا جامالىڭدىن نىشان كەلتۈرمىشەم.

ئۆرگۇلۈپ قەشقەرۇ يەكەن ھەم خوتەن دەشتلەر كىزىپ،
ئاخىرى كىرى ②، چىرى ③، ئىلچى ئامان كەلتۈرمىشەم.

---

① مۇغبەچە — مەي توشۇغۇچى

② ، ③ — خوتەن تەۋەسىدىكى ناھىيە، يۇرت - مەھەللەناملىرى

ئىلچىنىڭ بازارىدا بىر مۇنچە ئەلدىن پۇل تىلەپ ،
گوشۇ ، ياغۇ چاي بىلىپ ئەبجەش قازان كەلتۈرمىشەم .

گاھى شوۋل ①، گاھى لاي سۇ ③ ، گاھ گۇلاخمادىن ④ ئۆتۈپ ،
چىرىلىقتىن قاق تىلەپ ، ئىششەك ② چىلان كەلتۈرمىشەم .

گاھى قالۇق ⑤ ، گاھ مۇغەللە ⑥ چۆپچۆلە ⑦ ، جاي كەنتىدىن ⑧
كەچقۇرۇن ئاتقا بوغاز بىرلە سامان كەلتۈرمىشەم .

بىناۋالار بىللە گۇلخاندا كۆكۈلنى خۇش قىلىپ ،
دەممۇ - دىم ئاھ تارتىۋەي ئاھۇ پىغان كەلتۈرمىشەم .

(مەشرەپ)

---

① ، ③ ، ④ ، ⑤ ، ⑥ ، ⑦ ، ⑧ — خوتەن تەۋەسىدىكى ناھىيە ، يۇرت - مەھەللە نامـ
لىرى .

② ئىششەك — تۆت جىلىغ

目　　录

大乃额曼部分

达斯坦部分

麦西热甫部分

大乃额曼部分

序　　曲

再没有像你这样的美人令我心旷神怡，
再没有窈窕淑女像你这样亭亭玉立。

啊，人间没有你这样如月的天生丽质，
没有人像你这样细声柔语甜甜蜜蜜。

哎，美人，快怜悯我这不幸的孤苦人，
除了你，这世上再没人会使我难断情丝。

我像飞蛾扑腾在你那丽容的爱火中，
孱弱的身躯烧成灰，再无腾空的双翅。

我是多么渴望头枕着你的门坎而死，
全部身心都系于你，绝不再乱想胡思。

我为正义而诉说，请体谅我的处境吧，
除你之外，我再也找不到勾魂的斗士。

诺比提，就这样长卧在情人的门坎上，
只要一息尚存，就只为情人苦苦相思。

（诺比提）

太　致

如果我把别人爱慕，就让我痛苦焦燎，
如果别人对你有意，就让他痛苦焦燎。

如果我把别人贪图，就让我死于非命，
如果别人把你希冀，就让他死的更糟。

如果我欣赏别人的容貌，就让我变成愚者，
如果别人看你的玉容，就让他眼睛瞎掉。

如果我把别人评述，就让我变成哑巴，
如果别人把你谈论，就让他舌根烂掉。

花园中窈窕秀女轻移莲步环佩铿锵，
我看那朵朵百合只觉眼中妒火焚烧。

我的月貌美人娇声蜜语，人间谁人可比？
就是阳光和煦暖人心，又怎似她妖娆。

爱火燃遍了我的全身，要去酒楼痛饮，
让酒保斟满美酒，我要醉他个人事不晓。

我的疯癫已无药可治，快将巫婆叫来，
只要她能把对仙女痴迷的痼疾治疗。

忠贞的恋人们要畅诉自己爱的心曲，
碧空中总是升起晨曦把那心儿照耀。

哎，纳瓦依，切勿坠入妖姬魔女的圈套，
一任她用乌发把朝阳般的面孔缠绕。

（纳瓦依）

太致尾声

如果我把别人爱慕，就让我痛苦焦燎，
如果别人对你有意，就让他痛苦焦燎。

（纳瓦依）

怒 斯 赫

我心中的悲忧被我的哀叹暴露，
隐私也被我睫毛中的洪水推出。

我也曾努力将心中的创伤掩藏，
但眼中汹涌的鲜血却把它暴露。

离别之剑刺得我胸口累累伤痕，
扯碎的衣领又把它向人们细诉。

啊，爱火在我心窝里留下灼伤，
人们便从胸口的暗伤知晓全部。

莫说爱怜，她的折磨也让我狂喜，
但以后的分离更使我不堪痛苦。

啊，冤家的眸子和秀发如缰似绳，
牵着我步入佚堂，就醉个忧悒糊涂。

离别之石击得我身上斑斑伤痕，
宣告我是疯子颠簸在爱情之途。

你瞧绿洲中有多少耸立的大树，
哪一棵最终不似影子横卧泥土？

哎，纳瓦依，若想获得永恒的欢聚，
你不弃世而去，岂不是于事无补？

（纳瓦依）

怒斯赫尾声

哎，纳瓦依，若想获得永恒的欢聚，
你不弃世而去，岂不是于事无补？

（纳瓦依）

朱　拉

奴鲁孜节来得正适宜，伴随着春天的阳光，
我的情人穿上了锦衣，山杨树也换上了绿装。

我的情人多么娇媚，让那山杨树刮目观望，
农人迷恋山杨树，天下人都把娇人慕仰。

山杨树的美倒不了，情人的美更使我情浓，
风儿吹来杨树俯仰，情人使我心花怒放。

百灵鸟飞来栖在山杨树上，对着丽花吐诉衷肠，
情人像鲜花一样，蕊上水珠闪闪发光。

美人，我在苦恋着你，你为何从不看这方，
只要有丁点儿迹象，我也会倾倒在你的身旁。

（纳瓦依）

赛乃姆

那月貌美人走出家门犹如鲜花怒放，
像环环相扣的长链，鬈鬈秀发绕脖上。

两只水灵灵的眸子使世人甘为奴仆，
瀑般的秀发像佩戴着通灵宝玉一样。

樱桃似的口中白玉般的皓齿在闪耀，
吐出的甜言像玉珠落盘丁当发响。

梦中，我看见了情人那皎月般的美貌，
惊醒后只有我自己孤卧在床。

（诺比提）

大赛勒克

当我看到你的美容，我成了个痴情汉，
我是个呆痴的人，无法将自己来管。

我愿忍受一切痛苦，死在你的怀抱，
我绝没有怨言，像被灯火烧死的灯蛾一般。

生活在这黑暗的社会里，
我难分清好坏和是非。

脑海里再产生不出灵感的诗句，
我完全醉倒在莱丽的唇边。

我已沉醉在爱的酒海里，
时时刻刻都是疯疯癫癫。

我抱一块木板跳进了海里，
我成了鱼的美味食餐。

你的箭眉向我射来了千万支利箭，
我将它收藏起来，像花束插在屋前。

数年来我为你而熬煎，
而你却没有任何反映，使我吃惊。

（麦西热甫）

小赛勒克

我的心被月亮般的美女占去，
我只是像灯蛾围着她不断哭泣。

我的命被情火燃烧得几乎灰烬。
朋友，请不要问，乞丐的样子就是我的身躯。

为仙女我将会不幸地含怨死去，
若怜我，就修座仿佛与她同卧的墓居。

哎，朋友，我已跌进爱情的深涧，
失恋的悲痛全部淹没了我心中的天地。

哎，愿你怜悯我这颗被愁云压着的心，
施舍点你美丽的容颜，让我也领略些情意。

嗨，有情人伴在身边，总是有无边乐趣，
身边没有情人，就是在天堂也同坐地狱无异。

诺比提的唯一心愿，就是看到情人的容颜，
任何人，只要一片诚心总会得到机遇。

（诺比提）

小赛勒克尾声

我的心被月亮般的美女占去，
我只是像灯蛾围着她不断哭泣。

（诺比提）

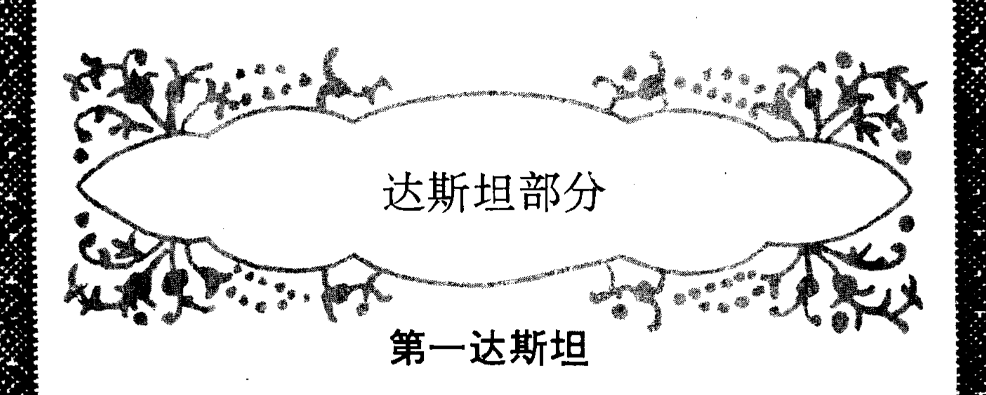
太　喀　特

谢谢上苍，我已有了贫穷人的王冠，
也无需向最高宝座上的国王高攀。

帕尔哈德为了爱情，以山为家极为困难，
他可称是情侣们的王冠，而我比他更加艰险。

我已像赛曼旦尔十分困苦潦倒，
若比他上千倍困难，也只有听其自然！

（尼亚孜）

第一达斯坦

赛乃姆，为了你我舍弃了那舒适的日子，
像玉素甫为了孜莱哈被关进了牢房。

心中充满了离愁别恨真无法解脱，
真像花败叶落，颜色枯黄。

因忠于爱情，心中四处创伤，
听不完的诽谤，吞不尽的愁肠。

艾里甫说：我伤心透顶，双眼泪流不止，
在地牢中，伴我的尽是些蛇蝎虫豸。

《艾里甫与赛乃姆》

第二达斯坦

心爱的人儿啊，你即将远去，
请将有关我的所闻所见告诉人寰：

在爱火中我已被焚得焦烂，
请把这清清楚楚传遍人间。

我们曾互相间立过誓言，
立誓时所讲的实际都是谎言。

没有情人每时都像饮毒一般，
对情人真需要有心人相伴。

就这样我一个人独自受苦，
离别恨火已将我的胸怀砍成几段。

我的心愿何时才能实现？
你就说他总想看看亲人的容颜。

我不愿在异乡长居久留，
只因为遇事无亲人在我身边。

左顾右盼无法使我喜欢，
你就说他总要找到情缘。

孤苦伶仃若闭上眼而无人来管，
你就说：那些誓言都是假货不值钱？

亲爱的保护人都不在跟前，
有谁亲切地来问长短？

你要走了，按照你确定的目标，
无畏地奔向那贫乡野原。

对此花不再会辛勤浇灌，
你就说：幼小的花蕾将会枯干。

《艾里甫与赛乃姆》

第三达斯坦

黑暗的世界让我常悲切，心中充满痛苦。
百灵鸟已被逐出，花园里只留下空虚孤独。

那两个人同生同长，同饮爱汁一起成人，
曾心心相许共誓长相守，而今痛彻肺腑。

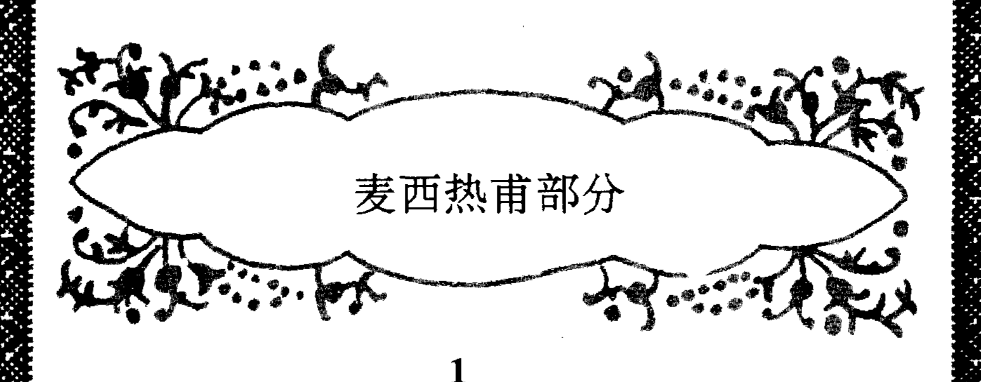
我被捆绑着流放他乡，大火烧焦了心儿，
留下赛乃姆悲泣，幸福时光一去不回复。

我离开知心的人儿，面黄肌瘦神情恍惚，
为我祈祷的父亲独留坟头令人多么凄楚！

我孤苦伶仃悲怆寂寞，心儿在焦灼呻吟，
亲朋好友泪眼血涌，离开了他们多痛苦！

《艾里甫与赛乃姆》

麦西热甫部分

1

我要朝朝夕夕哀鸣在情人的门前，
我要献出生命在开心的冤家门前。

我寻觅你的踪迹已坠入爱的狂癫，
那双眸子把我斩杀在忧郁的门前。

我手擎鲜花日日夜夜躺在大道上，
像只扑灯蛾焚燃在那仙女的门前。

（麦西热甫）

2

我不知那月美人为何要把爱情抛弃，

我犯了何罪招惹了月美人这样生气。

我只因追寻那美人，便痴情若斯，
我不知诀别竟会导致你弃生入死。

当你走进百花丛中，就会迎面飞来对对恋鸟，
当我身边坐着美姿的少女，我已沉醉在幸福的
海洋里。

（纳瓦依）

3

春天已经来临，我却没有情人和家园，
像失去花儿的百灵鸟呆在萧瑟的秋天。

没有情人和家园，已经使我满心痛苦，
失却花容月貌的情人，我更嗫嚅愁颜。

啊，酾客，酒已斟满，快用秀发把我羁绊，
不给我套上火龙之缰，共饮怎会尽欢？

（纳瓦依）

4

啊，情人的丽容和美姿像我生命一般，
那花儿是我的追求于你的黛眉之间。

我穿越喀什、莎车、和田，浪迹荒原大漠，
最后我平安来到了策勒和于田。

我在于田集市上向众人讨得一些钱，
买上肉、油和茶倒在一起把锅儿填满。

我走石滩涉泥泞，再途经固拉合玛乡，
又向策勒人乞讨了许多红枣和杏干。

有时我下榻在村中，有时露宿荒郊里，
夜深时，我还得起身给马儿把草料添。

我与那些穷汉乐手围着篝火寻开心，
啊呀呀，我不住地哭泣悲鸣仰天长叹。

（麦西热甫）

مەسئۇل مۇھەررىرلىرى : ئابدۇرۇسۇل ئۆمەر
لى چۇنخۇا
ئومۇمىي لايىھىلىگۈچى : رىزۋان تۇردى

ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامى

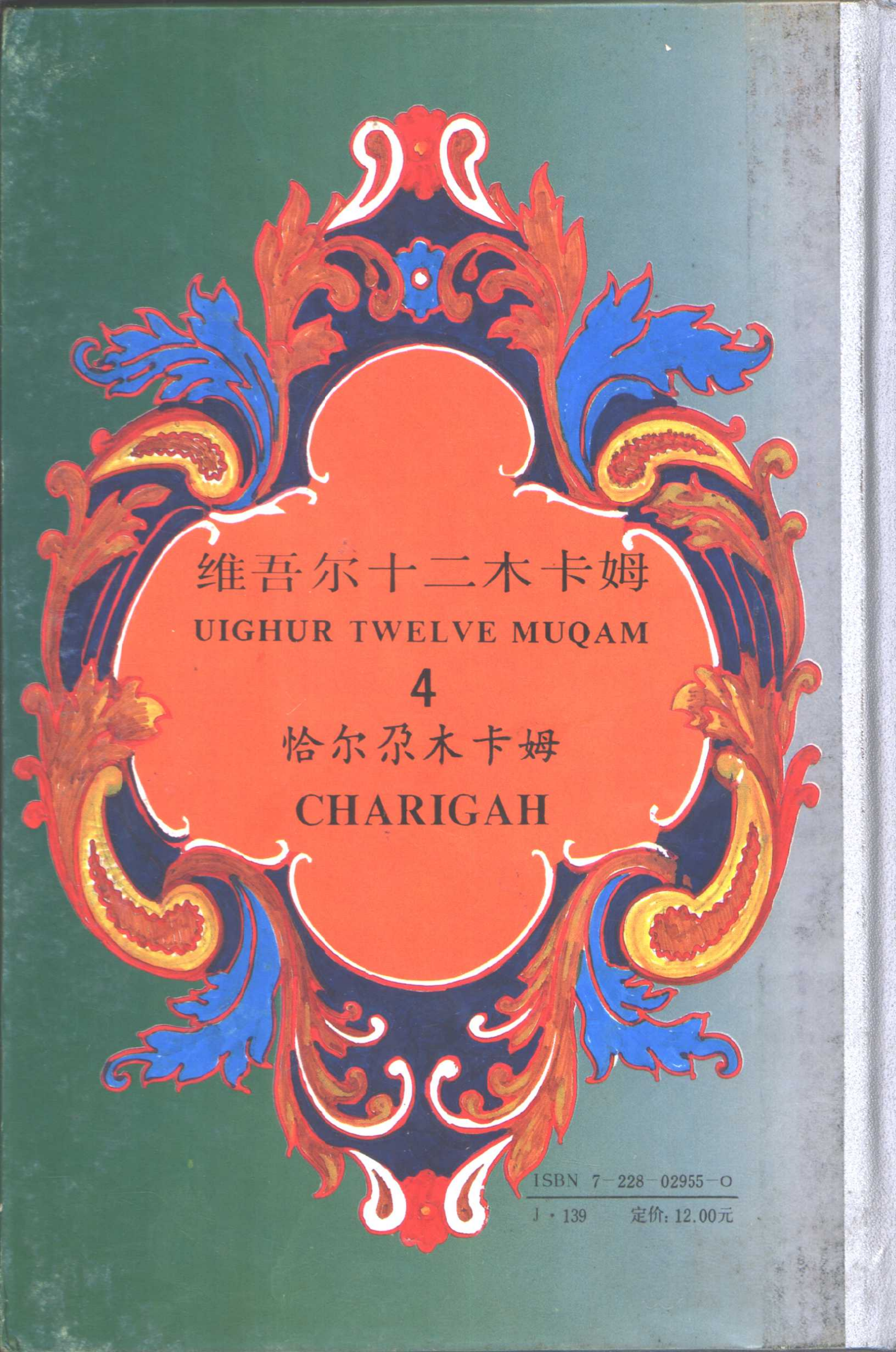
4

چارىگاھ

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئون ئىككى مۇقام تەتقىقات ئىلمىي
جەمئىيىتى بىلەن مەدەنىيەت نازارىتى نەشرگە تەييارلىدى

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى ۋە تارقاتتى
(ئۈرۈمچى جيەنجۇڭ كوچىسى № 54 پوچتا نومۇرى : 830001)
نوتىسى بېيجىڭ ھازىرقى زامان سەنئەت تەرەققىيات قۇرۇلۇش
شىركىتىدە تىزىلدى
تېكىستى شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى كومپيۇتېر ئىشخانىسىدا تىزىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى : 1168×850 م م 32 / 1 باسما تاۋىقى : 4.75 قىستۇرما ۋارىقى : 8
1993 ـ يىل 12 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
1994 ـ يىل 4 ـ ئاي 1 ـ بېسىلىشى
تىراژى : 1800 — 1
ISBN7 — 228 — 02955 — O/J • 139
باھاسى : 12.00 يۈەن

维吾尔十二木卡姆
UIGHUR TWELVE MUQAM
4
恰尔尕木卡姆
CHARIGAH
ISBN 7-228-02955-0
J · 139 定价: 12.00元

[General Information]
书名=维吾尔十二木卡姆　维、汉文　恰木尕木卡姆　第四木卡姆
作者=新疆维吾尔自治区十二木卡姆研究学会，新疆维吾尔自治区文化厅编
页数=125
SS号=10964307
DX号=
出版日期=1993.12
出版社=乌鲁木齐新疆人民出版社